

การพัฒนาแนวทางส่งเสริมสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(Development of Guidelines to Promote the Competence of Graduates
According to The Higher Education Qualification Standards, Field of Study of
Educational Administration)

รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

รศ. ดร.สุเมธ งามกนก. (2567). การพัฒนาแนวทางส่งเสริมสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์และ 3) เพื่อปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 คือ อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาจำนวน 400 คน โดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน ระยะที่ 2 คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ระดับ อุดมศึกษาที่สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 80 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (1967) จำแนกเป็น 4 องค์ประกอบและ 2 ระดับการศึกษา คือ ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .65 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 10 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านทักษะ 10 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านจริยธรรม 10 ตัวบ่งชี้และ 4) ด้านลักษณะบุคคล 10 ตัวบ่งชี้ 2) ผลการตรวจสอบความสอดคล้องทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกพบว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) แนวทางการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทควรให้ความสำคัญด้านทักษะเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านลักษณะบุคคล ด้านความรู้ และด้านจริยธรรมตามลำดับ ส่วนระดับปริญญาเอกควรให้ความสำคัญกับด้านทักษะเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านจริยธรรม ด้านความรู้และด้านลักษณะบุคคลตามลำดับ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา, มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา, คู่มือการพัฒนาสมรรถนะ, การบริหารการศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) analyze the competency components of graduates in educational administration according to higher education qualification standards, 2) examine the consistency of these components and indicators with empirical data, and 3) improve a competency development manual for graduates. The sample group used in the research was divided into 2 phases: Phase 1 consisted of 400 lecturers in the field of educational administration by two-stage random sampling, and Phase 2 consisted of 5 experts, higher education lecturers who teach in the field of educational administration, educational administrators, and educational institution administrators by purposive random sampling. The research instrument was a questionnaire on the competency of graduates according to the higher education qualification standards in the field of educational administration, consisting of 80 items in a 5-level rating scale based on the concept of Likert (1967), classified into 4 components and 2 levels of education, namely, master's degree and doctoral degree, with a discrimination power of .20 or higher and a reliability of .65 for the whole version. Data were analyzed using the mean, standard deviation and second-order confirmatory factor analysis using the M-Plus program.

The results showed that: 1) Competency components of graduates according to the qualification standards of Higher Education: The field of educational administration at both the master's and doctoral levels consists of 4 areas: 1) Knowledge 10 indicators, 2) Skills 10 indicators, 3) Ethics 10 indicators, and 4) Personality characteristics 10 indicators. Next is personality traits, knowledge, and ethics respectively. As for doctoral degrees, the first priority should be on skills, followed by ethics. Knowledge and personality respectively

Keywords: Guidelines Development, Graduate Competency, Higher Education Qualification Standards, Competency Development Manual, Educational Administration

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา.....	8
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ.....	17
สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา.....	21
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา.....	38
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	43
แนวคิดเกี่ยวกับคู่มือ.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
ระยะที่ 1 การทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการ บริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	54
ระยะที่ 2 การปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษ.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์และแปลผล.....	61
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	133
	สรุปผลการวิจัย.....	134
	อภิปรายผล.....	138
	ข้อเสนอแนะ.....	141
	บรรณานุกรม.....	142
	ภาคผนวก.....	149
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	150
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	152
	ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	172
	ภาคผนวก ง คู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา(ฉบับปรับปรุง).....	178

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องกล่มกลืนของโมเดล.....	58
2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	63
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก โดยรวมและรายด้าน.....	64
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท องค์ประกอบด้านความรู้ (A) โดยรวมและรายข้อ.....	65
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท องค์ประกอบด้านทักษะ (B) โดยรวมและรายข้อ.....	67
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท องค์ประกอบด้านจริยธรรม (C) โดยรวมและรายข้อ.....	69
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D) โดยรวมและรายข้อ.....	71
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญา เอก องค์ประกอบด้านความรู้ (AA) โดยรวมและรายข้อ.....	73
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญา เอกองค์ประกอบด้านทักษะ (BB) โดยรวมและรายข้อ.....	75
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญา เอก องค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC) โดยรวมและรายข้อ.....	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญา เอก องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD) โดยรวมและรายข้อ.....	80
12	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันของตัวแปรสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท.	89
13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันของตัวแปรสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับ ปริญญาเอก.....	84
14	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบด้านความรู้ (A).....	85
15	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (A).	88
16	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบด้านทักษะ (B).....	89
17	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (B).	92
18	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบด้านจริยธรรม (C).....	89
19	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้าน จริยธรรม (C).....	96
20	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D).....	97
21	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้าน ลักษณะบุคคล (D).....	100
22	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะ ผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ระดับปริญญาโท.....	101
23	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท.....	102
24	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบด้านความรู้ (AA).....	103
25	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (AA).....	106
26	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบด้านทักษะ (BB).....	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (BB)	111
28	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC).....	112
29	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้าน จริยธรรม (CC).....	115
30	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD).....	116
31	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้าน ลักษณะบุคคล (DD).....	119
32	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะ ผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ระดับปริญญาเอก.....	120
33	ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา ระดับปริญญาเอก.....	121
33	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินด้านความถูกต้องของคู่มือ สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง).....	129
35	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินด้านความเหมาะสมของคู่มือ สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง).....	130
36	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินด้านความเป็นไปได้ของคู่มือ สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง).....	130
37	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินด้านความเป็นประโยชน์ของคู่มือ สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง).....	132

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2	โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.....	82
3	โมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (A).....	87
4	โมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (B).....	91
5	โมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (C).....	95
6	โมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D).....	99
7	โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท.....	101
8	โมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (AA).....	105
9	โมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (BB).....	110
10	โมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC).....	114
11	โมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD).....	118
12	โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอก.....	120

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีหน้าที่ในการจัดทำแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อสรุปและพัฒนากำลังพลของประเทศ พ.ศ.2564-2570 มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาของคนทุกกลุ่มทุกช่วงวัยในประเทศอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ 3 ประการหลัก ได้แก่ บัณฑิตและกำลังพล ระบบนิเวศวิจัยและอุดมศึกษาใหม่ มุ่งหวังให้ศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2565 ที่กล่าวถึงปรัชญาและวัตถุประสงค์ในการศึกษา หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอกไว้ว่า เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์จำลองความก้าวหน้าของวิชาการเชื่อมเชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งนี้ ในระดับปริญญาโทมุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม ในขณะที่ปริญญาเอกมุ่งให้มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดขึ้นตามระดับการศึกษาแต่ละระดับ โดยให้ใช้มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้ในการส่งเสริมการกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของอุดมศึกษาทุกแห่ง รวมทั้งในการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องบริหารจัดการหลักสูตรและออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรมและ

ด้านลักษณะบุคคล โดยต้องแสดงถึงพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย ระดับอนุปริญญา มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย 4 คุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิต คุณวุฒิปริญญาโท คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงและคุณวุฒิปริญญาเอก โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาต้องอย่างน้อยสี่ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติหรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมและพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล 2) ด้านทักษะ (Skill) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความคล่องแคล่ว ว่องไว และชำนาญเพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคม 3) ด้านจริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตนทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น และ 4) ด้านลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยและค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์วิชาชีพและสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาเป็นการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาหนึ่ง ประกอบด้วยคุณวุฒิปริญญาโทและปริญญาเอกที่มุ่งผลิตผู้บริหารการศึกษาให้มีคุณสมบัติในการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารหน่วยงานทางด้านธุรกิจ อุตสาหกรรมที่ประยุกต์องค์ความรู้ทางการบริหารและการวิจัย รวมถึงอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาให้ มีศักยภาพและเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ โดยมุ่งให้เกิดสมรรถนะทางการบริหาร ทั้งสมรรถนะหลัก ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สมรรถนะตามตำแหน่ง ได้แก่ การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนา ภาวะผู้นำผู้บริหาร การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะทางการบริหาร ได้แก่ การมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ ความเป็นผู้นำทางวิชาการ นโยบายและแผนกลยุทธ์ ความสามารถด้านเทคโนโลยี อันนำไปสู่การบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2564, หน้า 4) ดังนั้น ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาการบริหาร การศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก จึงต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทั้ง 4 ด้านเพื่อที่เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นผู้บริหารองค์กรทางการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2550) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีสมรรถนะความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงทักษะด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถตอบสนองต่อการแข่งขันและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559) และในการผลิตผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องมีมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับผู้เข้าศึกษาตามหลักสูตรของสาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ สามารถสร้างงานวิจัยและเป็นผู้สร้างนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา มีสมรรถภาพในการเป็นผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาวิชาชีพที่มีความรู้ในหลักการบริหารการศึกษา เป็นผู้นำด้านคุณธรรม จริยธรรมและสามารถพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2564, หน้า 7) ซึ่งภายหลังสำเร็จการศึกษาและได้เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาแล้วยังคงต้องมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษามาตรฐานของการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ

สุเมธ งามกนก (2566) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และสร้างคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการประชุมสัมมนา ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มี 4 องค์ประกอบ 80 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ระดับปริญญาโท 10 ตัวบ่งชี้ ระดับปริญญาเอก 10 ตัวบ่งชี้ 2) องค์ประกอบด้านทักษะ (Skills) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ระดับปริญญาโท 10 ตัวบ่งชี้ ระดับปริญญาเอก 10 ตัวบ่งชี้ 3) องค์ประกอบด้านจริยธรรม (Ethics) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ระดับปริญญาโท 10 ตัวบ่งชี้ ระดับปริญญาเอก 10 ตัวบ่งชี้ และ 4) องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (Character) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ระดับปริญญาโท 10 ตัวบ่งชี้ ระดับปริญญาเอก 10 ตัวบ่งชี้ จากผลการศึกษาพบว่ายังขาดการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดรวมถึงการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ดังกล่าวที่จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาแนวทางส่งเสริมสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมทั้งนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

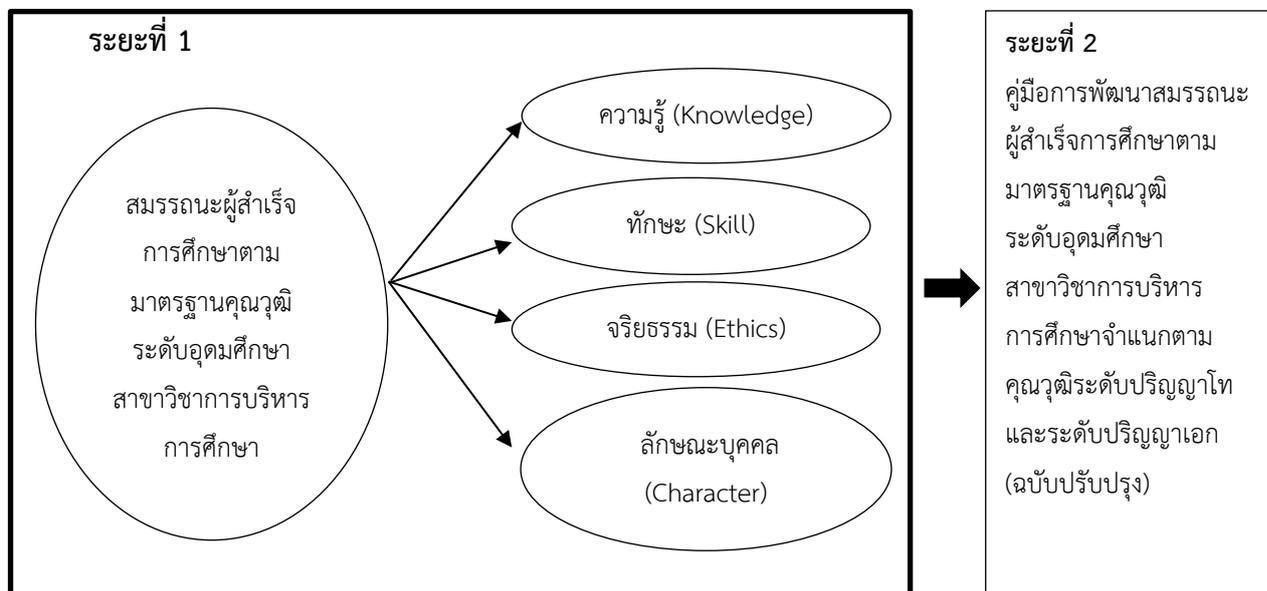
คำถามการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นอย่างไร
2. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่
3. ผลการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์และระยะที่ 2 การปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยผู้วิจัยนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและจากการวิจัยของสุเมธ งามกนก (2566) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านความรู้มี 2) องค์ประกอบด้านทักษะมี 3)

องค์ประกอบด้านจริยธรรมและ 4) องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล มาเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development : R&D) โดยมี ขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบ ด้านความรู้ 2) องค์ประกอบด้านทักษะ 3) องค์ประกอบด้านจริยธรรมและ 4) องค์ประกอบด้าน ลักษณะบุคคล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ ผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษากับข้อมูล เชิงประจักษ์

ประชากร ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการเรียนการสอนการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาที่ ได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิตและมาตรฐานบัณฑิตจากคุรุสภาจำนวน ทั้งหมด 290 สถาบัน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิตและมาตรฐานบัณฑิตจากคุรุสภา จำนวน 135 สถาบัน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two- State Random Sampling)

ระยะที่ 2 การปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่เป็นผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จำนวน 5 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 5 ตัวแปร ได้แก่ สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตัวแปรองค์ประกอบด้านความรู้ ตัวแปรองค์ประกอบด้านทักษะ ตัวแปรองค์ประกอบด้านจริยธรรมและตัวแปรองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล

ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1 ปีงบประมาณ 2567

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกได้ทราบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่ยืนยันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2. คณะศึกษาศาสตร์ได้ข้อมูลในการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาจำแนกตามคุณวุฒิระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

3. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษาที่ได้แนวทางในการส่งเสริมสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก อันจะส่งผลให้ได้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษามีคุณภาพประสิทธิภาพและทักษะในการบริหารงานด้านการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการจัดการศึกษาของประเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้ (2) ด้านทักษะ (3) ด้านจริยธรรม และ (4) ด้านลักษณะบุคคล

2. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หมายถึง องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมี 4 องค์ประกอบ 80 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

2.1 องค์ประกอบด้านความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ระดับปริญญาโท 10 ตัวบ่งชี้ ระดับปริญญาเอก 10 ตัวบ่งชี้

2.2 องค์ประกอบด้านทักษะ (Skills) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ระดับปริญญาโท 10 ตัวบ่งชี้ ระดับปริญญาเอก 10 ตัวบ่งชี้

2.3 องค์ประกอบด้านจริยธรรม (Ethics) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ระดับปริญญาโท 10 ตัวบ่งชี้ ระดับปริญญาเอก 10 ตัวบ่งชี้

2.4 องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (Character) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ระดับปริญญาโท 10 ตัวบ่งชี้ ระดับปริญญาเอก 10 ตัวบ่งชี้

3. คู่มือการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง คู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่นำตัวบ่งชี้สมรรถนะฉบับปรับปรุงที่ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา จำแนกตามคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาในระดับปริญญาโทมีการปรับปรุงโดยให้ความสำคัญด้านทักษะเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านความรู้ ด้านจริยธรรมและด้านลักษณะบุคคลตามลำดับ ส่วนระดับปริญญาเอกมีการปรับปรุงโดยให้ความสำคัญกับด้านทักษะเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านลักษณะบุคคล ด้านความรู้และด้านจริยธรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ
3. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา
4. มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
5. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
6. แนวคิดเกี่ยวกับคู่มือ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

1.1 พันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา

การจัดการอุดมศึกษามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการอุดมศึกษา มาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญ โดยแผนดังกล่าวมุ่งให้เกิดการพัฒนาการศึกษาของชาติ รวมไปถึงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในส่วนของการจัดการอุดมศึกษา อาทิ ปัญหาการผลิตบัณฑิตไม่ตรงกับความต้องการของตลาด การพัฒนาคน การวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรมไม่ตอบสนองความต้องการของประเทศ (output) ที่เป็นรูปธรรมแล้ว ส่วนหนึ่งคือการใช้พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 (กองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรมสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2565) ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และหลักการในการจัดการอุดมศึกษา รวมไปถึงสร้างกลไกในการส่งเสริมและกำกับดูแลให้การจัดการ

อุดมศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ซึ่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ได้ระบุไว้ว่าการจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) พัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเชี่ยวชาญตามสาขาวิชาการหรือวิชาชีพที่ตนถนัด สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก

2) พัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะที่จำเป็น เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เข้าใจสังคมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อรองรับสังคมโลกที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ร่วมกันแก้ปัญหาสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3) ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา และต้องเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับทรัพยากรบุคคลของประเทศในการเข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษารวมทั้งส่งเสริมให้มีการศึกษาอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลและการศึกษาตลอดชีวิตโดยการจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปตามหลักการ

การจัดการอุดมศึกษาต้องเป็นไปตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคมหลักเสรีภาพทางวิชาการ หลักความเป็นอิสระ หลักความเสมอภาค หลักธรรมาภิบาล และหลักการอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว และให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งเปิดเผยผลการดำเนินการตามแนวปฏิบัติดังกล่าวให้ประชาชนทราบดังต่อไปนี้

1) หลักความรับผิดชอบต่อสังคม

1.1) สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ของชุมชน สังคม และประเทศ ชุมชนและสังคมมีสิทธิติดตามและตรวจสอบสถาบันอุดมศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1.2) สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่พัฒนาความรู้ให้ทันสมัย จัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ จัดให้มีการวิจัย การสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งให้บริการทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศโดยรวม และเผยแพร่องค์ความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการในเรื่องต่าง ๆ ต่อสาธารณะสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียน คณาจารย์ และบุคลากรได้เข้าถึงและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคม ชนบท และกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อสร้างสำนึกรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมสถาบันอุดมศึกษาพึงเป็นแบบอย่างให้แก่สังคมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

2) หลักเสรีภาพทางวิชาการ

เสรีภาพทางวิชาการในการศึกษาวิจัย ในการเรียนการสอน และการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา ย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหน้าที่ของปวงชนชาวไทย และศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่นการปิดกั้น คุกคาม ครอบงำ หรือจำกัดการใช้เสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีกลไกที่เหมาะสมในการประกัน การให้ความช่วยเหลือและความคุ้มครองแก่บุคคลผู้ใช้เสรีภาพ

3) หลักความเป็นอิสระ

3.1) สถาบันอุดมศึกษาต้องมีอิสระในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาวิจัยการบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล การเงิน งบประมาณ และทรัพย์สิน โดยมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและขจัดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งนี้ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา การควบคุมและกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาจะกระทำมิได้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของประชาชนหรือประเทศเป็นส่วนรวม และเท่าที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

3.2) สภาวิชาชีพออกข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพโดยมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติหรือก้าวกายการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษามิได้

4) หลักความเสมอภาค

4.1) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใดมาตรการที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรค ส่งเสริม หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับผู้อื่น ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคหนึ่ง

4.2) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดสรรงบประมาณหรือรายได้ตามสมควรเพื่อเป็นทุนการศึกษาให้แก่ผู้เรียนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนดและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

5) หลักธรรมาภิบาล

5.1) สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและขจัดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการทุจริตและประพฤติมิชอบ

5.2) สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรมของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา และผู้เรียน โดยมีกลไกในการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ

5.3) นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ต้องเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีธรรมาภิบาล ให้สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการธรรมาภิบาลและจริยธรรม และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จากบุคคลซึ่งเป็นกลางและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เพื่อทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา

5.4) สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดพันธกิจที่มีต่อผู้เรียน บุคลากร สังคม และประเทศ โดยรวมอย่างเป็นทางการ และเป็นรูปธรรม และประกาศต่อสาธารณะเพื่อให้รับทราบกันอย่างกว้างขวาง สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรต้องยึดถือและปฏิบัติตามพันธกิจที่ประกาศตามวรรคหนึ่งการกำหนดพันธกิจตามมาตรา นี้ สถาบันอุดมศึกษาต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและปรับปรุงพันธกิจดังกล่าวให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศเป็นระยะ ทั้งนี้ ตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

สภาสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

1. การจัดการศึกษา

1.1) การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาขึ้นใหม่ต้องคำนึงถึงเหตุผล ความคุ้มค่า และความจำเป็นของประเทศ รวมทั้งการขยายโอกาสทางการศึกษา การจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาขึ้นใหม่ต้องไม่เป็นการซ้ำซ้อนในการแสวงหากำไรจากการจัดการเรียนการสอน ห้ามมิให้นำกิจการการอุดมศึกษาของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไปดำเนินการออกหลักทรัพย์เพื่อเสนอขายต่อประชาชนเพื่อการระดมทุน หรือนำหุ้นหรือหลักทรัพย์อื่นของสถาบันอุดมศึกษาไปจดทะเบียนหรือซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักร

1.2) หลักสูตรการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษาจะอนุมัติเพื่อให้เปิดสอนได้ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าข้อกำหนดขั้นต่ำด้านคุณภาพที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด และต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน พัฒนาวิชาชีพหรือทักษะอาชีพขั้นสูง หรือการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเพื่อพัฒนาสังคม สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดให้มีหลักสูตรการศึกษาหรือการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายจนถึงระดับปริญญา ซึ่งอาจเป็นการศึกษาแบบชุดการเรียนรู้ การศึกษาตลอดชีวิต การศึกษานอกเวลางานเพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะการทำงานของบุคคลในทุกช่วงวัยการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการหาทำกำไรให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเป็นหลัก

จะกระทำมิได้ ในกรณีที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาเห็นว่าการจัดการศึกษาในหลักสูตร การศึกษาใดมีลักษณะดังกล่าวให้ส่งสถาบันอุดมศึกษาให้แก้ไขหรือยุติการกระทำดังกล่าว

1.3) สถาบันอุดมศึกษาต้องให้การศึกษาย่างเต็มที่กับผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมี ความเป็นเลิศทั้งในด้านวิชาการหรือวิชาชีพ และเป็นคนดีของสังคม สถาบันอุดมศึกษาต้องสร้างเสริม ผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และ ประเทศ ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

1.4) เพื่อเป็นการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา ให้รัฐ สนับสนุนระบบสารสนเทศทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ทั้งที่เป็นของรัฐ และเอกชน เพื่อความเท่าเทียมในการเข้าถึงสารสนเทศทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

1.5) สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและของเอกชนอาจร่วมมือกันในการจัดการศึกษาการ วิจัยและการสร้างนวัตกรรม และในด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาทรัพยากร บุคคลของประเทศ ความร่วมมือตามวรรคหนึ่งหมายความว่ารวมถึงการใช้บุคลากรร่วมกัน การร่วมกัน ออกค่าใช้จ่าย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน หรือความร่วมมืออย่างอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และ เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

1.6) สถาบันอุดมศึกษาพึงสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติงานจริง และเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอื่นให้ สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดทำข้อตกลงร่วมกับหน่วยงานตาม วรรคหนึ่ง ในการจัดหลักสูตรการศึกษาการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้ เวลาส่วนหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาและอีกส่วนหนึ่งในสถานประกอบการของหน่วยงานดังกล่าว ใน การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง สถาบันอุดมศึกษาอาจอนุญาตให้บุคลากรและผู้เรียนไป ปฏิบัติงานในหน่วยงานดังกล่าวได้ ตามระเบียบที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

2) การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม

2.1) การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมจะต้องสอดคล้องกับความต้องการและความ จำเป็นของประเทศ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและแก้ปัญหาของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมและเพื่อ ความเจริญงอกงามทางวิชาการ และต้องสอดคล้องกับแนวทางที่สภานโยบายและคณะกรรมการ ส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมกำหนด รัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษาวิจัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปเพื่อการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศ

2.2) ให้สถาบันอุดมศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดทำฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศเพื่อส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยและนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาไปใช้ประโยชน์

2.3 สถาบันอุดมศึกษาพึงสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในด้านการวิจัยและการสร้าง นวัตกรรมการบริหารการวิจัย การแลกเปลี่ยนบุคลากร การจัดตั้งกลุ่มวิจัยร่วม การแปลงผลงานวิจัย ให้เป็นรูปธรรมระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดตั้งนิติบุคคล หรือร่วมลงทุนกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยและนวัตกรรม ของสถาบันอุดมศึกษาไปใช้ประโยชน์ก็ได้

3) การบริการวิชาการแก่สังคม

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการให้บริการทางวิชาการ ให้คำปรึกษาทางวิชาการและ ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและการสร้างนวัตกรรมแก่ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และสังคม เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สถาบันอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นที่พึ่งทางวิชาการของชุมชนและสังคม ต้องร่วมเป็นส่วนหนึ่งของ ชุมชนในการพัฒนาพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษานั้นหรือพื้นที่อื่นตามที่ สถาบันอุดมศึกษาเห็นสมควร สถาบันอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ต่าง ๆ กับสังคมเพื่อสร้างเสริมจิตสำนึกในการนำความรู้และประสบการณ์มาใช้เพื่อสร้าง ประโยชน์แก่ส่วนรวม

4) การทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยการอนุรักษ์ฟื้นฟู สืบ สาน และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นและของชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์และ บูรณาการการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมของผู้เรียน

สรุปได้ว่า สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่และอำนาจในการจัดการศึกษา การวิจัยและการสร้าง นวัตกรรม และการบริการวิชาการแก่สังคม รวมทั้งหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายกำหนดโดย จะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการศึกษา และสนองต่อความจำเป็นและ ความต้องการของประเทศในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ให้แก่ประเทศการ พัฒนากำลังคนของประเทศ และการจัดการศึกษาตลอดชีวิต นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาพึงส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและชุมชน นำความรู้ ผลงานวิจัย หรือนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษาไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางและส่งเสริมให้มีการ นำความรู้ ผลงานวิจัยและนวัตกรรม ไปใช้ในการสร้างผู้ประกอบการใหม่ให้กับประเทศ

1.2 แนวโน้มการจัดการศึกษาของอุดมศึกษา

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีการจัดทำแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564-2570 โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาคุณภาพและโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาของคนทุกกลุ่มทุกช่วงวัยในประเทศอย่างยั่งยืน และมุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งสร้างองค์ความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการขับเคลื่อนการดำเนินงาน กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาไว้ 3 ประการหลักประกอบด้วย บัณฑิตและกำลังคน ระบบนิเวศวิจัย และอุดมศึกษาใหม่ โดยมุ่งหวังให้อุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม ผ่านพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

จากรายงานสภาพปัญหาแรงงานของสถานประกอบการที่ต้องการใช้บัณฑิตแต่ไม่สามารถคัดเลือกได้ ขณะเดียวกันยังคงปรากฏอัตราว่างงานของบัณฑิตอยู่ จึงสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาช่องว่างระหว่างระดับความสามารถของบัณฑิตกับความต้องการของสถานประกอบการ อีกทั้งนายจ้างยังมีมุมมองต่อคุณสมบัติของบัณฑิต ที่ยังขาดทักษะคนและสังคม (Soft Skills) โดยเน้นความรับผิดชอบ ต่อสังคมและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจำเป็นต้องการปฏิบัติงาน ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการวิจัย พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งการผลิตผลงานทางวิชาการ รวมถึงการนงานวิจัยไปถ่ายทอดเพื่อใช้ประโยชน์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ยังคงกระจุกตัวอยู่เพียงบางสถาบันและในขณะเดียวกัน บางสถาบันไม่มีผลงานในระดับนานาชาติเลย ประกอบกับมีปัญหาค่าความสมดุระหว่างภาระงานวิจัยกับภาระงานสอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา อีกทั้ง ศักยภาพด้านการวิจัยยังคงเป็นอุปสรรคภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเกิดการแข่งขัน ในระดับสากลหรือนานาชาติมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ผลการจัดอันดับ (University Ranking) ของสถาบันอุดมศึกษาไทยในเวทีโลกเป็นส่วนสะท้อนคุณภาพได้เช่นกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์อันดับสถาบันอุดมศึกษาในโลกพบว่าอันดับสถาบันอุดมศึกษาไทยมีแนวโน้มลดลงจากการจัดอันดับของ QS และ THE แต่ในบางสาขาวิชาที่มีแนวโน้มอันดับที่ดี

แม้ว่าการเข้าถึงบริการอุดมศึกษาสามารถวิเคราะห์จากอัตราการเข้าเรียนในระดับ

อุดมศึกษา (Gross Higher Education Enrollment Rate) โดยหมายถึงอัตราส่วนของจำนวนนักศึกษาที่กำลังศึกษา ในระดับอุดมศึกษา (ไม่จำแนกอายุ) ต่อจำนวนประชากรรวมของประเทศ อายุ 18 – 22 ปี ของคนไทย พบว่าการเข้าถึงบริการอุดมศึกษามีสัดส่วนค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ในระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรจะทำให้จำนวนนักศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่องส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต้องแข่งขันกันดึงดูดผู้เรียนมากขึ้นประกอบกับเผชิญความเสี่ยงทางการเงิน

การเข้าถึงบริการอุดมศึกษา เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนประชากรช่วงอายุ 18 – 22 ปี ที่เข้าสู่ระบบอุดมศึกษาในปี พ.ศ. 2559 ของประเทศไทยจากข้อมูลของ UNESCO พบว่ามีอัตราการเข้าสู่ระบบอุดมศึกษาที่ร้อยละ 49 ซึ่งนับได้ว่ามีผู้เรียนในอุดมศึกษาอยู่ในระดับสูงประเทศหนึ่งของโลก โดยมีสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่งของประชากรวัย 18 - 22 ปี แสดงถึงโอกาสการเข้าถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนนโยบายของรัฐเพื่อให้ประเทศหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตทั้งในมิติเชิงปริมาณและคุณภาพไปพร้อมกัน เพื่อให้ทัดเทียมกับนานาชาติหรือประเทศพัฒนาแล้วของโลก ดังนั้น อุดมศึกษาจึงต้องนำผลการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วโลกมาพิจารณาร่วมกับศักยภาพในมิติต่าง ๆ ทั้งทางด้านหลักสูตรความร่วมมือกับนานาชาติ การแลกเปลี่ยนผู้เรียนและบุคลากร ตลอดจนการกำหนดบทบาทของการอุดมศึกษาไทยในเวทีโลก ให้ชัดเจน นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและสังคมซึ่งทำให้จำนวนนักศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต้องปรับตัวและพัฒนาตนเอง เพื่อหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทางการเงิน

อย่างไรก็ตาม ความเท่าเทียมและความเป็นธรรมยังคงเป็นปัญหา เนื่องจากนักศึกษาจากครอบครัวรายได้สูงมักเรียนเก่ง และได้รับโอกาสเรียนในสถาบันอุดมศึกษาคุณภาพสูงของรัฐซึ่งมีค่าใช้จ่ายทางการศึกษาต่ำกว่า โดยภาครัฐให้การสนับสนุนนักศึกษาจากครอบครัว ผู้มีรายได้น้อยด้วยกลไกกองทุน ให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) แต่กลไกดังกล่าว ยังคงประสบปัญหาจากการไม่มีงานทำหรือหางาน ระดับต่ำ ซึ่งค่าตอบแทนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพทำให้ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา จึงกลายเป็นปัญหาเกี่ยวพันระหว่างภาระทางงบประมาณแผ่นดินและอุปสรรค กีดกันโอกาสการเข้าถึงการศึกษา รวมถึงสะท้อนว่าคุณภาพการจัดการศึกษาไม่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างที่ควรเป็น ในส่วนของการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการในระดับอุดมศึกษายังคงมีปัญหาด้านการวางระบบสนับสนุนผู้พิการและความเข้าใจของบุคลากรผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้เกิดความเป็นธรรม และเท่าเทียมกันกับนักศึกษาปกติ

ประสิทธิภาพการบริหารของทั้งระบบอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษายังเป็นประเด็น ที่สำคัญต่อการพัฒนา เช่น ระบบการวางแผนต้องสอดคล้องกับระบบการจัดสรรงบประมาณ ขาดระบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานในระบบอุดมศึกษาทำให้ไม่สามารถชี้ให้เห็นความสำเร็จของการจัดการอุดมศึกษาทั้งระบบได้ ในส่วนของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศยังขาดคุณภาพที่ดี ที่ถูกต้องและทันสมัยเป็นปัจจุบัน ขาดการวิเคราะห์ดัชนีวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต ตลอดจนความสูญเปล่าทางการศึกษา ขาดระบบการประเมินผลด้านการวิจัยในภาพรวมของประเทศ ระบบการจัดสรรงบประมาณไม่สามารถสร้างเงื่อนไขในการกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาประสิทธิภาพบนฐานทรัพยากร ที่มีต้นทุนอย่างเหมาะสม รวมถึงขาดการวางแผนด้านกำลังคน

ในแต่ละสาขาวิชา สะท้อนว่าระบบบริหารของสถาบันอุดมศึกษามีลักษณะอ่อนแอปรับตัวล่าช้า ไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และโลกาภิวัตน์

การตอบสนองกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นความท้าทายของอุดมศึกษาไทยที่ต้องเผชิญหน้าการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกที่เฉียบพลันและรุนแรง ด้วยการพัฒนาความเป็นนานาชาติของ การอุดมศึกษา (Internationalization of Higher Education) ตามแนวทางสากลเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่อุดมศึกษาในการผลิตกำลังคนที่มีทักษะและสมรรถนะได้ตรงกับความต้องการแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปและรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี การปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาให้เป็นนานาชาติมากขึ้น สร้างความร่วมมือกับต่างประเทศในรูปแบบการร่วมลงทุนหรือจัดทำข้อตกลงเพื่อจัดการศึกษาร่วมกัน หลักสูตรและมาตรฐานระดับสากล มีนโยบายที่ดึงดูดและสนับสนุนผู้เรียน ผู้สอน และผู้ให้บริการด้านการศึกษา (Education Service Provider) จากนานาชาติ ยังคงเป็นกระบวนการที่ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการผลักดันผลิตงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางวิชาการไปสู่การทำงานจริง ทั้งในภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคบริการ ตลอดจนชุมชนและประชาสังคม เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถร่วมกันขับเคลื่อนประเทศได้ตามเป้าหมาย

แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 ได้วาง 3 ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาไทยในระยะ 7 ปี ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ 1 : พัฒนาศักยภาพคน (Capacity Building) ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมระบบนิเวศวิจัยอุดมศึกษา (Research Ecosystem Building) ยุทธศาสตร์ที่ 3 : จัดระบบอุดมศึกษาใหม่ (Higher Education Transformation) เพื่อให้อุดมศึกษาสามารถยกระดับศักยภาพในการสร้างคน สร้างปัญญา ให้สังคมไทยพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ภายใต้การกำหนดเป้าหมายหลัก 3 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมาย 1 : กำลังคนมีคุณภาพและปริมาณรองรับการพัฒนาประเทศ และการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลก เป้าหมาย 2 : งานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และเป้าหมาย 3 : สถาบันอุดมศึกษามีสมรรถนะตรงตามอัตลักษณ์/จุดแข็ง เพื่อให้เกิดคุณภาพในระบบอุดมศึกษา พร้อมทั้งกำหนดผลลัพธ์และผลกระทบใน Milestone 3 ระยะ ได้แก่ Milestone I พ.ศ. 2564 Milestone II พ.ศ. 2565 และ Milestone III ในช่วงเวลา 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 ซึ่งต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ต่อไป

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ

2.1 ความหมายของสมรรถนะ

สมรรถนะเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลที่ส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงตามท้องกรมุ่งหวัง ซึ่งได้มีนักวิชาการให้ความหมายของสมรรถนะไว้ ดังนี้

กรกต ขาวสะอาด (2559 หน้า 16) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะว่า สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถที่บุคคลแสดงออกมา ซึ่งมีความโดดเด่นและสร้างความแตกต่างจากผู้อื่นทำให้ปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วง สมรรถนะเกิดจากสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในและภายนอกของบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ทักษะคติ บุคลิก แรงจูงใจและบทบาททางสังคม ซึ่งเป็นความสามารถที่วัดได้ สังเกตได้ และพัฒนาได้

สิทธิพงษ์ นกแอนหมาน (2559 หน้า 28) ได้สรุปความหมายของสมรรถนะว่า หมายถึง ความรู้ ความชำนาญ ความสามารถหรือคุณลักษณะของผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ ที่อยู่ภายใต้ผลการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จ คุณลักษณะเหล่านี้ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะเฉพาะมโนทัศน์ ในตนเองและแรงจูงใจในการทำงาน ผสมผสานกันจนทำให้บุคคลเหล่านั้น แสดงออกมาเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ฮูเบอร์ (Huber, 2000) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ประสบในขณะปฏิบัติงานได้สำเร็จ ผู้ที่สามารถแก้ปัญหาสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง แสดงว่าผู้นั้นมีสมรรถนะในด้านนั้น

สรุปได้ว่าสมรรถนะ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการทำงาน โดยการนำความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่างๆ มาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมกับบริบทแวดล้อมที่ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

2.2 องค์ประกอบของสมรรถนะ

องค์ประกอบของสมรรถนะเป็นการกำหนดเป็นระดับความต้องการหรือมาตรฐานของผลการปฏิบัติงานในแต่ละส่วนประกอบของสมรรถนะ ซึ่งได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถนะไว้ ดังนี้

ขจรศักดิ์ ศิริมัย (2556 หน้า 2) ได้สรุปองค์ประกอบของสมรรถนะตามแนวคิดของแมคเคลแลนด์ (McClelland) ว่าองค์ประกอบของสมรรถนะ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วนดังนี้

1) ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ

2) ทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะทางการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self-Concept) คือ เจตคติ ค่านิยมและความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่คุณคิดว่าตนเองเป็น เช่น ความมั่นใจในใจตนเอง

4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของคุณ (traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น คนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ

5) แรงจูงใจ/เจตคติ (Motives/Attitude) เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายในซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ

อิทธิงษ์ ฤทธิชัย (2556, หน้า 23) ได้สรุปองค์ประกอบเกี่ยวกับสมรรถนะตามแนวคิดของสเปนเซอร์ (Spencer) ซึ่งมีทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

1) แรงจูงใจ (Motive) เป็นสิ่งที่คุณคิดหรือต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นแรงขับในการกำหนดทิศทางหรือการเลือกของคุณเพื่อแสดงออกถึงพฤติกรรม หรือการตอบสนองต่อเป้าหมาย หรือการถอยออกไปจากสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น

2) คุณลักษณะส่วนบุคคล (Trait) เป็นคุณลักษณะทางกายภาพของคุณและรวมถึงการตอบสนองของคุณต่อข้อมูลหรือสถานการณ์ที่เผชิญ

3) แนวคิดของตนเอง (Self Concept) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ (Attitude) ค่านิยม (Value) และภาพลักษณ์ของคุณที่มีต่อตนเอง (Self Image) ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่ทำให้เกิดพฤติกรรม และทำให้สามารถทำนายพฤติกรรมของคุณที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ในช่วงระยะสั้น ๆ ได้

4) ความรู้ (Knowledge) เป็นขอบเขตของข้อมูลหรือเนื้อหาเฉพาะด้านที่คุณแต่ละคนหนึ่งครอบครองอยู่

5) ทักษะ (Skill) เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งที่เกี่ยวข้องกับด้านกายภาพการใช้ความคิดและจิตใจของคุณในระดับที่สามารถคิดวิเคราะห์ ใช้ความรู้กำหนดเหตุผลหรือการวางแผนในการจัดการและในขณะเดียวกันก็ตระหนักถึงความซับซ้อนของข้อมูลได้

สิทธิพงษ์ นกแอนหมาน (2559, หน้า 29) ได้สรุปองค์ประกอบของสมรรถนะประกอบด้วย

1) แรงจูงใจ หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมาย สถานการณ์สิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลมักเฝ้าคิดถึงตลอดเวลา ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมหรือการกระทำของแต่ละบุคคล

2) ลักษณะเฉพาะ หมายถึง พฤติกรรมหรือลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคลในการตอบสนองต่อแรงจูงใจหรือสิ่งกระตุ้นกับสถานการณ์หรือข่าวสารที่ได้รับเหมือนกัน

3) ทักษะ หมายถึง ความสามารถในการกระทำหรือการแสดงพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ และมีความต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

4) ความรู้ หมายถึง ข่าวสาร หรือข้อมูลที่เหมาะสมกับงานที่องค์การกำหนด
ไรแลท และโลฮาน (Rylatt and K. Lohan, 1995, p.23) เสนอว่า สมรรถนะควรมี
องค์ประกอบ ดังนี้

1) บทบาทหลัก (Key Role) คือ การอธิบายถึงกิจกรรมอย่างกว้างๆ ตามข้อผูกพันหรือ
พันธะสัญญาที่แต่ละบุคคลมีต่อองค์การในระหว่างที่ทำงานอยู่

2) หน่วยของสมรรถนะ (Unit of Competency) คือ การอธิบายถึงหน้าที่หลักหรือ
กลุ่มของทักษะของงานอย่างกว้างๆ

3) ส่วนประกอบของสมรรถนะ (Element of Competency) คือ การอธิบายถึง
รายละเอียดเพิ่มมากขึ้นจากหน่วยงานย่อยนั้นๆ โดยกล่าวถึงการกระทำหรือผลลัพธ์ที่แสดงให้เห็น
หรือวัดได้ ซึ่งอาจจะระบุดอกมาในลักษณะของปัจจัยนำเข้าหรือผลลัพธ์ก็ได้

4) เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) คือ ระดับความต้องการหรือมาตรฐาน
ของผลการปฏิบัติงานในแต่ละส่วนประกอบของสมรรถนะซึ่งต้องระบุให้เชื่อมโยงกันระหว่าง
สมรรถนะและความชัดเจนของผลสำเร็จ

5) เงื่อนไข (Condition) คือ ความคาดหวังในการปฏิบัติงาน

6) คำแนะนำ (Evidence Guide) คือ การอธิบายครอบคลุมถึงเนื้อหาและกลยุทธ์ของการ
ประเมินปัญหาสำคัญต่างๆ ของแต่ละหน่วยสมรรถนะและความสัมพันธ์ไปยังหน่วยอื่นๆ และให้
ความชัดเจนเกี่ยวกับสมรรถนะซึ่งอาจจะทำเป็นคู่มือหรือเอกสารประกอบ

สรุปได้ว่า สมรรถนะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความรู้ (knowledge) ทักษะ
(skill) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (attitude) เมื่อรวมตัวกันจะก่อให้เกิดเป็นความสามารถที่โดดเด่น
ทำให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

2.3 ประเภทของสมรรถนะ

สมรรถนะสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ซึ่งนักวิชาการและนักการศึกษาได้แบ่ง
ประเภทของสมรรถนะ ดังนี้

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2553, หน้า 39-47) ได้สรุปประเภทของสมรรถนะ ดังนี้

1) core competency หมายถึง ความสามารถหลัก หรือศักยภาพหลักหรือสมรรถนะ
หลักหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์หลัก อาจประกอบไปด้วย ความรับผิดชอบ จรรยาบรรณและความ
ซื่อสัตย์ จิตสำนึกในการบริการและการทำงานเป็นทีม

2) managerial competency หมายถึง ความสามารถด้านการบริหารจัดการหรือ
ศักยภาพด้านการบริหารจัดการหรือสมรรถนะด้านการบริหารจัดการต้องเป็นทักษะทางด้านการบริหาร
จัดการไม่ใช่ทักษะเชิงเทคนิค เช่น ความเป็นผู้นำ วิสัยทัศน์ ความคิดเชิงกลยุทธ์การแก้ปัญหาและการ

ตัดสินใจ การสอนและพัฒนาทีมงาน การบริหารผลการปฏิบัติงาน การวางแผน การบริหารความเปลี่ยนแปลง การบริหารเครือข่าย การสร้างทีมงาน

3) functional competency หมายถึง ความสามารถในงานเฉพาะด้านหรือศักยภาพในงานเฉพาะด้านหรือสมรรถนะในงานเฉพาะด้าน ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามบทบาทและหน้าที่ ซึ่งเป็นทักษะเทคนิค เช่น ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ การคิดเชิงวิเคราะห์ การจัดระบบข้อมูลการสื่อสาร

กรกต ขาวสะอาด (2559, หน้า 32) ได้สรุปประเภทของสมรรถนะออกเป็น 2 ประเภทใหญ่และ 4 ประเภทย่อย ได้แก่ สมรรถนะส่วนบุคคล แบ่งได้เป็น สมรรถนะพื้นฐาน ได้แก่ ความรู้หรือทักษะ และสมรรถนะที่สร้างความแตกต่าง ได้แก่ ทักษะ บุคลิก แรงจูงใจและบทบาททางสังคม สมรรถนะสำหรับการปฏิบัติงาน แบ่งได้เป็นสมรรถนะหลัก คือ สมรรถนะทั่วไปที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน สมรรถนะประจำสายงาน คือ สมรรถนะเฉพาะทางที่จำเป็นต่อการทำงานนั้น ๆ ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามสายงานที่ปฏิบัติ

สิทธิพงศ์ นกแอนหมาน (2559, หน้า 36) ได้สรุปประเภทของสมรรถนะ ดังนี้

- 1) สมรรถนะหลัก เป็นสมรรถนะที่บุคลากรในองค์กรนั้นมีอยู่ทุกคน เป็นความรู้ ทักษะ ความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งจะเป็นความสามารถที่แท้จริงของแต่ละบุคคล
- 2) สมรรถนะเฉพาะงาน/หน้าที่การทำงาน เป็นสมรรถนะที่บุคคลจะต้องมีตามบทบาทหน้าที่การทำงานในแต่ละตำแหน่ง เพื่อที่จะปฏิบัติงานให้ออกมามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมายไว้

ไบรอัน และ พุสตี (Bryant & Poustie, 2001) ได้แบ่งประเภทสมรรถนะเพื่อใช้ในการศึกษาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานห้องสมุดออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) สมรรถนะหลัก (Core competency หมายถึง สมรรถนะที่สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที้องค์กร ทำได้ดีที่สุด และเป็นพื้นฐานในการกำหนดค่านิยมขององค์กรจึงเป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้ทำงานทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใด
- 2) สมรรถนะด้านพฤติกรรม (Behavioral competency) อาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า สมรรถนะด้านบุคคล (Personal competency หมายถึง คุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานของบุคคลที่มีอิทธิพลและเป็นแรงผลักดันให้เกิดการปฏิบัติโดยปกติจะเกี่ยวข้องกับงานหลาย ๆ ด้านระหว่างองค์กร
- 3) สมรรถนะด้านเทคนิค (Technical competency) บางครั้งอาจเรียกว่า สมรรถนะด้านวิชาชีพ (Professional competency) เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความรู้หรือทักษะเชิงเทคนิค จึงเป็นสมรรถนะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานเฉพาะด้าน

ไบแฮม และมอยเออร์ (Byham & Moyer, 2006) ได้แบ่งประเภทสมรรถนะเพื่อใช้ในการประเมินความสำเร็จขององค์กร ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1) สมรรถนะด้านพฤติกรรม (Behavioral Competency) หมายถึง สิ่งที่คนพูดหรือกระทำ ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้ดีหรือไม่ดี

2) สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge Competency) หมายถึง สิ่งที่คนรู้เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง เทคโนโลยีวิชาชีพ กระบวนการ ตลอดจนความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และความรู้เกี่ยวกับองค์กร

3) สมรรถนะด้านแรงจูงใจ (Motivational Competency) หมายถึง วิธีที่บุคคลแสดงความรู้สึkst่องาน ต่อองค์กร หรือต่อสภาพทางภูมิศาสตร์ขององค์กร โดยทั้ง 3 สมรรถนะนี้จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านความรู้ (Knowledge : K ทักษะ (Skills : S) และความสามารถ (Ability : A) รวมทั้งคุณลักษณะอื่นๆ ของบุคคล ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร

คลาร์ก (Clark, 2009) กล่าวว่า หากพิจารณาจากคำจำกัดความที่มีผู้เสนอไว้เป็นจำนวนมากจะพบว่า ในทุกความหมายมีองค์ประกอบรวมอยู่ 2 ประการ คือ

1) สมรรถนะต้องเป็นสิ่งที่สังเกตได้หรือเป็นความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และความสามารถ (Ability) ที่วัดได้

2) ความรู้ทักษะ และความสามารถทั้งหลาย (KSAs) ต้องสามารถแยกให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างคนที่มีการปฏิบัติงานดีเลิศออกจากคนอื่น ๆ ได้

สรุปได้ว่า ประเภทของสมรรถนะ อาจแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ 2 ประเภทคือ สมรรถนะหลัก เป็นสมรรถนะเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถทักษะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน และสมรรถนะเฉพาะสำหรับสายงานนั้น ๆ เป็นความสามารถในงานเฉพาะด้านซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามบทบาทและหน้าที่ และเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

3. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

3.1 ความหมายของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

สมรรถนะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน

นักวิชาการจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษา เพราะหากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีสมรรถนะ ย่อมส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จและส่งผลดีต่อการจัดการศึกษาซึ่งถือเป็นเป้าหมายสำคัญของสถานศึกษา ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ชำนาญ สุรินาม (2554 หน้า 6) ได้สรุปความหมายสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง สมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่ทำให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายตามที่วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ตั้งไว้

อนันต์ พันนึก (2554 หน้า 9) ได้สรุปความหมายสมรรถนะของผู้บริหารว่า หมายถึง ความรู้ ทักษะและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับ

รุ่งอรุณ รักรองรัตน์ (2556 หน้า 12) ได้สรุปความหมายสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง กลุ่มของความรู้ ทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกในการทำงานที่มีอิทธิพล ทำให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของงานและสถานศึกษา

กรกต ขาวสะอาด (2559 หน้า 18) ได้สรุปความหมายสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง ความสามารถอันโดดเด่นของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความสำเร็จและเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถและพฤติกรรมและคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบจนเกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของงานและสถานศึกษา

3.2 ขอบข่ายสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

สมรรถนะเป็นความสามารถที่เกิดจากคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลหรือส่งผลต่อสมรรถนะ ซึ่งได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับขอบข่ายสมรรถนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552) ได้กำหนดสมรรถนะของผู้บริหารได้แก่

- 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) ประกอบด้วย
 - การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Driven)
 - การบริการที่ดี (Service Mind)
 - การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise)
 - การยึดมั่นในความถูกต้อง ชอบธรรมและจริยธรรม (Integrity and Ethic)
 - ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม (Team Working)
- 2) สมรรถนะตามตำแหน่งงาน (Functional Competency) ประกอบด้วย
 - ความรู้ของบุคคลที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ

- การวิเคราะห์และการสังเคราะห์
- การสื่อสารและการจูงใจ

คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2558) ได้กำหนดสมรรถนะ ดังนี้

1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) หมายถึงความรู้ ทักษะและ คุณลักษณะที่ บุคลากรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ประกอบด้วย

- การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Driven)
- การบริการที่ดี (Service Mind)
- การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise)
- การยึดมั่นในความถูกต้อง ชอบธรรมและจริยธรรม (Integrity and Ethic)
- ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม (Team Working)

2) สมรรถนะตามตำแหน่งงาน (Functional Competency: FC) หมายถึง ความรู้ทักษะ และคุณลักษณะที่บุคลากรจำเป็นต้องมี เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สมรรถนะตามตำแหน่งงาน ประกอบไปด้วย

- การคิดวิเคราะห์
- การมองภาพองค์รวม
- การสืบเสาะหาข้อมูล
- การประกันคุณภาพการศึกษา
- ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
- ความสามารถในการจูงใจ
- ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการและวิชาชีพ
- การพัฒนาศักยภาพบุคลากร

3) สมรรถนะทางการบริหาร (Management Competency) หมายถึง ความรู้ ความสามารถด้านการบริหารจัดการโดยจะแตกต่างกันตามบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Role – based) ผู้บริหารจะมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานที่รับผิดชอบมีสมรรถนะภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ ความสามารถในการสร้างระบบการให้บริการ คุณธรรมจริยธรรม หลักการบริหารจัดการ และการบริหารความเสี่ยง ด้านนโยบายและแผนกลยุทธ์

- ภาวะผู้นำ
- วิสัยทัศน์
- คุณธรรมจริยธรรม
- ความสามารถในการสร้างระบบการให้บริการ
- ความสามารถในการให้บริการ

- ความสามารถในการพัฒนาศักยภาพในการใช้เทคโนโลยี
- การวางแผน
- ความสามารถในการปฏิบัติงาน
- ความเป็นผู้นำทางวิชาการ
- หลักการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (2558) ได้สรุปสมรรถนะสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

- 1) การคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม คือ ความสามารถในการกำหนดทิศทางของโรงเรียน ตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่เหมาะสม และนำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม
- 2) ภาวะผู้นำในการจัดการ คือ ความสามารถในการบริหารทรัพยากรและระบบต่างๆ ของโรงเรียน บริหารการปฏิบัติงานของบุคลากร และบริหารแผนงานและโครงการของโรงเรียนที่ยั่งยืน
- 3) ภาวะผู้นำในการเรียนการสอน คือ ความสามารถในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ และการพัฒนาสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้คำแนะนำและประเมินการปฏิบัติงานของครูและทำให้เกิดผลการเรียนรู้ตามที่ได้วางแผนเอาไว้
- 4) ความเป็นเลิศส่วนบุคคล คือ ความสามารถในการบริหารประสิทธิผลส่วนบุคคล ดำเนินการกับความท้าทายและความเป็นไปได้และดำเนินตามการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- 5) การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ความสามารถในการส่งเสริมความรับผิดชอบร่วมกันสำหรับการพัฒนาโรงเรียน บริหารจัดการพันธมิตรและเครือข่ายทางการศึกษา และรักษาความสัมพันธ์ร่วมกันกับผู้มีส่วนได้เสียอย่างยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 หน้า 5) ได้กำหนดแนวทางในการคัดเลือกและพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายและทิศทางของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเริ่มต้นที่กลุ่ม “ผู้บริหารสถานศึกษาใหม่” โดยคาดหวังว่าจะได้ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและผลการปฏิบัติงานที่ดีมาเป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาสถานศึกษาโดยมีกระบวนการ ดังนี้

- 1) การคัดเลือกผู้ที่มีสมรรถนะ กระบวนการคัดเลือกผู้อำนวยการสถานศึกษามีความสำคัญที่จะทำให้ได้มาซึ่งผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเหมาะสมทั้งด้านคุณวุฒิ วิทยุฒิ มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาและมีภาวะผู้นำสูงหรือโดยรวมว่า “มีสมรรถนะ” โดยกระบวนการคัดเลือกรูปแบบใหม่ เน้นคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาโดยพิจารณาตัดสินจากผลการสอบข้อเขียน ผลการประเมินประวัติและผลการปฏิบัติงานควบคู่กันไป

2) การพัฒนาสมรรถนะก่อนแต่งตั้ง เมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วแล้วต้องเข้าสู่กระบวนการพัฒนา ก่อนการบรรจุและแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 60 ชั่วโมงและต้องผ่านการอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงจะได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยในการพัฒนา ก่อนแต่งตั้งกำหนดเนื้อหาพัฒนาเพื่อให้เกิด “สมรรถนะ” ทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ก่อนไปปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1) คุณลักษณะผู้อำนวยการสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย รัก ศรัทธา ภาควุฒิใจในศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของความเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา มุ่งมั่น ในการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างวัฒนธรรมคุณภาพและวัฒนธรรมประชาธิปไตย ในการปฏิบัติงานโดยกระบวนการมีส่วนร่วม มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา

2.2) ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำทางวิชาการและสามารถส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาของชาติและหลักการจัดการเรียนรู้ สามารถบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุ่มเทความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.3) การบริหารและการจัดการในสถานศึกษา ประกอบด้วย ความสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ นโยบาย ภารกิจของสถานศึกษาและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้อำนวยการสถานศึกษา สามารถวางแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและหลักการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดความคุ้มค่า สามารถบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแสดงความสามารถในทางวิชาการ สามารถบริหารจัดการระบบภาคีเครือข่ายการพัฒนาสถานศึกษา สามารถนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผล สามารถวิเคราะห์กฎหมาย กฎ ระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา

3) การพัฒนาสมรรถนะขณะปฏิบัติงาน (ทดลองงาน 1ปี) หลังจากผ่านการพัฒนา ผู้อำนวยการสถานศึกษาก็จะได้รับการแต่งตั้งในสถานศึกษาที่มีตำแหน่งว่าง ผู้บริหารสถานศึกษาก็จะทำหน้าที่บริหารจัดการสถานศึกษาตามขอบข่ายภารกิจงานของสถานศึกษา ได้แก่ งานวิชาการงาน

บริหารบุคคล งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป รวมถึงการขับเคลื่อนนโยบายของ
กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและตัวชี้วัดข้อตกลงในการปฏิบัติงานตามที่ได้ทำไว้กับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเป้าหมายการพัฒนา โดยใช้การบริหารสถานศึกษา เชิงกลยุทธ์เพื่อ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาศึกษา ตั้งแต่ การวางแผน การนำแผนไปสู่ปฏิบัติและการประเมินผล โดยใช้
ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะตามที่ได้พัฒนามา ประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มี
ประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ดังนั้นคุณลักษณะ ทักษะและกระบวนการบริหารที่ผู้อำนวยการ
สถานศึกษาควรมีและใช้ในการบริหารงาน ควรมี ดังนี้

3.1) คุณลักษณะที่ดี ได้แก่

3.1.1) ความมีอุดมการณ์ อุดมการณ์อยากเป็นผู้บริหารที่ดีใช้โอกาสบทบาทหน้าที่
สร้างคุณประโยชน์ต่อการศึกษาพัฒนาชาติ มุ่งมั่นพัฒนางานที่ส่งผลต่อผู้เรียนต่อโรงเรียนต่อสังคม
ความมีอุดมการณ์จะเป็นแรงจูงใจ แรงผลักดันให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น

3.1.2) ความมุ่งมั่นเอาใจใส่คุณภาพ มีความตั้งใจ จริงใจ เสียสละ มุ่งจัดการให้งาน
ดำเนินการอย่างเรียบร้อย สะดวก รวดเร็ว คล่องตัว เป็นระบบ มีแบบแผน มีความรับผิดชอบมุ่งมั่นไม่
ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อให้การปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบบรรลุผลสำเร็จตาม
เป้าหมายที่คาดหวัง

3.1.3) ความมีคุณธรรมและเมตตาธรรมเป็นผู้ให้อภัย ไม่ตัดสินความถูกต้องของ
ผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงเขาเล่าให้ฟัง ไม่อาฆาตในเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วมีความลำเอียงน้อยที่สุดมีความ
ซื่อสัตย์ยุติธรรม เสมอภาค มีความจริงใจกับเพื่อนร่วมงาน รวมถึงการมีจิตอาสาที่ดียิ่ง

3.1.4) ความเป็นผู้มีอารมณ์ จิตใจดี เป็นผู้มี ความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจมีความ
สุขภาพทั้งการแต่งกาย การพูดที่มีความเข้มแข็ง ชัดเจน มั่นคง รู้จักกาลเทศะ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ทำให้
ผู้อื่นเดือดร้อนและเสียผลประโยชน์ ยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชาและให้ความช่วยเหลือตามสมควร

3.1.5) ความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ยกตนข่มท่านให้เกิดการโต้ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งต่อ
หน้าและลับหลัง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้ปกครองชุมชน
ฉันทามิตรและพี่น้องที่เสมอเหมือนครอบครัวเดียวกัน

3.1.6) รักความก้าวหน้าใฝ่ใจเรียนรู้และให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมจาก การ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้และปฏิบัติได้จริง รวมถึงการรอบรู้ใน
หลักการบริหาร ระเบียบแบบแผนปฏิบัติ รู้ที่ถูกต้องชัดเจน

3.2) ทักษะและกระบวนการบริหาร

3.2.1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาวะการณ์จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนแบบมีส่วนร่วมใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ตอบสนองนโยบายและทิศทางการศึกษา บริหารแผนสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

3.2.2) การจัดการความเสี่ยง วิเคราะห์ปัญหา ทางแก้ไขและดำเนินการแก้ไขสู่การพัฒนาทางการศึกษา ภายใต้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน

3.2.3) การตัดสินใจตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานและความรู้ในการเลือกตัดสินใจตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีสติและมีเหตุผลชี้แจงได้ ไม่ยึดเอาความคิดของตนเป็นใหญ่ฟังความคิดเห็นของคนอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ

3.2.4) การเป็นผู้นำเชิงวิชาการ มีความรู้เข้าใจด้านวิชาการ การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ชี้นำ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การวิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม รวมถึงการมีทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะทางเทคโนโลยี

3.2.5) การคิดริเริ่มสิ่งใหม่อย่างสร้างสรรค์ริเริ่ม สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมใหม่ที่นำมาแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และตอบสนองนโยบาย ความคิดสร้างสรรค์จะสะท้อนวิสัยทัศน์ของผู้บริหารซึ่งต้องแสวงหาเรียนรู้จากประสบการณ์ผู้สำเร็จและลงมือทำ

3.2.6) การบริหารคน ความใส่ใจต่อบุคคลและสมาชิกใช้ความรู้ ทักษะ เทคนิคในการบริหาร จิตวิทยาแรงจูงใจเน้นความสำคัญบุคลากรให้เกียรติ เชื้อถือ ไว้วางใจกันส่งเสริม พัฒนา จัดครูให้ทำงานตรงกับความรู้อุทิศตน บริหารงานบุคคลด้วยหลักธรรมาภิบาล สร้างความรู้สึกที่ดีต่อกัน แก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคล และประสานให้ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานได้ ทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.2.7) การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว เพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทั้งการพัฒนางาน การพัฒนาตนเอง การพัฒนาผู้เรียน และสถานศึกษา

3.2.8) การสร้างเครือข่าย สร้างและประสานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา (2559) ได้กำหนดสมรรถนะของผู้บริหารดังนี้

1) สมรรถนะประจำกลุ่มงาน (Functional competency) ได้แก่ ความรู้ของบุคคลที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีอุดมการณ์ของผู้บริหารและแนวทางการพัฒนาเป็นผู้บริหารมืออาชีพ หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มุ่งผลสัมฤทธิ์ สามารถพัฒนาหลักสูตร

และบริหารการจัดการเรียนการสอนในแนวทางใหม่ได้ ปฏิบัติการประเมินความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และปรับปรุงการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สามารถศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

2) สมรรถนะด้านองค์กร (Organizational competency) ได้แก่ ความรู้ของบุคคลที่ช่วยทำให้องค์กรเกิดมูลค่าเพิ่ม (Value-added) อาทิจากมีความรู้เกี่ยวกับการยกเครื่ององค์กร (Reengineering) การเปลี่ยนแปลงองค์กร วัฒนธรรมองค์กร รวมทั้ง บริหารจัดการคุณภาพโดยรวม (TQM : Total quality management) และ Six Sigma การประกันคุณภาพการศึกษา การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ สามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก นำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา เป็นต้น

3) สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ (Leadership competency) ได้แก่ ทักษะด้านมนุษย (People skills) วิสัยทัศน์ (Vision) และความน่าไว้วางใจ (Trust) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สามารถบริหารการศึกษาและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและท้องถิ่นได้ กิจการและกิจกรรมนักเรียน สามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในหมู่คณะ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะและเสียสละให้สังคม ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

4) สมรรถนะด้านประกอบการ (Entrepreneurial competency) ได้แก่ การมีความคิดที่ดีๆ (Good ideas) แนวคิดด้านบริหารจัดการ (Executive ideas) การป้องกันความล้มเหลว (Save failure) และความสามารถจัดการกับความเสี่ยง (Risk management) การบริหารสถานศึกษา

5) สมรรถนะระดับมหภาคและสมรรถนะระดับโลก (Macro and global competency) ได้แก่ การมีความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวของประเทศและของโลก เช่น รู้ว่าขณะนี้ทั่วโลกกำลังเกิดอะไรขึ้น รู้จักสำรวจความเป็นไปได้ และหลีกเลี่ยงอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรของตน สามารถกำหนดนโยบาย แผน กลยุทธ์ และนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เลือกใช้ทฤษฎี หลักการ และกระบวนการบริหารให้สอดคล้องกับบริบท มหภาคและภูมิสังคม สามารถบริหารงานวิชาการ บริหาร แหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้กำหนดสมรรถนะของผู้บริหารไว้ดังนี้

1) สมรรถนะหลัก หมายถึง คุณลักษณะร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อหล่อหลอมค่านิยม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกันประกอบด้วย

- การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน
- การบริการที่ดี

- การพัฒนาตนเอง
- การทำงานเป็นทีม
- จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหาร

2) สมรรถนะตามตำแหน่งงาน หมายถึง ความรู้ของบุคคลที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (Functional Competency) ประกอบด้วย

- การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
- การพัฒนาผู้เรียน
- การบริหารจัดการชั้นเรียน
- การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนา
- ภาวะผู้นำผู้บริหาร
- การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

3) สมรรถนะทางการบริหาร (Management Competency) ประกอบด้วย

- ภาวะผู้นำ
- วิสัยทัศน์
- ความเป็นผู้นำทางวิชาการ
- ด้านนโยบายแผนกลยุทธ์
- ความสามารถในการพัฒนาศักยภาพในการใช้เทคโนโลยี
- หลักการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ
- คุณธรรมจริยธรรม

สรุปได้ว่า ขอบข่ายสมรรถนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น สมรรถนะส่วนบุคคล ประกอบด้วย คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์สำหรับตำแหน่งงานนั้น ๆ และสมรรถนะสำหรับตำแหน่งงาน ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน

3.3 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

เจริญ ภูวิจิตร (2558, หน้า 5-6) ได้สรุปคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในประชาคมอาเซียนแห่งศตวรรษที่ 21 นั้นควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) มีบุคลิกลักษณะที่เป็นตัวของตัวเอง แสดงออกชัดเจนเปิดเผยและมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษา
 - 2) มีความเป็นผู้นำ กล่าวหาญในเชิงคุณธรรม จริยธรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลง
 - 3) มีความซื่อสัตย์และคุณธรรมสูง รักและเอาใจใส่ต่อนักเรียนอย่างแท้จริง
 - 4) มีความสามารถในการสื่อสาร คล่องแคล่วในทักษะการเขียนและการพูด
- ภาษาอังกฤษ

5) สามารถบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ สร้างความรับผิดชอบในการทำงานด้วยความยุติธรรม

6) มีความรู้ ความสามารถทางการบริหารจัดการและด้านสังคม

7) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาทางการศึกษา

8) มีความสามารถในการกำหนดระบบการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

9) สามารถเข้าถึงความต้องการของครูผู้สอนเพื่อช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

10) มีความเป็นผู้นำ มุ่งมั่นสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร นักเรียนชุมชน ผู้มีส่วนได้เสียและพันธมิตรของสถานศึกษาได้อย่างกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียว เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจในการดำเนินงานของสถานศึกษา

11) มีความเป็นผู้นำในการให้ความรู้ ต้องรู้ว่าอะไรดีและส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน และสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการนิเทศในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

12) มีศักยภาพในการจัดตั้งเครือข่ายและการวางแผนพัฒนาครูอย่างเป็นระบบภายใต้โครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ

สมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี (2558, หน้า 2) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปประเทศให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1) การพัฒนาตนเอง ผู้บริหารที่ดีต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ รักความก้าวหน้า หมั่นศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากสังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เปิดกว้างสำหรับทุกคน บุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ผู้บริหารจึงควรพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการบริหารการศึกษา ทั้งนี้ไม่ใช่เพียงเพื่อให้มีใบปริญญามาประดับเกียรติ แต่เพื่อให้ทรงภูมิรู้ มีความคิดที่ก้าวไกล สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายปลายทางได้อย่างเป็นระบบและรวดเร็วโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด แต่เกิดประโยชน์สูงสุด

2) เก่งและมีวิสัยทัศน์ หมายถึงการเป็นผู้บริหารที่มีความรอบรู้คือ รู้จริง รู้กว้าง รู้ลึกของทุกเรื่องในระบบการบริหารงานของโรงเรียนที่รับผิดชอบ สามารถมองเห็นภาพความสำเร็จในอนาคตขององค์กรได้ตั้งนั้นผู้บริหารยุคใหม่จะต้องมีความเก่งทั้ง 3 ประการดังนี้คือ เก่งตน เก่งคนและเก่งคิดเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ผู้บริหารทุกคนพึงมี บุคคลที่บริหารงานสำเร็จตามเป้าประสงค์ได้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติในการครองตน รู้จักธรรมชาติ จุดเด่น จุดด้อยของผู้ร่วมงานและรู้จักการวางแผนงานที่รัดกุมชัดเจน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้มองเห็นแนวทางในการพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพได้อย่างเป็นระบบและประสบผลสำเร็จในอนาคตได้

3) เป็นยอดนักจัดการความสามารถในด้านบริหารจัดการที่ผู้บริหารพึงมีคือการมีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการทั้งคนและงานซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริหารตัดสินใจบริหารจัดการในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งรวมไปถึงการบริหารจัดการและวางแผนงานทุกด้านในโรงเรียนได้อย่างเป็นระบบ มีความสามารถวัดและประเมินผลงานได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งรายงานหน่วยงานต้นสังกัดได้ทันตามกำหนดเวลามีระบบงานสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและทันสมัย สามารถสืบค้นข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจสั่งการได้ทันเหตุการณ์ ทั้งนี้การบริหารจัดการงานทุกอย่างล้วนมีเป้าหมายสูงสุดที่การยึดประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) เป็นผู้ประสานที่ดีในโรงเรียนหนึ่งแห่งจะมีคน 10 คนหรือ100 คนก็เหมือนกันคือผู้บริหารจะต้องทำงานกับคน แต่ที่ไม่เหมือนกันคือผู้บริหารคนใดจะสามารถประสานให้คนเหล่านั้นเข้ากันได้มากที่สุดเท่านั้น ถ้าผู้บริหารมีเทคนิค มีความสามารถในการครองใจคนโดยใช้หลักการ “ประสานใจสู่การประสานคน” ได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วสิ่งที่จะได้ตามมาคือความสามัคคีในหมู่คณะที่จะรวมพลังกันขับเคลื่อนการพัฒนางานด้านการศึกษาสู่ ความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์

5) เทคโนโลยีนำมาใช้ ยุคนี้เป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศเราสามารถย่อโลกกว้างใหญ่มาไว้ตรงหน้าเราได้ ผู้บริหารจึงไม่ควรละเลยหรือมองข้ามคุณค่าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ควรนำมาปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานที่รับผิดชอบให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งในรูปแบบของการคิดค้น จัดหาผลิตสื่อเครื่องมือเทคนิควิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายโดยเลือกใช้ให้เหมาะสมผู้เรียนและองค์กร

6) ฉับไวแก้ไขสถานการณ์ ความเคลื่อนไหวของสถานการณ์รอบด้านภายใต้กระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองและเปิดใจยอมรับในความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศและนำมาใช้เพื่อการตัดสินใจแก้ไขสถานการณ์หรือวิกฤตต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น การตัดสินใจที่ผิดพลาดย่อมนำมาซึ่งการสูญเสียผลประโยชน์ เสียทรัพยากร เสียโอกาส ตลอดจนจนเสียความรู้สึที่ดี หรือแม้กระทั่งเสียความมั่นใจในตนเองไป ซึ่งไม่อาจจะเรียกกลับคืนมาได้ การคิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดกับผู้เรียนและส่วนรวมก่อนการตัดสินใจ การเลือกสร้างวิกฤตให้เป็นโอกาสได้อย่างฉับไวทันต่อสถานการณ์และอยู่ในเวลาที่กำหนด จึงเป็นคุณลักษณะสำคัญยิ่งที่ผู้บริหารพึงมี

7) พัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ คือ การคิดหรือวางแผนการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงศักยภาพพื้นฐานของโรงเรียน และความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาให้สูงขึ้นในระดับที่คาดหวัง ทั้งนี้จะต้องเกิดจากการร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาอย่างแท้จริง ใช้ระบบประชาธิปไตยในการทำงาน ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตระหนักในปัญหาและความจำเป็นของโรงเรียนที่จะต้องพัฒนาวางแผนร่วมกัน แผนงานที่วางไว้ต้องสามารถปฏิบัติได้จริงและเน้นผลถาวร ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ความสำเร็จอยู่ที่ผู้บริหารสามารถพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความทุ่มเท เสียสละและเต็มใจปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลัง เต็มความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา

8) ยึดมั่นประโยชน์ผู้เรียน งานทุกงานในโรงเรียนล้วนเป็นพันธกิจที่ทำงานเกี่ยวพันและต่อเนื่องกันเพื่อประโยชน์สูงสุด คือ พัฒนาผู้เรียนให้ ดี เก่งและการเรียนรู้มีความสุขตามศักยภาพแห่งตน การตัดสินใจทำงานใด ๆ ในโรงเรียนจึงต้องคำนึงถึงจุดนี้เป็นหลัก หากงานนั้นทำให้ “ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง” ได้ นั่นคือ สิ่งที่ผู้บริหารควรกระทำเป็นลำดับแรก โรงเรียนที่มีชื่อเสียง ได้รับความศรัทธาและการยอมรับจากผู้ปกครองจนต้องมีการสอบแข่งขัน คัดเลือกเข้าเรียน หรือใช้ระบบเส้นสายกันจนเป็นข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์บ่อย ๆ ล้วนมาจากศักยภาพของผู้เรียนทั้งสิ้น ผู้บริหารจึงควรตระหนักในเรื่อง ดังกล่าว ปลุกจิตสำนึกของบุคลากรและเพื่อนร่วมงานให้เห็นคุณค่าของการพัฒนาผู้เรียนนาพาให้ทุกคนปฏิบัติงานทุกอย่างภายใต้อุดมการณ์นี้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดผลเชิงประจักษ์ มากกว่าที่จะทุ่มงบประมาณ พัฒนางานบางด้านที่เป็นเพียงองค์ประกอบภายนอกเป็นแบบ “ผักชีโรยหน้า” ปกปิดช่องโหว่ทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน ซึ่งกระทำได้ไม่นาน เพราะปัจจุบันระบบการประเมินภายนอกจะขุดคุ้ยจุดอ่อนเหล่านี้ให้ปรากฏและเผยแพร่ให้สาธารณชนรับรู้ได้ไม่ยาก

9) ปรับเปลี่ยนเพื่อการพัฒนา บางครั้งมุมมองใหม่ในสถานการณ์เดิม อาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ ผู้บริหารควรเป็น ผู้ฉับไวในการสร้างวิกฤตให้เป็นโอกาส หรือฉกฉวยโอกาสที่จะพัฒนาองค์กรได้ทุกสถานการณ์ การตระหนักในปัญหาและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้าน การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลจะส่งผลให้ผู้บริหารสามารถวางแผนรองรับการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนดำเนินกิจกรรมได้สอดคล้องกับสถานการณ์ในอนาคตได้อย่างสร้างสรรค์

10) เก่งวิชาการ ในเมื่องานวิชาการคือ หน้าที่หลักหรือเป็นหัวใจของโรงเรียน ผู้บริหารจะละเลยยกให้ครูทำหน้าที่กันไปตามมีตามเกิด ย่อมไม่ถูกต้องด้วยประการทั้งปวง เพราะผู้บริหารคือผู้นำ จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านวิชาการในระดับที่สามารถให้คำปรึกษาแนะนำแก่ ครูในโรงเรียนได้ ซึ่งความรู้เหล่านี้หาได้ไม่ยากนักทั้งจากการสนทนาแลกเปลี่ยน การเข้ารับการศึกษาอบรม การศึกษาคูงาน การศึกษาจากเอกสาร ตำรา การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต หรือแม้แต่การทดลองสอนจริงในชั้นเรียน ล้วนเป็นแนวทางที่จะก่อให้เกิดความรอบรู้แตกฉานในด้านวิชาการทั้งสิ้น เมื่อผู้บริหารเชี่ยวชาญวิชาการ มีการสังเกตชั้นเรียน นิเทศการสอน ตรวจสอบการสอนอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลาแล้ว ก็ย่อมรู้เทคนิค วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ดีและเหมาะสม สามารถให้คำปรึกษาแนะนำที่ดีแก่ครูและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง ครูเองก็ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนพัฒนาตนเองให้สามารถทำงานในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้นตามคำชี้แนะของผู้บริหาร ผลดีที่จะตามมาก็คือ การได้รับการถ่ายทอดความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติที่ดีของนักเรียนนั่นเอง เมื่อ

นักเรียนดีมีคุณภาพปรากฏแก่สายตาของสังคม ชื่อเสียง ศรัทธา ค่านิยม และความเชื่อมั่น ที่มีต่อโรงเรียนก็จะตามมา และนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาในโอกาสต่อไปอย่างยั่งยืน

11) ผู้ร่วมงานรักใคร่ การที่จะบริหารงานบุคลากรเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องมีความรู้เทคนิคด้านการจูงใจเป็นสำคัญ ผู้บริหารจะต้องพูดจริง ทำจริงมีความจริงใจและอย่าคิดว่าเราสูงกว่าเขาให้ความสำคัญกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน สร้างความรู้สึกในความเป็นเจ้าของร่วมกันขององค์กรไม่ลืมสิ่งสำคัญคือการบำรุงขวัญ ชีวิตและจิตใจ การมีน้ำใจการเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงาน เป็นการสร้างขวัญกำลังใจที่เยี่ยมยอด ความรักใคร่ของผู้ร่วมงานทุกคนที่มีต่อผู้บริหารเป็นการนำมาซึ่งพลังแห่งความร่วมมือเพื่อการสร้างสรรค์องค์กร ดังคำกล่าวที่ว่า “ได้ใจ ได้คน ได้งาน”

12) ใช้วิจัยเป็นงานเด่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 30 ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า “ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูทำวิจัยและใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนางาน” ผู้บริหารจึงควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านการวิจัย สนับสนุนให้บุคลากรทำงานวิจัยด้านการศึกษา และนำข้อความรู้ที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนาผู้เรียนและองค์กรพร้อมทั้งสามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นแนวทางการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเผยแพร่ผลงานวิจัยที่หาอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ แก่หน่วยงานทางการศึกษาต่อไป

บวร เทศารินทร์ (2559, หน้า 1) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 พลังขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาโดยกล่าวว่า “ผู้อำนวยการสถานศึกษา” เป็นหัวหน้าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือว่าเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จเพราะนอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสถานศึกษาแล้ว ผู้อำนวยการสถานศึกษายังเป็นจุดเชื่อมของนโยบายกับการปฏิบัติที่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ซึ่งแน่นอนว่าผู้อำนวยการสถานศึกษานอกจากจะต้องคุณลักษณะที่ดีมีความรู้ความสามารถเป็นผู้นำครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองและชุมชนให้มาร่วมมือส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บรรลุผล ซึ่งหมายถึง “สมรรถนะ” หรือขีดระดับความสามารถ (Competency) ของผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นความสามารถของบุคลากรในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาในคุณลักษณะด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ลักษณะเฉพาะตัว (Attribute) พฤติกรรม (Behavior) ประกอบกัน ทำให้สามารถปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่เกิดผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามที่ได้วางไว้ ดังนี้

1) คุณลักษณะผู้อำนวยการสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย รัก ศรัทธา ภาควุมิใจในศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของความเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา มุ่งมั่นในการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างวัฒนธรรมคุณภาพและวัฒนธรรม ประชาธิปไตย

ในการปฏิบัติงานโดยกระบวนการมีส่วนร่วม มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา

2) ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำทางวิชาการและสามารถส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาของชาติและหลักการจัดการเรียนรู้ สามารถบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สามารถจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุ่มเทความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3) การบริหารและการจัดการในสถานศึกษา ประกอบด้วย ความสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ นโยบาย ภารกิจของสถานศึกษาและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถวางแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและหลักการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สามารถประยุกต์ใช้ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดความคุ้มค่า สามารถบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแสดงความสามารถในทางวิชาการ สามารถบริหารจัดการระบบภาคีเครือข่ายการพัฒนาสถานศึกษา สามารถนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผล สามารถวิเคราะห์กฎหมาย กฎ ระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา

4) การมีคุณลักษณะที่ดี ได้แก่

4.1) ความมีอุดมการณ์ อุดมการณ์อยากเป็นผู้บริหารที่ดีใช้โอกาสบทบาทหน้าที่สร้างคุณประโยชน์ต่อการศึกษาพัฒนาชาติ มุ่งมั่นพัฒนางานที่ส่งผลต่อผู้เรียน ต่อโรงเรียน ต่อสังคม ความมีอุดมการณ์จะเป็นแรงจูงใจ แรงผลักดันให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น

4.2) ความมุ่งมั่นเอาใจใส่คุณภาพ มีความตั้งใจ จริงใจ เสียสละ มุ่งจัดการให้งาน ดำเนินการอย่างเรียบร้อย สะดวก รวดเร็ว คล่องตัว เป็นระบบ มีแบบแผน มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อให้การปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวัง

4.3) ความมีคุณธรรมและเมตตาธรรม เป็นผู้ให้อภัย ไม่ตัดสินความถูกผิดของผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงเขาเล่าให้ฟัง ไม่อาฆาตในเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว มีความลำเอียงน้อยที่สุดมีความซื่อสัตย์ยุติธรรม เสมอภาค มีความจริงใจกับเพื่อร่วมงาน รวมถึงการมีจิตอาสาที่ดีงาม

4.4) ความเป็นผู้มีอารมณ์ จิตใจดี เป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ มีความสุภาพทั้งการแต่งกาย การพูด ที่มีความเข้มแข็ง ชัดเจน มั่นคง รู้จักกาลเทศะ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและเสียผลประโยชน์ ยกย่องผู้ได้บังคับบัญชาและให้ความช่วยเหลือตามสมควร

4.5) ความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ยกตนข่มท่าน ให้เกียรติต่อผู้ได้บังคับบัญชาทั้งต่อหน้าและลับหลัง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึง ผู้ปกครองชุมชน ฉันทนิยามิตรและพี่น้องที่เสมอเหมือนครอบครัวเดียวกัน

4.6) รักความก้าวหน้าใฝ่ใจเรียนรู้และให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้และปฏิบัติได้จริง รวมถึงการรอบรู้ในหลักการบริหาร ระเบียบแบบแผนปฏิบัติ รู้ที่ถูกต้องชัดเจน

สิทธิพงศ์ นกแอนหมาน (2559, หน้า 56) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารในต่างประเทศ ดังนี้

1) สมรรถนะของผู้บริหารของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐเพนซิลเวเนีย (Pennsylvania Bureau of Adult Basic Literacy Education Administrator Competencies) มีแนวคิดที่นำไปสู่องค์ความรู้ในเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ แบ่งออกเป็น 5 ประการ ได้แก่

1.1) ผลลัพธ์ของลูกค้าและแผนการรับผิดชอบ (Customer Results and Program Accountability) ประกอบด้วย ณะนาการพัฒนาโครงการที่ต่อเนื่องและมีความพยายามในการตรวจสอบ ส่งเสริมกระบวนการที่ชัดเจนในการเก็บ จัดเรียงเรียงและรายงานข้อมูล จัดสรรทรัพยากรการเงินเพื่อสนับสนุนกิจกรรม การพัฒนา และตรวจสอบโครงการ

1.2) ระบบการจัดการเรียนการสอน (Instructional System) ประกอบด้วยกำหนดและนำทรัพยากรไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาระบบการสอนแบบ ครอบคลุมอย่างต่อเนื่องแนะแนวการพัฒนาที่ต่อเนื่องในด้าน การออกแบบหลักสูตรและการสอน สนับสนุนให้ใช้การประเมินเพื่อหาความต้องการของครู ผู้เรียนและชุมชน

1.3) ภาวะผู้นำและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Leadership and Continuous Improvement) ประกอบด้วย สร้างรูปแบบและกระตุ้นพฤติกรรม การสอน สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุน เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ คัดเลือก จ้าง พัฒนาและประเมินผู้ร่วมงานตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้

1.4) การพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development) ประกอบด้วย รูปแบบพัฒนาอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีพ สนับสนุนการพัฒนาอาชีพเพื่อตนเอง พนักงานและอาสาสมัคร

1.5) ปฏิสัมพันธ์ชุมชนและการบริการวิชาการ (Community Interaction And Outreach) ประกอบด้วย สร้างความสัมพันธ์ในการร่วมมือกับตัวแทนชุมชนต่าง ๆ และกับสถาบัน

เพื่อส่งเสริมด้านการบริการ จัดให้กิจกรรมสนับสนุนในท้องถิ่น รัฐและระดับชาติและกระตุ้นให้พนักงานทาเช่นเดียวกัน

2) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพของนิวยอร์ก (Effective School Leaders in New York State) มีแนวคิดที่นำไปสู่องค์ความรู้ในเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารด้วยปัจจัย 9 ประการ ดังนี้

2.1) ความรู้และความเข้าใจของผู้นำถึงวิธีการและสิ่งที่ได้มาสู่ความเป็นผู้นำภาวะความเป็นผู้นำคือภาวะที่สามารถรู้เป้าหมายที่สำคัญจากนั้นก็ต้องรู้จักกระตุ้นให้ผู้อื่นอุทิศตนเพื่อการทำงานและรู้จักใช้ทรัพยากรที่จำเป็นทั้งหมดเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ ซึ่งรวมถึงการกระตุ้นตนเองและผู้อื่นให้เรียนรู้และปรับให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.2) ผู้นำมีวิสัยทัศน์สำหรับโรงเรียนที่มีส่วนร่วมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ สามารถสื่อวิสัยทัศน์ให้ผู้ฟังเข้าใจและลงมือทำให้เป็นจริงได้ ผู้นำยังจะต้องรู้วิธีสร้างและรักษาวิสัยทัศน์ไว้ด้วย

2.3) ผู้นำสื่อสารอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

2.4) ผู้นำให้ความร่วมมือกับผู้อื่น

2.5) ผู้นำมีความอดทนและมองการณ์ไกล

2.6) การสนับสนุนผู้นำ

2.7) ผู้นำยึดมั่นในตนเองและมีความน่าเชื่อถือและสามารถรับผิดชอบผู้อื่น

2.8) ผู้นำไม่หยุดที่จะเรียนรู้และสร้างเสริมทักษะ

2.9) ผู้นำมีความกล้าหาญเมื่อตกอยู่ภาวะความเสี่ยง

สุเมธ งามกนก (2560, หน้า 101-103) ได้สรุปคุณลักษณะผู้นำการศึกษาของอาเซียนแต่ละด้านได้ ดังนี้

1) ด้านวิสัยทัศน์

1.1) มีทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ

1.2) มุ่งมั่นพัฒนาระบบการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากลในทุกะดับรองรับการศึกษาอาเซียน ทั้งในภาคบังคับและภาคการศึกษาที่สูงขึ้น

1.3) มีเป้าหมายชัดเจนและมีทิศทางในการบริหารการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของอาเซียน

1.4) มุ่งพัฒนาระบบการบริหารเข้าสู่มาตรฐานสากลและสร้างเครือข่ายการพัฒนาในระดับอาเซียน

1.5) คาดคะเน วิเคราะห์ภาพอนาคตของการจัดการศึกษาอาเซียนและของโลกได้

1.6) เตรียมการที่จะมุ่งไปสู่การจัดการศึกษาในอนาคต มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรเป็นสำคัญ

2) ด้านความรู้

2.1) ใช้ความรู้ทางวิชาการในการควบคุม วางแผน การนำและการจัดองค์การเข้าสู่มาตรฐานการจัดการศึกษาอาเซียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.2) เป็นทั้งนักวิชาการและนักบริหารที่เข้าใจทั้งทฤษฎีและปฏิบัติในการจัดการศึกษาที่สามารถรองรับการจัดการศึกษาในระดับอาเซียน

2.3) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการศึกษ การพัฒนาหลักสูตร การประเมิน การจัดการเรียนการสอนของอาเซียนและสามารถนำมากำหนดนโยบายในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4) เข้าใจสภาพปัญหาและศักยภาพในการบริหารการศึกษาของแต่ละประเทศ โดยสามารถนำองค์ความรู้จากประเทศอาเซียนมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

2.5) ใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง และองค์กร รวมทั้งใช้ในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกในอาเซียน

2.6) มีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารการศึกษา

3) ด้านทักษะในการบริหารจัดการ

3.1) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและบริหารจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้เป็นอย่างดี

3.2) มีทักษะการทำงานแบบทีมงานและประสานประโยชน์

3.3) สามารถวางแผนกลยุทธ์ และแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

3.4) ปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

3.5) บริหารจัดการบุคลากรทุกฝ่ายให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามระบบและเป็นเป้าหมายที่วางไว้

3.6) มีเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ๆ ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3.7) มีทักษะในการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาองค์กร

3.8) บริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและเป็นสากล

4) ด้านมีคุณธรรมจริยธรรม

4.1) เป็นนักบริหารที่ดีโดยมีธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

4.2) ยึดหลักศีลธรรมและจริยธรรมวิชาชีพเป็นเข็มทิศในการบริหารงาน

4.3) มีความมั่นคงทางอารมณ์โดยตัดสินใจบนพื้นฐานของความถูกต้องชอบธรรม และมีเหตุผล

4.4) เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม

4.5) มีความเห็นอกเห็นใจและแสดงออกถึงความรักและปรารถนาดีต่อผู้ร่วมงาน

4.6) เสียสละและอุทิศตนในการทำงาน

4.7) ยุติธรรมและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม

5) ด้านมนุษยสัมพันธ์

5.1) มีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

5.2) แสดงออกถึงความเป็นกันเองกับทุกคนไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนาและ

วัฒนธรรม

5.3) มีอัธยาศัยดีและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน

5.4) มีน้ำใจ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือบุคลากรทุกระดับทั้งเรื่องงานและส่วนตัว

อย่างเหมาะสม

5.5) ดูแลเอาใจใส่ในทุกข์ สุขของบุคลากรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

5.6) เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล และสามารถประสานประโยชน์ของทุก

ฝ่ายร่วมกันได้

5.7) วางตัวได้เหมาะสม เป็นที่น่าเชื่อถือและเคารพศรัทธา

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเป็นมืออาชีพ นอกจากจะต้องมีความรู้และประสบการณ์แล้ว จะต้องมิจิตใจที่ดิงามสมจรยาบรรณวิชาชีพ เป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีความสามารถที่จะประสานการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ความสามารถในการระดมและใช้ทรัพยากรเพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมคุณภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งในปัจจุบันเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 สรุปรายละเอียดที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้ (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

4.1 มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดขึ้นตามระดับการศึกษาแต่ละระดับ โดยให้ใช้มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้ ในการส่งเสริมการกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง รวมทั้งในการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องบริหารจัดการหลักสูตรและออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล โดยต้องแสดงถึงพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย ระดับอนุปริญญา มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา มีสี่คุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิต คุณวุฒิปริญญาโท คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และคุณวุฒิปริญญาเอก

โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ต้องมีอย่างน้อยสี่ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล

4.2 ผลลัพธ์การเรียนรู้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงาน ระหว่างการศึกษา ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับ ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก ประกอบด้วยอย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่

1) ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

2) ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว และชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

3) จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

4) ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึก

ประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการผลิตบัณฑิตให้ได้ผลลัพ์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร โดยออกแบบและพัฒนาระบบและกลไก หรือวิธีการ พร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์ สำหรับการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษา

รายละเอียดผลลัพ์การเรียนรู้แต่ละด้านตามคุณวุฒิแต่ละระดับ มีดังนี้

1) ด้านความรู้

ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

โครงสร้างของความรู้สำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

1. ความรู้เชิงสาระ/หลักการ ความรู้เชิงกระบวนการ และความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
2. ความรู้ที่จำเป็นต่อการเชื่อมโยง การปรับใช้ การต่อยอดความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาและการทำงานร่วมกัน (ยกเว้นคุณวุฒิระดับอนุปริญญา)

อนุปริญญา

- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอสำหรับการนำไปใช้ทำงานตามบทบาทหน้าที่
- ปริญญาตรี
- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ ปรับใช้ความรู้เพื่อการพัฒนางาน

ประกาศนียบัตรบัณฑิต

- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ

ปริญญาโท

- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อการค้นพบ และสร้างสิ่งใหม่ที่เป็นที่ยอมรับ

ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงสร้างองค์ความรู้ใหม่เชิงปฏิบัติในการแก้ปัญหาทางวิชาชีพแบบองค์รวมและเป็นที่ยอมรับปริญญาเอก

ปริญญาเอก

- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ เชื่อมโยงความรู้ และ

การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาแบบองค์รวม ซึ่งเป็นที่ยอมรับและอ้างอิงได้ และหรือปรับใช้ในบริบทอื่นได้

การสร้างสิ่งใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งทำให้ได้ผลผลิตใหม่ที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ สิ่งของ กระบวนการ ระบบ แนวคิด อันเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากความรู้ ความคิดริเริ่ม หรือความคิดสร้างสรรค์ใหม่ หรือมีการพัฒนา ต่อยอด ประยุกต์ และปรับปรุง ให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทใหม่ วิถีชีวิตใหม่ หรือความต้องการใหม่

การสร้างองค์ความรู้ใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยที่ใช้วิธีการวิทยาการวิจัยประเภทต่าง ๆ ซึ่งทำให้ได้ผลผลิต หรือข้อค้นพบจากการวิจัย เป็นแนวคิด ทฤษฎี หรือสาระความรู้ใหม่ที่จะช่วยในการส่งเสริมหรือพัฒนาศาสตร์ในสาขานั้น หรือส่งเสริมให้เกิดการสร้างศาสตร์ใหม่แบบบูรณาการ

2) ทักษะ (Skills)

ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว ชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาดนและพัฒนาสังคม สหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

โครงสร้างของทักษะสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

1. ทักษะการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
2. ทักษะทั่วไป ประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้ ทักษะส่วนบุคคล ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่นำไปสู่การพัฒนางาน วิชาชีพ การดำรงชีวิตและการทำงานเพื่อสร้างสรรค์องค์กร และสังคม ซึ่งเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

อนุปริญญา

- ทักษะการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเองในการปฏิบัติงานได้ตามแนวปฏิบัติที่กำหนด
- ทักษะด้านดิจิทัล

ประกาศนียบัตรบัณฑิต

- ทักษะการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเองในการปฏิบัติ และการปรับปรุงพัฒนางานเพื่อการประกอบอาชีพ

- ทักษะด้านดิจิทัล

ปริญญาโท

- ทักษะการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเองในการปฏิบัติ และการปรับปรุงพัฒนางานให้มีความเป็นมืออาชีพ

- ทักษะด้านดิจิทัล

ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

- ทักษะการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการสร้างความรู้ในการปฏิบัติ การ

คิดริเริ่มสร้างสิ่งใหม่ เพื่อสร้างความรู้ใหม่เชิงวิชาการหรือวิชาชีพ

- ทักษะด้านดิจิทัล

ปริญญาเอก

- ทักษะการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการสร้างความรู้ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เชิงวิชาการหรือวิชาชีพในระดับที่อ้างอิงหรือปรับใช้ในบริบทอื่นได้

- ทักษะด้านดิจิทัล

หลักสูตรต้องอ้างอิงทักษะจากกรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ Top 10 Skills ของ World Economic Forum

ตัวอย่างทักษะ : ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (inquiry skills) การคิดเชิงวิพากษ์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) การแสดงเหตุผล (reasoning) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) การเรียนรู้ (learning) การสื่อสาร (communication) ความร่วมมือรวมพลัง (collaboration) การทำงานเป็นทีม (team working) ความเป็นผู้นำ (leadership) ความเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneurship) การแก้ไขปัญหา (problem solving) การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทักษะการทำงานที่หลากหลาย (multitasking skills)

3) ด้านจริยธรรม (Ethics)

จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตนทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น โครงสร้างของจริยธรรมสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

1. การกระทำที่เป็นไปตามกฎกติกา และเกิดประโยชน์ต่อสังคม

2. การหลีกเลี่ยงการกระทำสิ่งผิดกฎกติกาของสังคม และไม่ทำผิดกฎหมาย

ทั้งนี้ หลักสูตรต้องกำหนดจริยธรรมที่เหมาะสมกับสาขาวิชาในแต่ละระดับคุณวุฒิ และจริยธรรมเฉพาะวิชาชีพที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพ หรือประชาคมวิชาชีพ หรือจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

ตัวอย่างจริยธรรม : การกระทำที่มีจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีจิตใจเมตตา ความโอบอ้อมอารี การมีจิตสาธารณะ การรักษาสีเสื้อแวดล้อม เป็นต้นการกระทำที่ไม่ถูกจริยธรรม เช่น การคัดลอกผลงาน การทุจริตทางวิชาการ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การละเมิดสิทธิเสรีภาพ การลักขโมย การทุจริตการสอบ การฉ้อโกง การไม่กระทำตามสัญญา การโฆษณาสรรพคุณของสินค้าเกินจริง การกระทำที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

4) ด้านลักษณะบุคคล (Character)

ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ค่านิยม ที่สะท้อนคุณ

ลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์จาก หลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โครงสร้างของลักษณะ บุคคลสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

1. ลักษณะบุคคลทั่วไป
2. ลักษณะบุคคลตามวิชาชีพ หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างลักษณะบุคคล : บุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร มีเสน่ห์ เป็นผู้นำ นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ มีเมตตา กรุณา รักการทำงานเป็นทีม ช่างสังเกต คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล ค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง การรักษาสິงแวดล้อม ความพอเพียง ความเท่าเทียมกัน ในสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม ยอมรับความแตกต่างในสังคม ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ความ รับผิดชอบ อดทนในการทำงานตามวิชาชีพ ความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน เป็นแบบอย่างได้ บุคลิกภาพดี มีการสื่อสารที่ดี คิดเป็นระบบ เชื่อมั่นในตนเอง มีสุนทรียนิยม มีศิลปนิสัย มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ รักการเล่น รักการแสดง เป็นนักบริหารจัดการ มีความคิดเชิงตรรกะ ความเป็น ผู้ประกอบการ การรู้ดิจิทัล (digital literacy) และการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) เช่น การรู้ เทคโนโลยี (technology literacy) การรู้สารสนเทศ (information literacy) การรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เห็น (visual literacy) การรู้การสื่อสาร (communication literacy) เป็นต้น

ทั้งนี้ ทุกหลักสูตรต้องกำหนดลักษณะบุคคลที่เป็นลักษณะบุคคลทั่วไปที่เหมาะสม สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรและสถาบัน ส่วนหลักสูตรวิชาชีพ ควรกำหนดลักษณะบุคคล เฉพาะวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพด้วย โดยอาจเลือกลักษณะบุคคลทั่วไปมากำหนดเป็นคุณสมบัติที่ เป็นจุดเน้นให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

สรุปได้ว่า มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของ ผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดขึ้นตาม ระดับการศึกษาแต่ละระดับ โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาต้องมีอย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้าน ลักษณะบุคคล

5. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เป็นเทคนิค ทางสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบโครงสร้างของตัวแปรแฝง (Latent Variables) โดย CFA ช่วยให้ นักวิจัย สามารถทดสอบวัดความสอดคล้องของข้อมูลกับโครงสร้างที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งแตกต่างจากการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ที่ใช้เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ เชิงโครงสร้างของตัวแปรเชิงสังเกต (Observed Variables) โดยไม่กำหนดโครงสร้างล่วงหน้า (Hair

et al., 2019) การใช้ CFA มีความสำคัญอย่างยิ่งในสาขาต่าง ๆ เช่น จิตวิทยา การตลาด และ การศึกษา เนื่องจากช่วยให้สามารถทดสอบและยืนยันโมเดลที่พัฒนาขึ้นตามทฤษฎีได้

หลักการของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

CFA มีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎีการสร้างตัวแบบเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) และใช้สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equations) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรเชิงสังเกต การวิเคราะห์นี้ใช้ข้อมูลที่รวบรวมจากตัวแปรที่สามารถสังเกตได้ (Observed Variables) เพื่อประเมินว่าโครงสร้างที่ตั้งสมมติฐานไว้มีความเหมาะสมกับข้อมูลหรือไม่ (Byrne, 2016) องค์ประกอบหลักของ CFA ประกอบด้วย

1. **ตัวแปรแฝง (Latent Variables)** – ตัวแปรที่ไม่สามารถวัดค่าโดยตรงได้ แต่สามารถประมาณค่าผ่านตัวแปรเชิงสังเกต เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า หรือระดับแรงจูงใจของพนักงาน

2. **ตัวแปรเชิงสังเกต (Observed Variables)** – ตัวแปรที่สามารถวัดค่าได้ เช่น คะแนน จากแบบสอบถามหรือพฤติกรรมที่ถูกบันทึกไว้ในระบบ

3. **ค่าพารามิเตอร์ (Parameter Estimates)** – ค่าที่ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรเชิงสังเกต เช่น ค่าโหลดแฟคเตอร์ (Factor Loadings) ซึ่งบ่งบอกถึงความเข้มข้นของความสัมพันธ์

4. **ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดล (Goodness-of-Fit Indices)** – ตัวชี้วัดที่ใช้พิจารณาว่าโมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลหรือไม่ เช่น ค่าไคสแควร์ (Chi-square), ค่า Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA), Comparative Fit Index (CFI), และ Tucker-Lewis Index (TLI)

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2546) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยเน้นถึงการพัฒนาโมเดลการวัดที่สามารถสะท้อนโครงสร้างของตัวแปรแฝงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางหลักดังนี้

1. **การระบุโมเดล (Model Specification)** – ต้องกำหนดโครงสร้างโมเดลที่มีพื้นฐานจากทฤษฎีที่ชัดเจน โดยใช้ตัวแปรเชิงสังเกตที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรแฝง

2. **การประมาณค่าพารามิเตอร์ (Parameter Estimation)** – ใช้วิธี Maximum Likelihood (ML) หรือ Weighted Least Squares (WLS) เพื่อประมาณค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงและตัวแปรเชิงสังเกต

3. **การประเมินความสอดคล้องของโมเดล (Model Fit Evaluation)** – ใช้ดัชนีต่าง ๆ เช่น CFI, TLI และ RMSEA เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของโมเดลกับข้อมูลจริง

4. **การปรับปรุงโมเดล (Model Modification)** – หากโมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูล อาจต้องปรับโครงสร้างโดยพิจารณาการตัดตัวแปรที่ไม่ส่งผลสำคัญ หรือเพิ่มความสัมพันธ์ที่เหมาะสม

ขั้นตอนการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน

การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังนี้

1. กำหนดโมเดลการวัด (Measurement Model Specification) – นักวิจัยต้องกำหนดตัวแปรแฝงและตัวแปรเชิงสังเกตที่เกี่ยวข้องโดยอ้างอิงจากทฤษฎีและการวิจัยที่ผ่านมา
2. รวบรวมข้อมูล (Data Collection) – ข้อมูลต้องมีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม (เช่น 10-20 เท่าของจำนวนตัวแปรสังเกต) เพื่อให้ผลลัพธ์มีความแม่นยำ
3. ประเมินความสอดคล้องของโมเดล (Model Estimation and Fit Evaluation) – ใช้วิธี Maximum Likelihood (ML) หรือ Weighted Least Squares (WLS) ในการประมาณค่าพารามิเตอร์
4. การแก้ไขและปรับปรุงโมเดล (Model Modification, if necessary) – หากโมเดลไม่ผ่านเกณฑ์ความสอดคล้อง อาจต้องปรับปรุงโดยการตัดตัวแปรที่มีผลกระทบต่ำหรือเพิ่มเส้นทางความสัมพันธ์ใหม่ที่สมเหตุสมผล

เกณฑ์การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสำคัญในการยืนยันว่าโครงสร้างของโมเดลที่ตั้งสมมติฐานไว้สามารถใช้อธิบายข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้อย่างเหมาะสม โดยใช้ดัชนีวัดความสอดคล้องของโมเดลที่ได้รับการยอมรับในวงวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. Chi-square (χ^2) Test เป็นการทดสอบวัดความแตกต่างระหว่างโมเดลที่ตั้งไว้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่า p -value ควรมากกว่า 0.05 เพื่อบ่งชี้ว่าโมเดลไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับข้อมูล ข้อจำกัดคือค่าดังกล่าวมีความไวต่อขนาดกลุ่มตัวอย่าง หากขนาดตัวอย่างใหญ่เกินไป อาจทำให้ค่า χ^2 มีนัยสำคัญแม้ว่าโมเดลจะเหมาะสม
2. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) เป็นดัชนีที่นิยมใช้ในการพิจารณาความเหมาะสมของโมเดล โดยค่าที่เหมาะสมควรอยู่ที่ ≤ 0.08 ค่า $RMSEA < 0.05$ บ่งชี้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องที่ดีมากโดยกำหนดว่าค่า 0.05 - 0.08 ถือเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ถ้าค่า > 0.10 แสดงว่าโมเดลไม่เหมาะสม
3. Comparative Fit Index (CFI) และ Tucker-Lewis Index (TLI) ใช้ในการเปรียบเทียบโมเดลที่ตั้งไว้กับโมเดลอ้างอิง โดยค่าที่เหมาะสมควรมากกว่า 0.90 ถ้าค่า ≥ 0.95 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องสูงมาก
4. Standardized Root Mean Square Residual (SRMR) เป็นการวัดค่าความแตกต่างระหว่างค่าสหสัมพันธ์ที่คาดการณ์จากโมเดลกับค่าสหสัมพันธ์ที่ได้จากข้อมูลจริงค่าที่เหมาะสมควรต่ำกว่า 0.08

5. Goodness of Fit Index (GFI) และ Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)

ค่าที่เหมาะสมควรมากกว่า 0.90 โดย GFI แสดงถึงปริมาณของความแปรปรวนและความแปรผันที่สามารถอธิบายได้โดยโมเดล AGFI เป็นค่าที่ถูกปรับให้เหมาะสมกับขนาดตัวอย่าง หากมีค่ามากกว่า 0.90 ถือว่าโมเดลมีความเหมาะสม

6. Normed Chi-square (χ^2/df) เป็นอัตราส่วนระหว่างค่าไคสแควร์กับองศาอิสระของโมเดล ค่า ≤ 3 แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสม ถ้าค่า ≤ 5 สามารถยอมรับได้ในบางกรณี

การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้วยโปรแกรม M-plus เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีขั้นตอนดังนี้ (ปกรณ ประจัญบาน, 2561)

1. การกำหนดโครงสร้างของโมเดล ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
2. การระบุลักษณะเฉพาะของโมเดล ผู้วิจัยต้องทดสอบการระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล ซึ่งมี 3 ลักษณะ ดังนี้

1) โมเดลระบุเกินพอดี (Over-identified model) เป็นโมเดลที่มีจำนวนสมการที่คำนวณมากกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าในโมเดล (ค่าองศาอิสระเป็นบวก) จะสามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ได้

2) โมเดลระบุไม่พอดี (Underidentified model) เป็นโมเดลที่มีจำนวนสมการที่คำนวณน้อยกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าในโมเดล (ค่าองศาอิสระเป็นลบ) จะไม่สามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ได้

3) โมเดลระบุพอดี (Just-identified model) เป็นโมเดลที่มีจำนวนสมการที่คำนวณเท่ากับจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าในโมเดล (ค่าองศาอิสระเป็นศูนย์) จะไม่สามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ได้ ซึ่งวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจะสามารถทดสอบโมเดลองค์ประกอบได้ดีเฉพาะกับโมเดลระบุเกินพอดีเท่านั้น

3. การประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างโดยการแก้สมการโครงสร้างเพื่อหาค่าประมาณพารามิเตอร์ซึ่งเป็นตัวไม่ทราบค่าในสมการ โปรแกรมจะทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ทุกค่าในโมเดลซึ่งโปรแกรม Mplus สามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น วิธีภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum likelihood: ML) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดทั่วไป (Generalized least square: GLS) วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนัก (Weighted least squares: WLS) เป็นต้น

4. การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สถิติที่ใช้ตรวจสอบความกลมกลืน ดังนี้

4.1 ค่าไค-สแควร์ (χ^2) ควรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) จึงจะถือว่าโมเดลมี

ความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hooper et al., 2008)

4.2 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เนื่องจากค่าไค-สแควร์จะมีความอ่อนไหวกับการวิเคราะห์ที่ใช้จำนวนตัวอย่างมาก จึงทำให้ค่าไค-สแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงใช้ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์มาประกอบการพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลโดยเกณฑ์ในการพิจารณาคือ χ^2/df น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.000 จึงจะถือว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Kline, 2005) ซึ่งหาได้จากค่าสัดส่วนระหว่างไค-สแควร์และค่าองศาอิสระ

4.3 ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพันธ์ (Comparative of fit index: CFI) จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าเกิดความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ค่า CFI มีค่ามากกว่า 0.950 จึงจะถือว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hooper et al., 2008)

4.4 ค่าดัชนี Tucker-lewis index (TLI) จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ถ้าค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า เกิดความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเกณฑ์ในการพิจารณา คือ ค่า TLI ควรค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.900 จึงจะถือว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Schumacker & Lomax, 2004)

4.5 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root mean square error of approximation: RMSEA) เกณฑ์ในการพิจารณา คือ ค่า RMSEA น้อยกว่า หรือเท่ากับ 0.080 จึงจะถือว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Schumacker & Lomax, 2004)

4.6 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root mean squared residual: SRMR) เกณฑ์ในการพิจารณา คือ ค่า SRMR น้อยกว่า หรือเท่ากับ 0.05 จึงจะถือว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hu & Bentler, 1995)

6. แนวคิดเกี่ยวกับคู่มือ

6.1 ความหมายของคู่มือ

คู่มือเป็นสิ่งที่กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ เนื้อหาวิธีการ สื่อ ตลอดจนการวัดผลสำเร็จของการดำเนินงาน ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของคู่มือไว้ ดังนี้

คัมภีร์ สุดแท้ (2553) ให้ความหมายของคู่มือว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือ ตารา เอกสาร แนะนำหรือเป็นสื่อที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติควบคู่กันไปกับการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีเนื้อหาสาระสั้น ๆ ที่ผู้อ่านสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันทีจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

สุรัสวดี จินดาเนตร (2553) กล่าวถึงความหมายของคู่มือว่า คู่มือเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการของผู้ใช้ให้สามารถดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกันให้มากที่สุดและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

สิริกร ประสบสุข (2555) กล่าวถึงความหมายของคู่มือว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใ้คู่มือได้ศึกษาทำความเข้าใจและง่ายต่อการปฏิบัติตามได้ในการทากิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกันมากที่สุด และทำให้นักเรียนนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่ใกล้เคียงกัน

สรุปได้ว่า คู่มือเป็นหนังสือหรือเอกสารแนะนำที่จัดทำ ขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใ้คู่มือได้ศึกษา ทำความเข้าใจ และปฏิบัติตามกิจกรรมตามได้อย่างง่ายและมีประสิทธิภาพ บรรลุผลสำเร็จได้ตามที่กำหนดไว้มากที่สุด

6.2 ลักษณะของคู่มือที่ดี

คู่มือที่ดีย่อมมีลักษณะที่สำคัญตรงตามวัตถุประสงค์การใช้งาน ซึ่งได้มีผู้อธิบายลักษณะของคู่มือที่ดีไว้ ดังนี้

คัมภีร์ สุดแท้ (2553) กล่าวว่า คู่มือที่ดีต้องเป็นแนวปฏิบัติที่สำคัญ วิธีการจัดกิจกรรมนั้นมีความละเอียดอ่อน แล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้ ควรแสดงแผนภาพ แผนภูมิ แผนผัง เพื่อช่วยให้ปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้ง่าย และรูปแบบของคู่มือควรเป็นที่น่าสนใจมีแหล่งอ้างอิงที่สามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้

วัฒนา ฉิมประเสริฐ (2554) กล่าวว่า ลักษณะที่ดีของคู่มือจะต้องมีการเรียงลำดับขั้นตอนการใช้ให้ชัดเจนและง่ายต่อการทำความเข้าใจ เมื่ออ่านแล้วต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง ต้องเน้นแนวปฏิบัติที่สำคัญ ควรแสดงแผนภาพ แผนภูมิ แผนผัง เพื่อช่วยให้ปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ได้ง่าย และรูปแบบของคู่มือควรมีรูปแบบที่น่าสนใจ สวยงาม น่าอ่าน และทนทานต่อการใช้งาน

สิริกร ประสบสุข (2555) กล่าวว่า ลักษณะของคู่มือที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ด้านรูปแบบ มีขนาดรูปเล่มเหมาะสม ตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจน รูปประกอบเหมาะสมกับเนื้อหาและการนำ เสนอกิจกรรมแต่ละขั้นตอนมีความชัดเจน
2. ด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์ของคู่มือกำหนดไว้ชัดเจน เหมาะสม ระบุขอบข่ายเนื้อหา เนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ คำแนะนำ การศึกษาคู่มือเขียนได้ชัดเจน เข้าใจง่ายเนื้อหาความรู้มีความเหมาะสมตรงกับความต้องการและความจำเป็น
3. ด้านการนำไปใช้ กำหนดขั้นตอนการศึกษาคู่มือไว้ชัดเจน กำหนดกิจกรรมเนื้อหา และแบบฝึกได้สัมพันธ์ มีกิจกรรมประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหา

สรุปได้ว่า ลักษณะของคู่มือที่ดีควรมีวัตถุประสงค์ของคู่มือกำหนดไว้ชัดเจน มีคำแนะนำในการใช้งาน กำหนดขั้นตอนอย่างเป็นลำดับชัดเจน เข้าใจง่าย เนื้อหาความรู้มีความเหมาะสมตรงกับ

ความต้องการและความจำเป็น

6.2 องค์ประกอบของคู่มือ

องค์ประกอบของคู่มือเป็นการกำหนดรายละเอียดสำคัญที่ควรระบุไว้ในคู่มือ ซึ่งได้มีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของคู่มือไว้ ดังนี้

คัมภีร์ สุตแท้ (2553) กล่าวว่า คู่มือ ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ

1. ส่วนที่ 1 บทนำ เป็นส่วนที่อธิบายถึงความเป็นมาในการจัดทำคู่มือ ความมุ่งหมาย ความสำคัญและประโยชน์ของคู่มือ

2. ส่วนที่ 2 คำชี้แจงการใช้คู่มือ เป็นส่วนเกี่ยวกับวิธีการใช้คู่มือ

3. ส่วนที่ 3 ส่วนเนื้อหา เป็นส่วนอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาของคู่มือ

สุรัสวดี จินดาเนตร (2553) อธิบายองค์ประกอบของการจัดทำคู่มือไว้ 8 องค์ประกอบ

ดังนี้

1. คำชี้แจงในการใช้คู่มือครอบคลุมถึง

1.1 วัตถุประสงค์ของคู่มือ

1.2 ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการใช้คู่มือ

1.3 วิธีการใช้

1.4 คำแนะนำ

2. เนื้อหาสาระที่จะสอน ปกติมีเนื้อหาสาระที่จะสอน โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายประกอบ และอาจมีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่กระจ่าง

3. การเตรียมการสอน ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

3.1 การเตรียมสถานที่ วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็น

3.2 การเตรียมวัสดุ เอกสารประกอบการสอน แบบฝึกหัดและแบบปฏิบัติ ข้อสอบ

คำ เฉลย

3.3 การติดต่อประสานงานที่จำเป็น

4. กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นส่วนที่สำคัญของคู่มือ ซึ่งมีข้อมูลรายละเอียด ดังนี้

4.1 คำแนะนำ เกี่ยวกับขั้นตอน และวิธีการสอน

4.2 คำแนะนำ และตัวอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมการสอน ที่ช่วยให้ผู้สอนบรรลุผล

4.3 คำถาม ตัวอย่าง แบบฝึกหัด แบบฝึกปฏิบัติ และสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการสอน

4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำ ไม่ควรทำ ซึ่งมาจากประสบการณ์ของผู้เขียน

5. การจัดและประเมินผล คู่มือที่ดีควรจะให้คำแนะนำ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนอย่างครบถ้วน การวัดและประเมินการสอน นับเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสอน อีกองค์ประกอบหนึ่ง

ที่คู่มือจำเป็น ต้องให้รายละเอียดต่าง ๆ เช่น เครื่องมือวัดผล วิธีวัดผล เกณฑ์การประเมินผล

6. ความรู้เสริม คู่มือที่ดี จะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ และสามารถคาดคะเนได้ว่าผู้ใช้มักจะประสบปัญหาในเรื่องใด และจัดหาหรือจัดทำข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ของครูอันจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

7. ปัญหาและคำแนะนำ เกี่ยวกับการป้องกันและการแก้ปัญหา ผู้เขียนคู่มือจะเป็นผู้มีประสบการณ์ในเรื่องที่เขียนมากพอสมควร ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าในการดำเนินกรณานั้น ๆ มักจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นบ้าง และจุดอ่อนในเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง การมีประสบการณ์จะช่วยทำให้ผู้ใช้และผู้อ่านสามารถกระทำ สิ่งนั้น ๆ ได้ราบรื่น ไม่เกิดปัญหา อุปสรรค ปัญหาหน้าว่าเป็นจุดเด่นของคู่มือ การทำหน้าที่ผู้เขียนที่ดีจะต้องแนะนำ และป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับผู้อ่านหรือผู้ใช้

8. แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ หนังสือที่ดีควรมีแหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของคู่มือที่ดีต้องเป็นประโยชน์ และง่ายต่อการทำความเข้าใจ โดยประกอบไปด้วย คำ ชี้แจงในการใช้คู่มือ เนื้อหา วิธีนำไปใช้ ตลอดจนการเสนอกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาหรือกิจกรรม

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

เบญจพร วาทีกานนท์ (2559) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 การผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย การพัฒนาตนเองหลายแนวทาง เช่น การอบรมศึกษาดูงาน การเข้าร่วมการอบรมวิชาการด้านต่างๆ อย่างครอบคลุม ทั้งนี้เน้นการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อให้ผู้บริหารมีสมรรถนะหลักในการเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้บริหารมืออาชีพ

กรกต ขาวสะอาด (2559) ได้ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษากระบวนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู และ 3) วิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นที่มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการวิเคราะห์สังเคราะห์ 2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน เรียงลำดับ 3 อันดับแรก

ได้แก่ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ และรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ และ 3) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปฐมสุข สีลาดเลา (2560) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำทางการศึกษา – ความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ พัฒนาแผนกลยุทธ์ และสร้างวัฒนธรรมองค์กร การบริหารจัดการสถานศึกษา – การจัดการทรัพยากรบุคคล การเงิน และเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา – การนำเทคโนโลยีดิจิทัลและแนวทางใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่าย – การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โมเดลสมรรถนะที่พัฒนาขึ้นได้รับการตรวจสอบคุณภาพ ผ่านการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และพบว่า มี ค่าความสอดคล้องของโมเดลที่ดี (Goodness-of-Fit Indices)

สงบ อินทรมณี (2562) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลโดยเน้นไปที่บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการสถานศึกษา ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกและการศึกษากรณีตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในงานบริหาร – ผู้บริหารต้องสามารถใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อปรับปรุงระบบการจัดการโรงเรียน การพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของบุคลากร – ครูและบุคลากรต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารงานด้วยข้อมูล (Data-Driven Decision Making) – การใช้ข้อมูลเพื่อวางแผนและตัดสินใจทางการศึกษา ความท้าทายในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล – อาทิ ความปลอดภัยทางไซเบอร์ และความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี

ไกรสร เจียมทอง (2564) ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า มีแนวโน้มที่จะศึกษาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของการศึกษาในยุคปัจจุบัน ซึ่งอาจครอบคลุมด้านต่างๆ เช่น ทักษะด้านภาวะผู้นำ (Leadership Skills) ผู้บริหารต้องสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ บริหารทีมงาน และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy Skills) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษา ทักษะด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management Skills)

การวางแผน พัฒนา และบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ (Problem-Solving & Decision-Making Skills) ความสามารถในการวิเคราะห์ ปัญหาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ทักษะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development Skills) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนด และทักษะด้านนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง (Innovation & Change Management Skills) การนำแนวคิดใหม่ๆ และนวัตกรรมมาใช้เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

ฉัตรานันท์ ชันทอง (2564) ศึกษาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยใช้ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผ่านการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่า ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารมีผลต่อแรงจูงใจของครูในระดับสูง โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารออนไลน์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ การใช้เทคโนโลยีเพื่อบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ และซอฟต์แวร์การบริหารโรงเรียน ช่วยให้ครูสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของครู ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้บริหาร ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี และนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Magnuson (2007) ได้ศึกษาคุณลักษณะของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนด้านอาชีพและด้านส่วนตัว พบว่า คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความสามารถติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในสาขาอาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่น ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการวินิจฉัยสั่งการ เป็นผู้ที่เข้าใจและมีเวลาสำหรับผู้ร่วมงาน มีความสนใจในบุคคลอื่น ๆ มีความสามารถในการวางแผนและจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น ๆ รู้จักขอบเขตอำนาจและหน้าที่ ส่วนคุณลักษณะส่วนตัวมีดังนี้ มีวิจรรย์ญาณและมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์และมองการณ์ไกล เป็นผู้มีสติและมีเหตุผลไม่ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีวาจาเป็นมิตร มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใสมีจิตใจโอบอ้อมอารี ใจกว้าง เปิดเผย กล้าได้กล้าเสีย มีความเมตตา เห็นอกเห็นใจผู้อื่น จริงใจต่อคนทั่วไป

Smith and Purkey (2008) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผล พบว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารต้องมีสมรรถนะที่ประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้ 1) ภาวะผู้นำในการจัดการศึกษา 2) การวางแผนและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและการ

ตั้งความคาดหวังสูง 4) เวลาและภาระงาน 5) การแสดงให้เห็นถึงการประสบความสำเร็จด้านวิชาการ 6) การดำเนินตามแนวโน้มทั่วไปของสังคม 7) ใหว่พริบในการติดต่อสื่อสารการสนับสนุนและการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง 9) การบริหารจัดการสถานที่โรงเรียน 10) การพัฒนาบุคลากร 11) การสร้างความมั่นคงของบุคลากร 12) การวางแผนเกี่ยวกับโรงเรียนและความร่วมมือ และ 13) การสนับสนุนการทำงาน

Sullivan (2014) ได้ศึกษาลักษณะของครูใหญ่ การใช้สมรรถภาพตามเกณฑ์ของรัฐ ฟลอริดา ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์และวัฒนธรรมการทำงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบตรวจสอบรายการ ผลการศึกษาพบว่า ครูใหญ่โรงเรียนมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ปกติในด้านการจัดองค์การ การวางแผนงานและการพัฒนาตามเป้าหมาย และมีความสามารถอยู่สูงกว่าระดับปกติในเรื่อง การเขียนเพื่อการสื่อสารการใส่ใจต่อภาพลักษณ์ การเป็นตัวแทน ตลอดจนการทุ่มเทการทำงานให้กับโรงเรียนตามภารกิจ ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูใหญ่ควรจะสามารถทำงานได้หลายแนวทาง ต้องพัฒนาสมรรถภาพเฉพาะอย่างในการเป็นผู้นำ ตลอดจนต้องกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่ ในด้านวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบว่าสูงกว่าในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีองค์ประกอบหลักที่คล้ายคลึงกันได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมจริยธรรม ในองค์ประกอบย่อยๆ นั้นไม่แตกต่างกันและเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะของการเป็นผู้บริหารที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา เป็นคุณลักษณะที่ครูหรือบุคลากรในสถานศึกษามีความคาดหวังในตัวของผู้ว่า ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมี ได้แก่ การมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ ทั้งงานบริหารและงานวิชาการ มีทักษะในการแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการสื่อสารที่ดี สร้างการมีส่วนร่วมในองค์กร มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความพร้อมในการปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิตและมาตรฐานบัณฑิตจากคุรุสภาจำนวนทั้งหมด 290 สถาบัน จำนวนอาจารย์ทั้งหมด 870 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิตและมาตรฐานบัณฑิตจากคุรุสภา จำนวน 135 สถาบัน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two- State Random Sampling) ประกอบด้วย

1) สุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกที่ได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิตและมาตรฐานบัณฑิตจากคุรุสภาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวงล้อสุ่มได้ทั้งหมด 135 สถาบัน

2) สุ่มอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการ

รับรองมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิตและมาตรฐานบัณฑิตจากคุรุสภา สถาบันละ 3 คนโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวงล้อสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถามสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบและระดับการศึกษา 2 ระดับ คือ ระดับปริญญาโทจำนวน 4 องค์ประกอบ ทั้งหมด 40 ข้อและระดับปริญญาเอก จำนวน 4 องค์ประกอบ ทั้งหมด 40 ข้อ กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967) มีความหมายดังนี้

5 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 100)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งศึกษารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. ร่างกรอบแนวคิดองค์ประกอบหลักของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดขอบข่ายของคำถามเพื่อให้สอดคล้องครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์

ของการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

4. สร้างแบบสอบถามสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชา
การบริหารการศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบและระดับการศึกษา 2 ระดับ จำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 ระดับปริญญาโท จำนวน 40 ข้อ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านความรู้ จำนวน 10 ข้อ
2. องค์ประกอบด้านทักษะ จำนวน 10 ข้อ
3. องค์ประกอบด้านจริยธรรม จำนวน 10 ข้อ
4. องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล จำนวน 10 ข้อ

ชุดที่ 2 ระดับปริญญาเอก จำนวน 40 ข้อ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านความรู้ จำนวน 10 ข้อ
2. องค์ประกอบด้านทักษะ จำนวน 10 ข้อ
3. องค์ประกอบด้านจริยธรรม จำนวน 10 ข้อ
4. องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล จำนวน 10 ข้อ

5. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในด้านความครอบคลุมตามเนื้อหาสาระ ความถูกต้องเหมาะสมและ
ความชัดเจนของภาษา ความเหมาะสมรูปแบบการวัดตัวแปรและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ โดยใช้
เทคนิค IOC กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 117)

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นประเมินได้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ประเมิน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นประเมินได้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ประเมิน

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นประเมินไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ประเมิน

กำหนดเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า

65) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. รศ.ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด	อาจารย์พิเศษภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. รศ.ชารี มณีศรี	อาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ผศ. ดร.ประยูร อิมสวาสดี	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. ผศ.ดร.สมพงษ์ ปั่นหุ่น	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

5. ผศ.ดร.ปุณณัฐธามาเชค อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลการตรวจสอบคุณภาพ พบว่า คุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ระหว่าง 0.80 – 1.00 ทุกข้อ พร้อมปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามได้รับการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) นำไปทดลองใช้กับอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพรายข้อและทั้งฉบับ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item - Total - Correlation) โดยใช้เกณฑ์คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าแบบสอบถามทั้งสองชุดผ่านเกณฑ์การตรวจสอบคุณภาพโดยแบบสอบถามชุดที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .26 - .69 และชุดที่ 2 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .30 - .65

7. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามทั้งสองชุดผ่านเกณฑ์การตรวจสอบคุณภาพ โดยแบบสอบถามชุดที่ 1 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 และชุดที่ 2 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .86

8. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลระยะที่ 1 จากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองโดยการส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์และแบบสอบถามชนิด Google Form ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศึกษาศึกษาด้วยค่าสถิติพื้นฐานด้วยโปรแกรม SPSS โดยใช้สถิติ

บรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้และองค์ประกอบสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าสถิติ Bartlett's test of sphericity และค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) เพื่อทราบลักษณะความสัมพันธ์ของตัวแปร

3. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโดยใช้โปรแกรม M-Plus เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาดังนี้ (Hair et. al., 2019)

ตารางที่ 1 เกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล

ดัชนีวัดความสอดคล้องของโมเดล	ค่าเกณฑ์ที่เหมาะสม
Chi-square (χ^2) Test	p-value > 0.05
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)	< 0.08
Comparative Fit Index (CFI)	> 0.90
Tucker-Lewis Index (TLI)	> 0.90
Standardized Root Mean Square Residual (SRMR)	< 0.08
Goodness of Fit Index (GFI)	> 0.90
Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)	> 0.90
Normed Chi-square (χ^2/df)	≤ 2

ระยะที่ 2 การปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีขั้นตอนดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่เป็นผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จำนวน 5 คน โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ระดับอุดมศึกษาหรือเป็นผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย หรือมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาสาขาวิชาการบริหาร การศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน
2. มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหาร การศึกษา หรือมีผลงานวิจัย ตำราทางด้านการบริหารการศึกษาเป็นที่ยอมรับ
3. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งด้านการบริหารมาไม่น้อยกว่า 1 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 คือ แบบประเมินคู่มือพัฒนาสมรรถนะ ผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาจำนวน 18 ข้อ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (1967) ประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำผลการวิจัยจากระยะที่ 1 มาร่างแบบประเมินคู่มือพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จ การศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้ครอบคลุม องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1
2. นำร่างแบบประเมินคู่มือพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การใช้ภาษา โดยการวิเคราะห์ค่า IOC โดยได้กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง มากกว่าหรือเท่ากับ .50 แสดงว่ามีความเหมาะสมใช้ได้
3. นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ปรับปรุงแล้วนำมาสร้างเป็นแบบประเมินที่มีความสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำคู่มือพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จ การศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาพร้อมกับแบบประเมินไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินด้วยตนเอง ได้รับ แบบสอบถามคืน จำนวน 5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าสถิติพื้นฐานด้วย

โปรแกรม SPSS โดยใช้สถิติบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 หน้า 121)

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตอนที่ 3 ผลการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
r	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
b	หมายถึง	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings)
SE	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
χ^2	หมายถึง	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square)
df	หมายถึง	องศาอิสระ (Degrees of freedom)
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of fit index)

AGFI หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
CFI หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
SRMR หมายถึง	ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (Standardized Root Mean Squared Residual)
p หมายถึง	ความน่าจะเป็นทางสถิติ (p-value)
RMSEA หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Squared Error of Approximation)
A หมายถึง	องค์ประกอบด้านความรู้ ระดับปริญญาโท
B หมายถึง	องค์ประกอบด้านทักษะ ระดับปริญญาโท
C หมายถึง	องค์ประกอบด้านจริยธรรม ระดับปริญญาโท
D หมายถึง	องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล ระดับปริญญาโท
AA หมายถึง	องค์ประกอบด้านความรู้ ระดับปริญญาเอก
BB หมายถึง	องค์ประกอบด้านทักษะ ระดับปริญญาเอก
CC หมายถึง	องค์ประกอบด้านจริยธรรม ระดับปริญญาเอก
DD หมายถึง	องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล ระดับปริญญาเอก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	n = 400		
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
1. เพศ	ชาย	304	76.0
	หญิง	96	24.0
	รวม	400	100.0
2. อายุ	20 - 30 ปี	53	13.3
	31 - 40 ปี	103	25.8
	41 - 50 ปี	152	38.0
	51 - 60 ปี	92	23.0
	60 ปี ขึ้นไป	-	-
รวม	100	100	
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	ปริญญาตรี	-	-
	ปริญญาโท	-	-
	ปริญญาเอก	400	100.0
	รวม	400	100.0
4. ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	251	62.7
	รองศาสตราจารย์	102	25.5
	ศาสตราจารย์	7	1.8
	ยังไม่มี	40	10.0
รวม	400	100.0	
5. ประสบการณ์ ในตำแหน่งปัจจุบัน	น้อยกว่า 5 ปี	85	21.3
	5 -10 ปี	61	15.3
	10 ปีขึ้นไป	254	63.5
รวม	400	100.0	

จากตารางที่ 2 พบว่าข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 ระดับการศึกษาสูงสุดคือ ปริญญาเอก จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งทาง

วิชาการคือผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 และรองศาสตราจารย์ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมา คือ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 และ 5 - 10 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และระดับการศึกษา ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบ	ปริญญาโท				ปริญญาเอก			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
ด้านความรู้	4.61	.34	มากที่สุด	2	4.62	.43	มากที่สุด	2
ด้านทักษะ	4.62	.34	มากที่สุด	1	4.72	.36	มากที่สุด	1
ด้านจริยธรรม	4.58	.39	มากที่สุด	3	4.60	.47	มากที่สุด	4
ด้านลักษณะบุคคล	4.47	.47	มาก	4	4.68	.37	มากที่สุด	3
โดยรวม	4.57	.31	มากที่สุด		4.66	.36	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่า สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 (SD = .31) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ถึงมากที่สุด โดยทักษะมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.62 (SD = .34) รองลงมา คือ ด้านความรู้และด้านจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.61 (SD = .34) และ 4.58 (SD = .39) ตามลำดับ ส่วนด้านลักษณะบุคคล ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.47 (SD = .47)

ระดับปริญญาเอกโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 (SD = .36) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ถึงมากที่สุด โดยทักษะมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.62 (SD = .34) รองลงมา คือ ด้านความรู้และด้านจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.61 (SD = .34) และ 4.58 (SD = .39) ตามลำดับ ส่วนด้านลักษณะบุคคล ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.3 (SD = .31)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท
องค์ประกอบด้านความรู้ (A) โดยรวมและรายข้อ

องค์ประกอบด้านความรู้ (A)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (A1)	4.90	.33	มากที่สุด	1
2. มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ได้ (A2)	4.86	.34	มากที่สุด	2
3. มีความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมที่เพียงพอต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาทีมงาน (A3)	4.72	.44	มากที่สุด	3
4. มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการบริหารการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง (A4)	4.54	.52	มากที่สุด	5
5. มีความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพในสถานศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในระบบการประกันคุณภาพ (A5)	4.62	.50	มากที่สุด	4
6. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร และการดำเนินงานจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (A6)	4.52	.56	มากที่สุด	7
7. มีความรู้ ความเข้าใจการบริหารและการพัฒนาบุคลากรที่เพียงพอต่อการนำไปใช้บริหารจัดการบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (A7)	4.53	.56	มากที่สุด	6
8. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ และระบบการเงินของสถานศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง (A8)	4.48	.56	มาก	9

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านความรู้ (A)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
9. มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการในระดับต้น เชื่อมโยง ความรู้ใหม่ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนางานและ สังคม (A9)	4.52	.58	มากที่สุด	7
10. มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ ส่งผลต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน (A10)	4.35	.67	มาก	10
รวม	4.60	.34	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า องค์ประกอบด้านความรู้ (A) ของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 (SD = .34) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติต่อยอดความรู้และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (A1) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.90 (SD = .33) รองลงมา คือ มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ได้ (A2) และความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการทำงานเป็นทีมที่เพียงพอต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาทีมงาน (A3) มีค่าเฉลี่ย 4.86 (SD = .34) และ 4.72 (SD = .44) ตามลำดับ ส่วนมีความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน (A10) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.35 (SD = 0.67)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท
องค์ประกอบด้านทักษะ (B) โดยรวมและรายข้อ

องค์ประกอบด้านทักษะ (B)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
11. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา (B11)	4.74	0.48	มากที่สุด	2
12. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา ด้วยวิธีการที่เหมาะสม นำไปสู่การดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ต้องการให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (B12)	4.64	0.52	มากที่สุด	5
13. มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประชุม เจรจาต่อรอง และการนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ (B13)	4.40	0.52	มาก	9
14. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เพียงพอต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในสถานศึกษา และเครือข่ายความร่วมมือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน (B14)	4.63	0.49	มากที่สุด	6
15. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ ประโยชน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย (B15)	4.86	0.36	มากที่สุด	1
16. มีความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด (B16)	4.70	0.51	มากที่สุด	3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านทักษะ (B)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
17. มีความสามารถในการสร้างทีมงาน สร้างขวัญและกำลังใจ นำไปสู่การประสานความร่วมมือ ร่วมใจ ในการปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กรที่ดี (B17)	4.62	0.52	มากที่สุด	7
18. มีความสามารถในการประเมินโดยนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ประเมินผลการปฏิบัติงานที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (B18)	4.38	0.54	มาก	10
19. มีความสามารถในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบัน และอนาคต (B19)	4.60	0.54	มากที่สุด	8
20. มีความสามารถในการปรับตัว มีความยืดหยุ่นและยอมรับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะเพื่อการเรียนรู้ที่จะพัฒนาเองและพัฒนาองค์กรไปตามยุคสมัย (B20)	4.66	0.51	มากที่สุด	4
รวม	4.62	0.34	มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 พบว่า องค์ประกอบด้านทักษะ (B) ของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 (SD = .34) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย (B15) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.86 (SD = .36) รองลงมา คือ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา (B11) และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด (B16) มีค่าเฉลี่ย 4.74 (SD = .48) และ 4.70 (SD

= .51) ตามลำดับ ส่วนมีความสามารถในการประเมินโดยนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ประเมินผลการปฏิบัติงานที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (B18) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.35 (SD = 0.67)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท องค์ประกอบด้านจริยธรรม (C) โดยรวมและรายข้อ

องค์ประกอบด้านจริยธรรม (C)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
21. มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา (C21)	4.72	0.45	มากที่สุด	1
22. มีความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษา และสังคมอย่างมีความสุข (C22)	4.53	0.50	มากที่สุด	8
23. มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจชื่นชมยินดีช่วยเหลือมีน้ำใจแบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม(C23)	4.47	0.50	มาก	9
24. มีวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา (C24)	4.55	0.50	มากที่สุด	7
25. มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ (C25)	4.57	0.50	มากที่สุด	6
26. มีความอดทน อดกลั้น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียร เพื่อให้บรรลุความสำเร็จ โดยยึดหลักความถูกต้อง (C26)	4.58	0.63	มากที่สุด	5

ตารางที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านจริยธรรม (C)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
27. มีความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ (C27)	4.71	0.45	มากที่สุด	2
28. มีเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ (C28)	4.39	0.56	มาก	10
29. มีความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (C29)	4.59	0.49	มากที่สุด	4
30. มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลักความดีงามตามหลักศาสนา (C30)	4.70	0.51	มากที่สุด	3
รวม	4.58	0.39	มากที่สุด	

จากตารางที่ 6 พบว่า องค์ประกอบด้านจริยธรรม (C) ของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 (SD = .39) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด โดยมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา (C21) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.72 (SD = .45) รองลงมา คือ มีความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ (C27) และมีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลักความดีงามตามหลักศาสนา (C30) มีค่าเฉลี่ย 4.71 (SD = .45) และ 4.70 (SD = .51) ตามลำดับ ส่วนมีเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ (C28) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.39 (SD = 0.56)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท
องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D) โดยรวมและรายชื่อ

องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
31. มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้งทางกาย และวาจาด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มีความจริงใจ (D31)	4.51	0.54	มากที่สุด	6
32. ความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม (D32)	4.54	0.63	มากที่สุด	3
33. มีความอดทน อดกลั้นในการทำงานตามวิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความสุขุม ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี ในแต่ละสถานการณ์ (D33)	4.52	0.63	มากที่สุด	5
34. มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนา ตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการ พัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์ (D34)	4.65	0.48	มากที่สุด	1
35. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้งความคิด และการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ด เดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง (D35)	4.33	0.68	มาก	9
36. มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดง ตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับวิชาชีพ (D36)	4.45	0.50	มาก	7
37. มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการ เป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ร่วมกัน (D37)	4.56	0.60	มากที่สุด	2
38. ความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความ เป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์ (D38)	4.53	0.63	มากที่สุด	4
39. มีความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็น ด้วยการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิด ประโยชน์สูงสุด (D39)	4.35	0.70	มาก	8

ตารางที่ 7 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
40. มีความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลกอยู่เสมอ (D40)	4.23	0.67	มาก	10
รวม (D33)	4.47	0.47	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D) ของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 (SD = .47) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอเพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์ (D33) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.65 (SD = .48) รองลงมา คือ มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน (D33) และมีความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม (D32) มีค่าเฉลี่ย 4.56 (SD = .60) และ 4.54 (SD = .63) ตามลำดับ ส่วนมีความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลกอยู่เสมอ (D40) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.23 (SD = 0.67)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอก
องค์ประกอบด้านความรู้ (AA) โดยรวมและรายข้อ

องค์ประกอบด้านความรู้ (AA)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่ การสร้างสรรคองค์ความรู้ใหม่หรือสร้างนวัตกรรม ทางการบริหารการศึกษา (AA1)	4.79	0.41	มากที่สุด	1
2. มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษอย่างถ่องแท้และ ลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมการบริหาร รูปแบบใหม่ (AA2)	4.78	0.41	มากที่สุด	2
3. มีความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมอย่างถ่อง แท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำและการ ทำงานเป็นทีมโดยอาศัยข้อค้นพบจากงานวิจัยอันเป็นที่ ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม (AA3)	4.74	0.44	มากที่สุด	3
4. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็น สำหรับการบริหารการศึกษา และกฎหมายอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องอย่างถ่องแท้และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ อย่างถูกต้อง (AA4)	4.57	0.63	มากที่สุด	7
5. มีความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพในสถาน ศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การยกระดับ คุณภาพสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมด้วยรูปแบบ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย (AA5)	4.58	0.63	มากที่สุด	6

ตารางที่ 8 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านความรู้ (A)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
6. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร และการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางวิชาการในระดับมาตรฐานสากล (AA6)	4.63	0.48	มากที่สุด	4
7. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การบริหารจัดการที่เป็นระบบ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี โดยอาศัยข้อค้นพบจากการวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ได้ (AA7)	4.57	0.50	มากที่สุด	7
8. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณและระบบการเงินของสถานศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การรูปแบบบริหารจัดการที่มีมาตรฐานตรวจสอบได้ และเป็นที่ยอมรับ (AA8)	4.46	0.67	มาก	9
9. มีความรู้ ความเข้าใจการวิจัยขั้นสูง ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่อันเป็นที่ยอมรับ นำไปสู่การแก้ปัญหาหรือปรับใช้ในบริบทอื่นๆ ได้ (AA9)	4.59	0.63	มากที่สุด	5
10. มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลข่าวสาร นำไปสู่การเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่ (AA10)	4.44	0.68	มาก	10
รวม	4.62	0.43	มากที่สุด	

จากตารางที่ 8 พบว่า องค์ประกอบด้านความรู้ (AA) ของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 (SD = .43) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ถึงมากที่สุด โดยมีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรคองค์ความรู้ใหม่หรือสร้างนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา (AA1) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.79 (SD = .41) รองลงมา คือ มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบวิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมการบริหารรูปแบบใหม่ (AA2) และมีความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมโดยอาศัยข้อค้นพบจากงานวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม (AA3) มีค่าเฉลี่ย 4.78 (SD = .41) และ 4.74 (SD = .40) ตามลำดับ ส่วนความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร นำไปสู่การเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที (AA10) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.44 (SD = .68)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอก องค์ประกอบด้านทักษะ (BB) โดยรวมและรายข้อ

องค์ประกอบด้านทักษะ (BB)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
11. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศและการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (BB11)	4.84	0.38	มากที่สุด	2
12. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาขั้นสูง ระบุและค้นหาต้นตอของปัญหา จัดลำดับความสำคัญ วิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำข้อมูลไปสร้างเป็นแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ต้องการแก้ไขได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (BB12)	4.78	0.46	มากที่สุด	4

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านทักษะ (BB)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
13. มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับดีเยี่ยม นำไปสู่การสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประชุม เจรจาต่อรอง และการนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมืออาชีพ (BB13)	4.66	0.51	มากที่สุด	8
14. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในระดับดีเยี่ยม นำชื่นชมและเป็นแบบอย่างที่ดี นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในสถานศึกษา และเครือข่ายความร่วมมือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน (BB14)	4.68	0.50	มากที่สุด	6
15. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลในชั้นพัฒนานวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับ เพื่อการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย (BB15)	4.91	0.29	มากที่สุด	1
16. มีความสามารถในการประยุกต์และสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด (BB16)	4.82	0.43	มากที่สุด	3
17. มีความสามารถในการสร้างทีมงาน สร้างขวัญและกำลังใจ โดยนำข้อค้นพบจากงานวิจัยมาพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เพื่อการประสานความร่วมมือ ร่วมใจ ในการปฏิบัติงานและวัฒนธรรมองค์กรที่ดี (BB17)	4.65	0.51	มากที่สุด	7

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านทักษะ (BB)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
18. มีความสามารถในการประเมิน โดยอาศัยองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการประเมินผล และนำกระบวนการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่างๆ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (BB18)	4.58	0.53	มากที่สุด	10
19. มีความสามารถเชิงกลยุทธ์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนา สถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคต (BB19)	4.72	0.49	มากที่สุด	5
20. มีความสามารถในปรับตัว มีความยืดหยุ่น และยอมรับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ นำไปสู่การถอดบทเรียนเหล่านั้นมาต่อยอดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเอง พัฒนาองค์กรให้ทันยุคสมัย และสามารถถ่ายทอดไปในวงกว้างได้ (BB20)	4.61	0.56	มากที่สุด	9
รวม	4.72	0.36	มากที่สุด	

จากตารางที่ 9 พบว่า องค์ประกอบด้านทักษะ (BB) ของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอกโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 (SD = .36) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ในขั้นพัฒนานวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับ เพื่อการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย (BB15) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.91 (SD = .29) รองลงมา คือ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศและการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (BB11) และมีความสามารถในการประยุกต์และสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด (BB16) มีค่าเฉลี่ย 4.84 (SD = .38) และ 4.82 (SD

= .43) ตามลำดับ ส่วนมีความสามารถในประเมิน โดยอาศัยองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการประเมินผล และนำกระบวนการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่างๆ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (BB18) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.58 (SD = .53)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอก องค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC) โดยรวมและรายข้อ

องค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
21. มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา (CC21)	4.72	0.45	มากที่สุด	1
22. ความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษา และสังคมอย่างมีความสุข (CC22)	4.51	0.63	มากที่สุด	8
23. มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจ ชื่นชมยินดี ช่วยเหลือ มีน้ำใจ แบ่งปัน ให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม (CC23)	4.46	0.63	มาก	10
24. มีวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา (CC24)	4.65	0.48	มากที่สุด	5
25. มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ (CC25)	4.70	0.46	มากที่สุด	2

ตารางที่ 10 (ต่อ)

องค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
26. มีจิตสาธารณะ พร้อมที่จะอุทิศตนในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม (CC26)	4.50	0.68	มากที่สุด	9
27. มีความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง หลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ (CC27)	4.60	0.63	มากที่สุด	6
28. มีเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ (CC28)	4.53	0.50	มากที่สุด	7
29. มีความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (CC29)	4.68	0.47	มากที่สุด	3
30. มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลักความดีงามตามหลักศาสนา (CC30)	4.66	0.61	มากที่สุด	4
รวม	4.60	0.47	มากที่สุด	

จากตารางที่ 10 พบว่า องค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC) ของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอกโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 (SD = .47) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา (CC21) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.72 (SD = .45) รองลงมา คือ มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ (CC25) และมีความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (CC29) มีค่าเฉลี่ย 4.70 (SD = .46) และ 4.68 (SD = .47) ตามลำดับ ส่วนมีมีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการ

แสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจ ชื่นชมยินดี ช่วยเหลือ มีน้ำใจ แบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม(CC23) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.46 (SD = 0.63)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอก องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD) โดยรวมและรายชื่อ

องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
31. มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้งทางกายและวาจาด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มีความจริงใจ (DD31)	4.80	0.40	มากที่สุด	3
32. มีความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม (DD32)	4.78	0.43	มากที่สุด	4
33. มีความอดทน อดกลั้นในการทำงานตามวิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความสุขุม ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในแต่ละสถานการณ์ (DD33)	4.65	0.61	มากที่สุด	6
34. มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์ (DD34)	4.81	0.46	มากที่สุด	2
35. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้งความคิดและการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง (DD35)	4.64	0.48	มาก	7
36. มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับวิชาชีพ (DD36)	4.85	0.45	มาก	1
37. มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน (DD37)	4.63	0.48	มากที่สุด	8

ตารางที่ 11 (ต่อ)

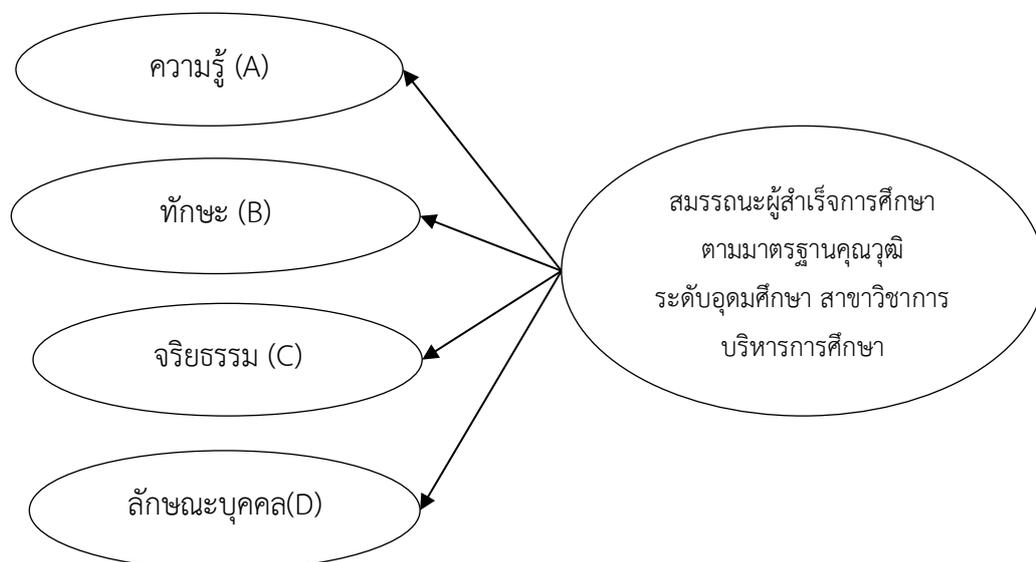
องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD)	(n = 400)			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
38. ความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความ เป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์ (DD38)	4.67	0.47	มากที่สุด	5
39. มีความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็น ด้วยการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิด ประโยชน์สูงสุด (DD39)	4.45	0.63	มาก	10
40. มีความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลกอยู่เสมอ (DD40)	4.53	0.50	มากที่สุด	9
รวม (D33)	4.68	0.37	มากที่สุด	

จากตารางที่ 11 พบว่า องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD) ของสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 (SD = .37) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับวิชาชีพ (DD36) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.85 (SD = .45) รองลงมา คือ มินิสายไฟเรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการ พัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์ (DD34) และมีมีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้งทางกายและวาจาด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มีความจริงใจ (DD31) มีค่าเฉลี่ย 4.81 (SD = .46) และ 4.80 (SD = .40) ตามลำดับ ส่วนมีความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นด้วยการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด (DD39) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 4.45 (SD = 0.63)

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาศึกษา

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้โมเดลเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา จำนวน 80 ตัวบ่งชี้ โดยโมเดลนี้มีลักษณะเป็นโมเดล การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 2 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สัมพันธ์ที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แตกต่างจากศูนย์หรือไม่ ถ้าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันแสดงว่าไม่มีองค์ประกอบร่วมและไม่มีประโยชน์ที่จะนำมาเมทริกซ์นั้นไปวิเคราะห์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2539) และการพิจารณาจากค่าสถิติของ Bartlett ซึ่งเป็นค่าสถิติทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity matrix) หรือไม่ โดยพิจารณาที่ค่า Bartlett's Test of Sphericity และค่าความน่าจะเป็นว่ามีความสัมพันธ์เหมาะสมเพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป โดยพิจารณาที่การมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ยังพิจารณาได้จากค่าดัชนีไกเซอร์ - ไมเยอร์ - ออลคิล (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sample Adequacy: MSA) ซึ่งคิมและมึชเลอร์ (Kim & Muclle, 1978 อ้างถึงในสมเกียรติ ทานอก, 2539) ได้เสนอไว้ว่าถ้ามีค่ามากกว่า .80 ดีมาก และถ้ามีค่าน้อยกว่า .50 จะใช้ไม่ได้

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันของตัวแปรองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำแนกเป็นระดับการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 12-13 ดังนี้

ตารางที่ 12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันของตัวแปรสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท

ตัวบ่งชี้	A	B	C	D
A	1			
B	.479**	1		
C	.418**	.462**	1	
D	.598**	.406**	.648**	1

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sample Adequacy: MSA = .700 Bartlett's Test of Sphericity: $\chi^2 = 541.689$ Significance: .000 หมายถึง * $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด 10 คู่ พบว่า ทุกคู่ที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .406 - .648 ตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ จริยธรรม (C) กับลักษณะบุคคล (D) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.648 และตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ทักษะ (B) กับลักษณะบุคคล (D) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .406

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า มีค่า $\chi^2 = 541.689$ ที่ความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .01$) และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sample Adequacy ซึ่งได้ค่า MSA = 0.700 แสดงให้เห็นว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป เนื่องจากค่าความสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ในแต่ละคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวบ่งชี้ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันไม่สูงเกินไปนัก นางลักษณ์ วิรัชชัย (2542) แนะนำว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้แต่ละคู่ไม่ควรเกิน .90 เพื่อป้องกันภาวะร่วมเส้นตรงหรือภาวะโมเดลระบุเกินพอดี

ตารางที่ 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันของตัวแปรที่บ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอก

ตัวบ่งชี้	AA	BB	CC	DD
AA	1			
BB	.444**	1		
CC	.764**	.592**	1	
DD	.737**	.656**	.938**	1

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sample Adequacy: MSA = .764 Bartlett's Test of Sphericity: $\chi^2 = 1417.744$ Significance: .000 หมายถึง * $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอกทั้งหมด 10 คู่ พบว่า ทุกคู่ที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง .444 - .938 ตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ จริยธรรม (CC) กับลักษณะบุคคล (DD) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.938 และตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ความรู้ (AA) กับทักษะ (BB) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .444

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า มีค่า $\chi^2 = 1417.744$ ที่ความน่าจะเป็นน้อยกว่า .000 ($p < .01$) และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sample Adequacy ซึ่งได้ค่า MSA = 0.764 แสดงให้เห็นว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอกมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป เนื่องจากค่าความสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้ในแต่ละคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวบ่งชี้ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันไม่สูงเกินไปนัก นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) แนะนำว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้แต่ละคู่ไม่ควรเกิน .90 เพื่อป้องกันภาวะร่วมเส้นตรงหรือภาวะโมเดลระบุเกินพอดี

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและ
ตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชา
การบริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท ได้ผลดังนี้

1. โมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (A)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ นำเสนอดังตาราง
ที่ 14 และภาพที่ 3

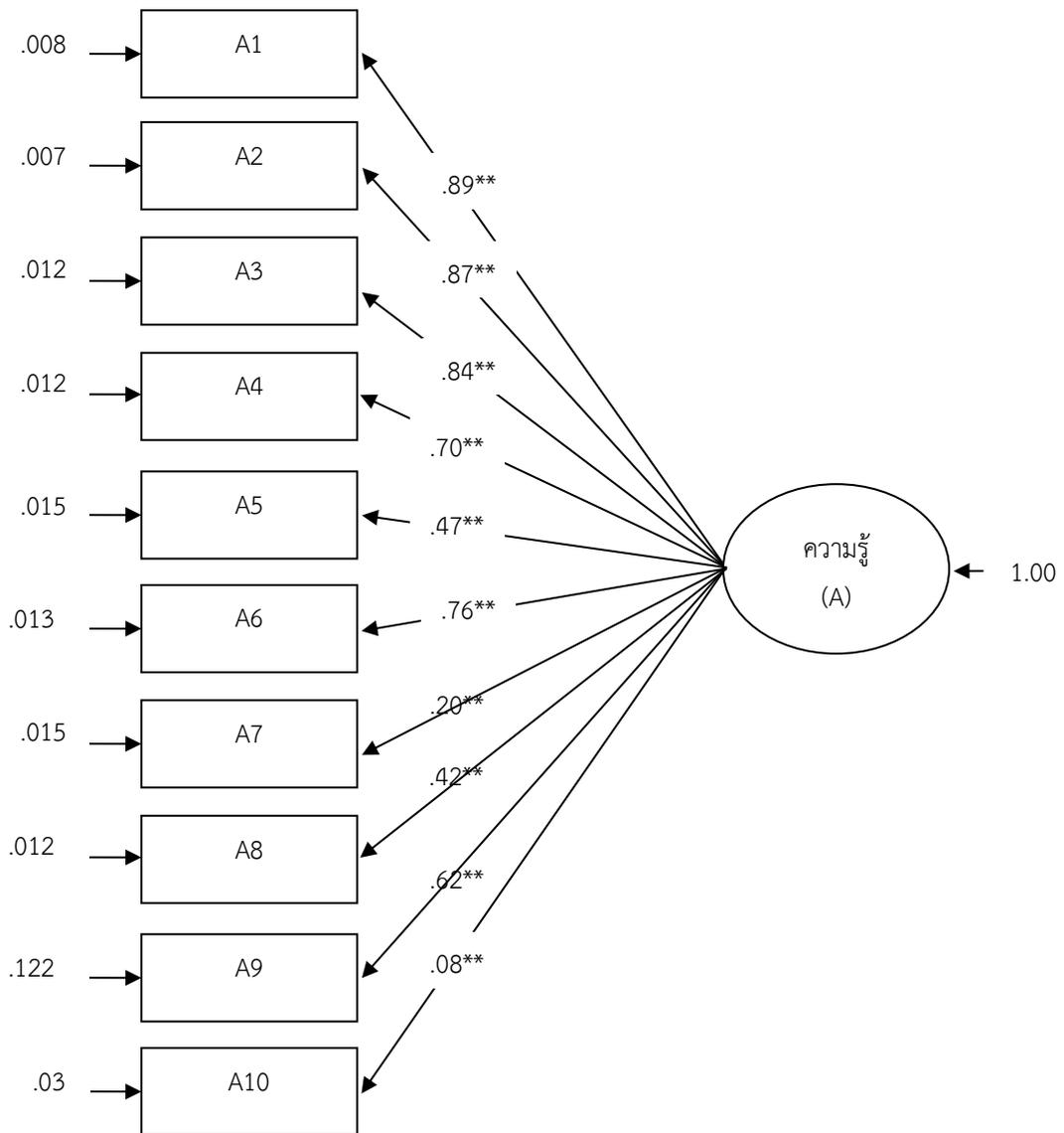
ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบด้านความรู้ (A)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์			
		น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t-value	
1. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและ ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาที่เพียงพอต่อการ นำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ	A1	.89**	.008	14.03	
2. มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหาร จัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาที่ เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับ บริบทต่าง ๆ ได้	A2	.87**	.007	13.94	
3. มีความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมที่ เพียงพอต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาทีมงาน	A3	.84**	.012	10.71	
4. มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายเบื้องต้นที่จำเป็น สำหรับการบริหารการศึกษาที่เพียงพอต่อการ นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง	A4	.70**	.012	11.48	
5. มีความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพใน สถานศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในระบบการ ประกันคุณภาพ	A5	.47**	.015	13.83	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
6. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร และการดำเนินงานจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	A6	.76**	.013	10.53
7. มีความรู้ ความเข้าใจการบริหารและการพัฒนาบุคลากรที่เพียงพอต่อการนำไปใช้บริหารจัดการบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	A7	.89**	.015	4.39
8. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ และระบบการเงินของสถานศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	A8	.20**	.012	6.45
9. มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการในระดับต้น เชื่อมโยงความรู้ใหม่ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนางานและสังคม	A9	.62**	.122	.845
10. มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน	A10	.08**	.032	14.13

**p < .01

หมายเหตุ **p < .01

ค่าสถิติ $\chi^2 = 10.961$, $df = 8$, $p\text{-value} = .204$, $RMSEA = .030$

ภาพที่ 3 โมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (A)

ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (A)

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล			
ดัชนีตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	10.961	ผ่านเกณฑ์
χ^2/ df	< 2.00	1.370	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .95$.994	ผ่านเกณฑ์
NFI	$> .90$.995	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .97$.999	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .05$.030	ผ่านเกณฑ์
RMR	$< .05$.004	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 14 ตารางที่ 15 และภาพที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (A) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 10.961 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .204 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 8 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .08 - .89 แสดงว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบของ ตัวแปรด้านความรู้ (A) โดยมีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา ที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (A1) มี น้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .89 รองลงมาคือ มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ได้ (A2) และมีความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงาน เป็นทีมที่เพียงพอต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาทีมงาน (A3) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .87 และ .84 ตามลำดับ ส่วนมีความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก รับรู้และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน (A10) มีน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด เท่ากับ .08

2. โมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (B)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ นำเสนอดังตารางที่ 16 และภาพที่ 4

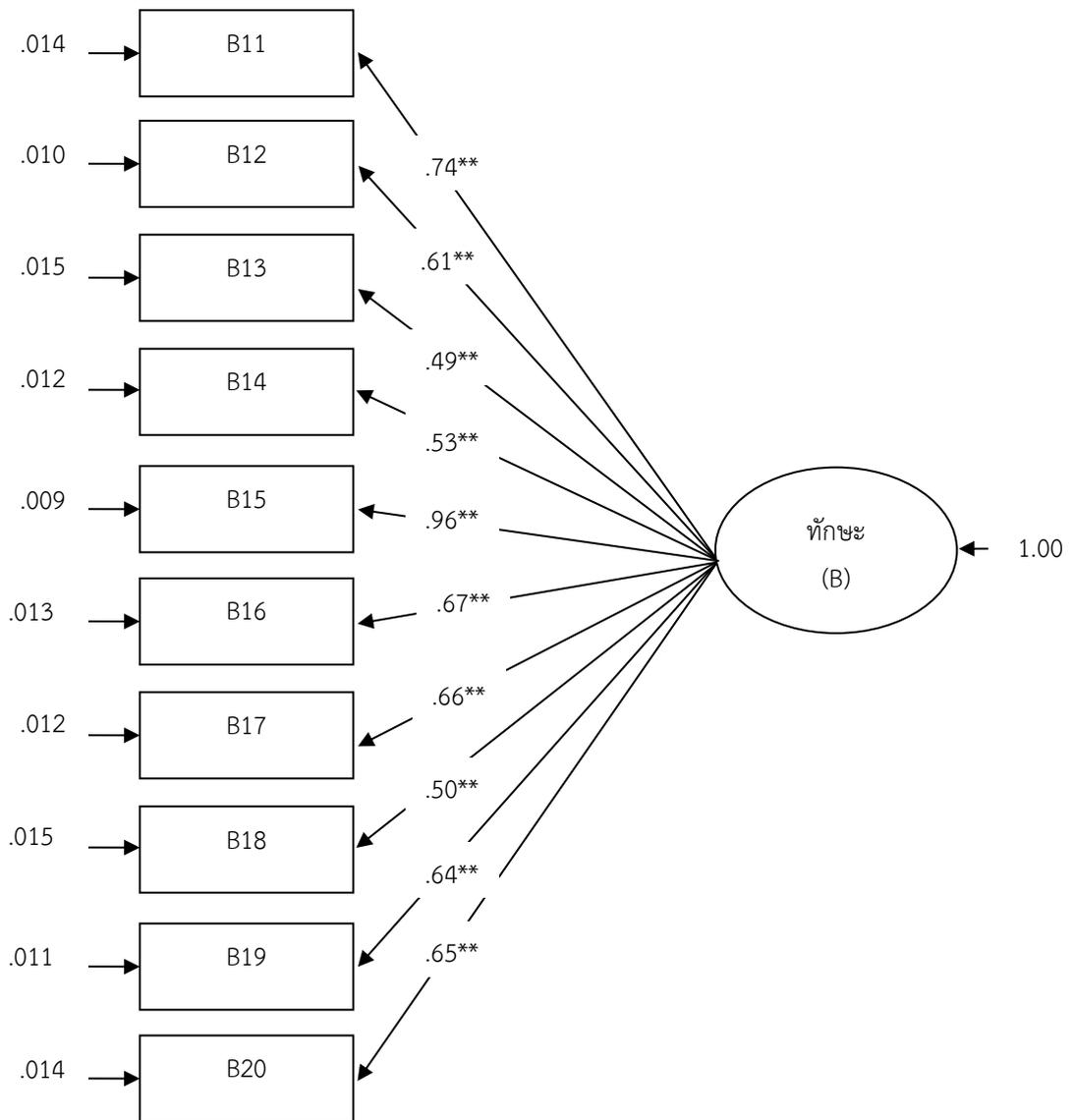
ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบด้านทักษะ (B)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
11. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา	B11	.74**	.075	6.946
12. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา ด้วยวิธีการที่เหมาะสม นำไปสู่การดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ต้องการให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย	B12	.61**	.093	15.716
13. มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประชุม เจรจาต่อรอง และการนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ	B13	.49**	.086	8.565
14. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เพียงพอต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในสถานศึกษา และเครือข่ายความร่วมมือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน	B14	.53**	.081	9.335
15. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ ประโยชน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และทันสมัย	B15	.96**	.055	4.098

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
16. มีความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด	B16	.67**	.084	8.838
17. มีความสามารถในการสร้างทีมงาน สร้างขวัญและกำลังใจ นำไปสู่การประสานความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กรที่ดี	B17	.66**	.090	11.198
18. มีความสามารถในการประเมินโดยนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนผลได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	B18	.50**	.090	8.795
19. มีความสามารถในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคต	B19	.64**	.087	13.181
20. มีความสามารถในการปรับตัว มีความยืดหยุ่น และยอมรับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะเพื่อการเรียนรู้ที่จะพัฒนาเองและพัฒนาองค์กรไปตามยุคสมัย	B20	.65**	.087	10.014

**p < .01

หมายเหตุ **p < .01

ค่าสถิติ $\chi^2 = 25.165$, $df = 18$, $p\text{-value} = .120$, $RMSEA = .032$

ภาพที่ 4 โมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (B)

ตารางที่ 17 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (B)

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล			
ดัชนีตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	25.165	ผ่านเกณฑ์
χ^2/ df	< 2.00	1.398	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .95$.988	ผ่านเกณฑ์
NFI	$> .90$.988	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .97$.991	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .05$.032	ผ่านเกณฑ์
RMR	$< .05$.005	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 16 ตารางที่ 17 และภาพที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (B) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 25.165 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .120 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 18 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .49 - .96 แสดงว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านทักษะ (B) โดยความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการสถานศึกษาทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย (B15) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .96 รองลงมา คือ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา (B11) และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด (B16) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .74 และ .67 ตามลำดับ ส่วนมีมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประชุม เจรจาต่อรอง และการนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ (B13) มีน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด เท่ากับ .49

3. โมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (C)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม นำเสนอตั้ง ตารางที่ 18 และภาพที่ 5

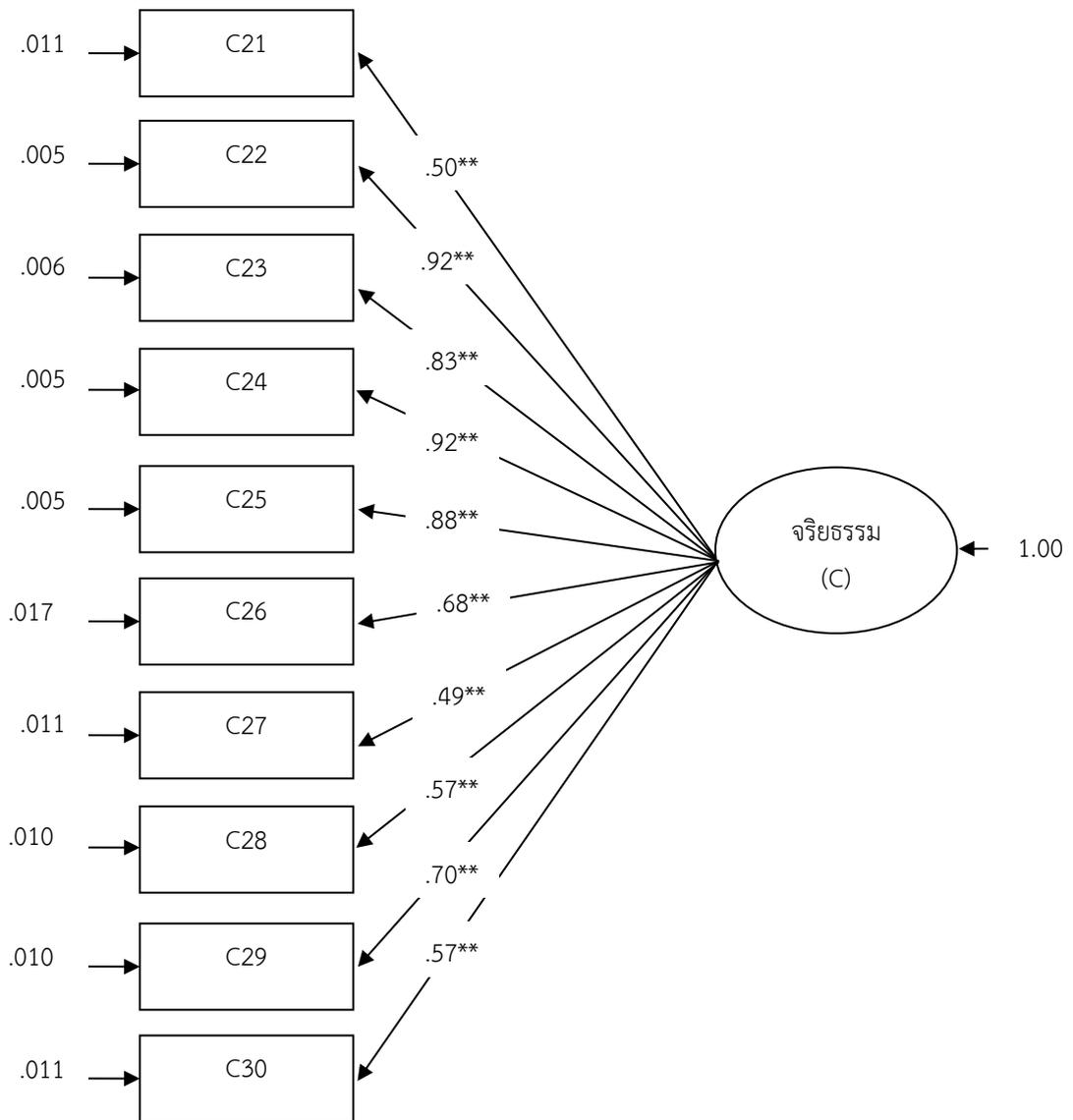
ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบด้านจริยธรรม (C)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
21. มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา	C21	.50**	.011	13.649
22. ความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาและสังคมอย่างมีความสุข	C22	.92**	.005	7.701
23. มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจชื่นชมยินดี ช่วยเหลือมีน้ำใจแบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม	C23	.83**	.006	13.807
24. มีวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา	C24	.92**	.005	7.983
25. มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่	C25	.88**	.005	11.279
26. มีความอดทน อดกลั้น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ โดยยึดหลักความถูกต้อง	C26	.68**	.017	12.673

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
27. มีความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ	C27	.49**	.011	14.111
28. มีเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ	C28	.57**	.015	14.296
29. มีความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	C29	.70**	.010	12.610
30. มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลักความดีงามตามหลักศาสนา	C30	.57**	.010	14.050

**p < .01

หมายเหตุ ** $p < .01$

ค่าสถิติ $\chi^2 = 13.546$, $df = 14$, $p\text{-value} = .484$, $RMSEA = .000$

ภาพที่ 5 โมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (C)

ตารางที่ 19 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (C)

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล			
ดัชนีตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	13.546	ผ่านเกณฑ์
χ^2/ df	< 2.00	.968	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .95$.993	ผ่านเกณฑ์
NFI	$> .90$.996	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .97$	1.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .05$.000	ผ่านเกณฑ์
RMR	$< .05$.003	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 18 ตารางที่ 19 และภาพที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (C) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 13.546 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .484 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 14 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .49 - .92 แสดงว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านจริยธรรม (C) โดยมีความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาและสังคมอย่างมีความสุข (C22) และมีวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาของสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา (C24) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .92 รองลงมาคือ มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ (C25) และมีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจชื่นชมยินดีช่วยเหลือมีน้ำใจแบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม (C23) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .88 และ .83 ตามลำดับ ส่วนมีความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ(C27) มีน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดเท่ากับ .49

4. โมเดลองค์ประกอบลักษณะบุคคล (D)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล นำเสนอ
ดังตารางที่ 20 และภาพที่ 6

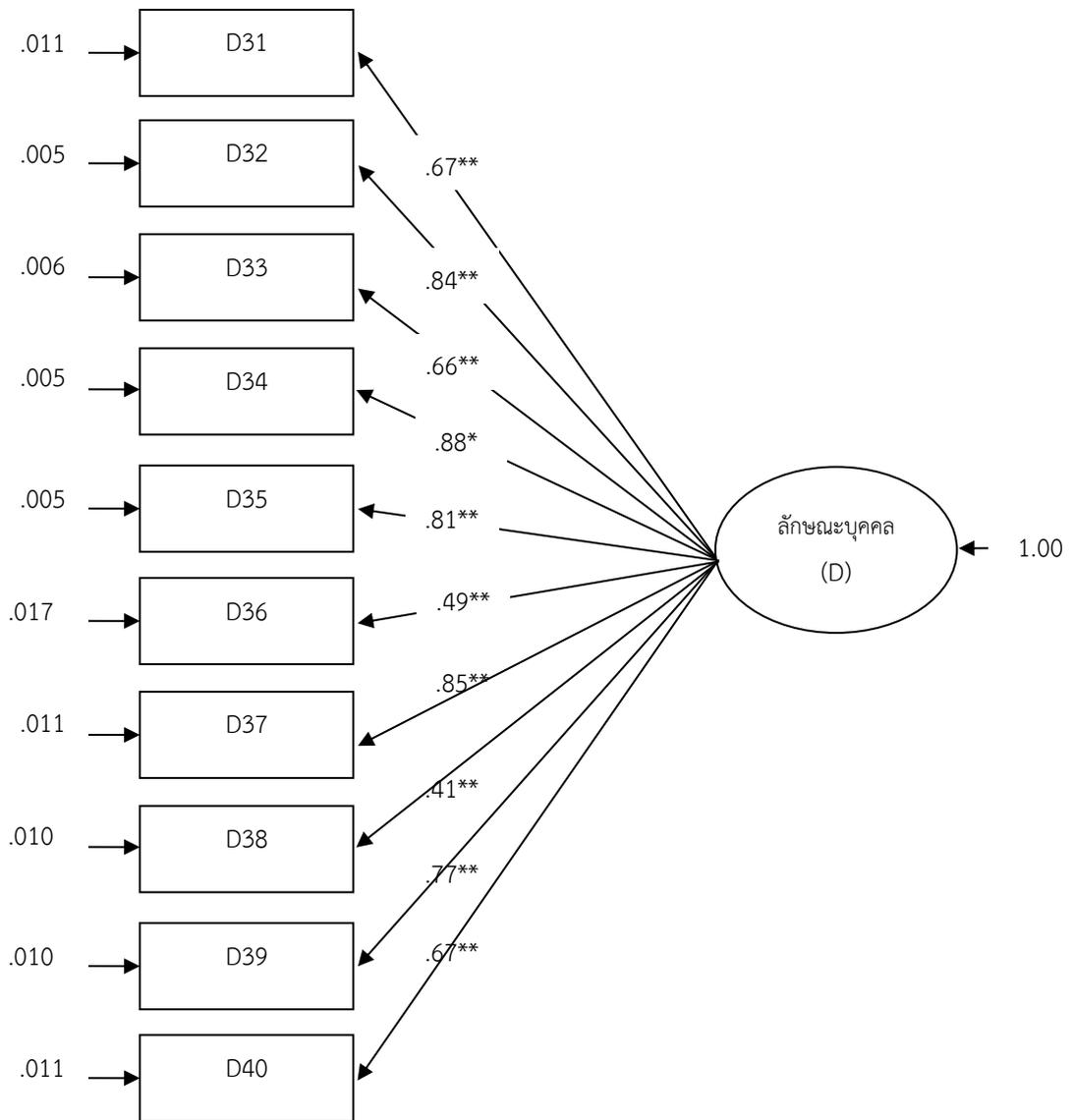
ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t-value
31. มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้ง ทางกายและวาจาด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มี ความจริงใจ	D31	.67**	.014	11.112
32. มีความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาท หน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม	D32	.84**	.012	7.701
33. มีความอดทน อดกลั้นในการทำงานตาม วิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความสุขุม ควบคุมอารมณ์ ได้เป็นอย่างดีในแต่ละสถานการณ์	D33	.66**	.010	9.439
34. มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อ พัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็น ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทัน เหตุการณ์	D34	.88**	.006	10.816
35. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้ง ความคิดและการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้า ตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความ ถูกต้อง	D35	.81**	.022	12.261
36. มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับ วิชาชีพ	D36	.49**	.013	14.248

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
37. มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน	D37	.85**	.022	13.819
38. มีความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์	D38	.41**	.011	8.118
39. มีความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นด้วยการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	D39	.77**	.016	12.272
40. มีความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลกอยู่เสมอ	D40	.67**	.020	12.761

**p < .01

หมายเหตุ **p < .01

ค่าสถิติ $\chi^2 = 6.647$, df = 4, p-value = .156, RMSEA = .041

ภาพที่ 6 โมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D)

ตารางที่ 21 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D)

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล			
ดัชนีตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	6.647	ผ่านเกณฑ์
χ^2/ df	< 2.00	1.662	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .95$.997	ผ่านเกณฑ์
NFI	$> .90$.998	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .97$.999	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .05$.041	ผ่านเกณฑ์
RMR	$< .05$.006	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 14 ตารางที่ 15 และภาพที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 6.647 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .156 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 4 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .41 - .88 แสดงว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านลักษณะบุคคล (D) โดยมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์ (D34) มีน้ำหนักรวมเท่ากับ .88 รองลงมา คือ มีมีใจรักการทำงานเป็นทีมแสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน (D37) และมีความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม (D32) มีน้ำหนักรวมเท่ากับ .85 และ .84 ตามลำดับ ส่วนมีความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์ (D38) มีน้ำหนักรวมที่น้อยที่สุด เท่ากับ .41

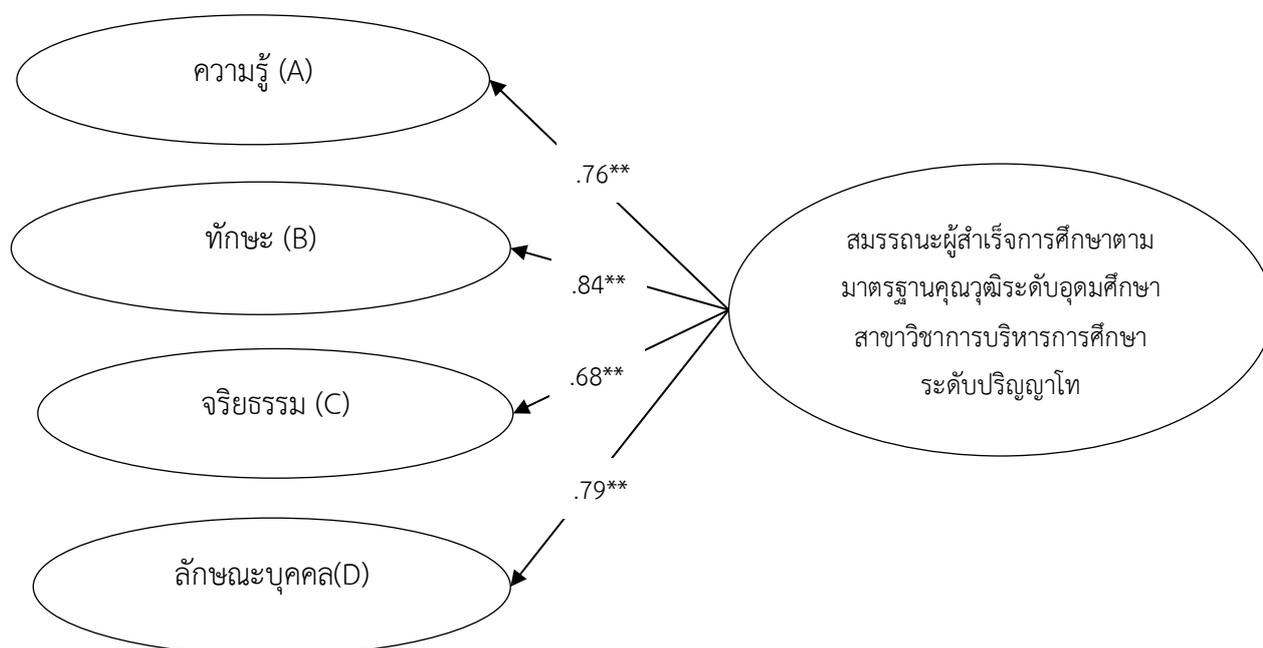
5. โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท นำเสนอตารางที่ 22 และภาพที่ 7

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท

องค์ประกอบ	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
ด้านความรู้	A	.76**	.42	11.112
ด้านทักษะ	B	.84**	.29	7.701
ด้านจริยธรรม	C	.66**	.54	9.439
ด้านลักษณะบุคคล	D	.79**	.37	10.81

**p < .01

หมายเหตุ **p < .01

ค่าสถิติ $\chi^2 = 0.57$, $df = 1$, $p\text{-value} = .45$, $RMSEA = .000$

ภาพที่ 7 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท

ตารางที่ 23 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะ
 ผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับ
 ปริญญาโท

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล			
ดัชนีตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	0.57	ผ่านเกณฑ์
χ^2/df	< 2.00	0.57	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .95$	1.00	ผ่านเกณฑ์
NFI	$> .90$.998	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .97$.999	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .05$.000	ผ่านเกณฑ์
RMR	$< .05$.001	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 22 ตารางที่ 23 และภาพที่ 7 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 0.57 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .45 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 1 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .68 - .84 โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนัก (Factor Loading) มากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านทักษะ (B) มีค่าเท่ากับ 0.84 รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D) มีค่าเท่ากับ 0.79 และองค์ประกอบด้านความรู้ (A) มีค่าเท่ากับ 0.76 ส่วนองค์ประกอบด้วยจริยธรรมมีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด เท่ากับ .68

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาเอก ได้ผลดังนี้

1. โมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (AA)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ นำเสนอตั้งตาราง
ที่ 24 และภาพที่ 8

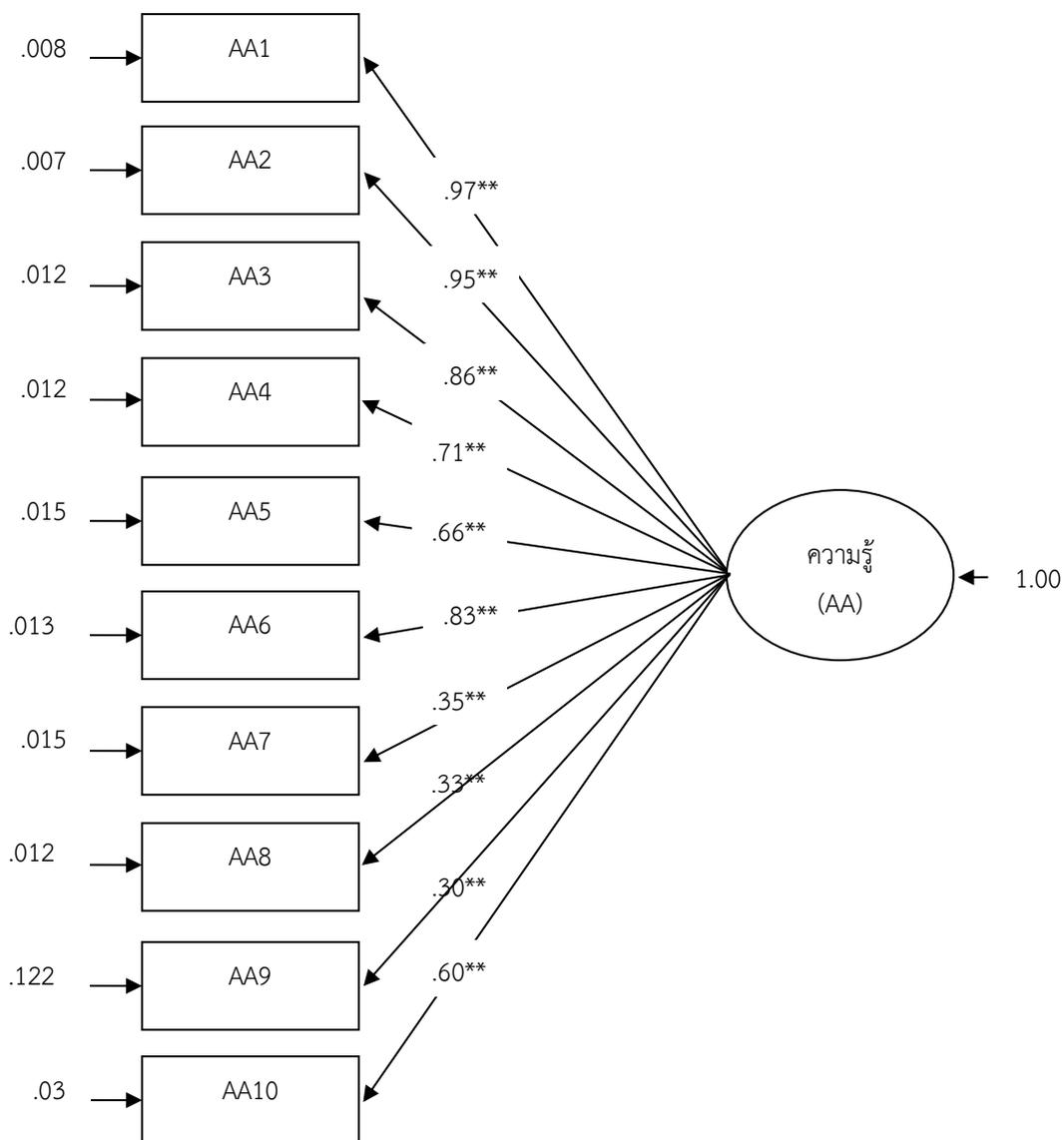
ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบด้านความรู้ (AA)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t-value
1. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและ ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษอย่างถ่องแท้และ ลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือ สร้างนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา	AA1	.97**	.008	14.03
2. มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหาร จัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษา อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรค์ นวัตกรรมการบริหารรูปแบบใหม่	AA2	.95**	.007	13.94
3. มีความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีม อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาภาวะ ผู้นำและการทำงานเป็นทีมโดยอาศัยข้อค้นพบ จากงานวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ใน บริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	AA3	.86**	.012	10.71
4. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็น สำหรับการบริหารการศึกษา และกฎหมายอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้องอย่างถ่องแท้และนำไปใช้ในการ ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง	AA4	.71**	.012	11.48
5. มีความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพใน สถาน ศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การ ยกระดับคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยรูปแบบและเทคโนโลยีที่ทันสมัย	AA5	.66**	.015	13.83

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
6. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร และการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่าง่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางวิชาการในระดับมาตรฐานสากล	Aa6	.83**	.013	10.53
7. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่าง่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การบริหารจัดการที่เป็นระบบ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี โดยอาศัยข้อค้นพบจากการวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ได้	AA7	.35**	.015	4.39
8. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ และระบบการเงินของสถานศึกษาอย่าง่องแท้ และลึกซึ้ง นำไปสู่การรูปแบบบริหารจัดการที่มีมาตรฐาน ตรวจสอบได้ และเป็นที่ยอมรับ	AA8	.33**	.012	6.45
9. มีความรู้ ความเข้าใจการวิจัยขั้นสูง ใช้กระบวนการ วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่อันเป็นที่ยอมรับ นำไปสู่การแก้ปัญหาหรือปรับใช้ในบริบทอื่นๆ ได้	AA9	.30**	.122	.845
10. มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร นำไปสู่การเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที	AA10	.60**	.032	14.13

**p < .01

หมายเหตุ **p < .01

ค่าสถิติ $\chi^2 = 6.447$, df = 7, p-value = .489, RMSEA = .000

ภาพที่ 8 โมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (AA)

ตารางที่ 25 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (AA)

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล			
ดัชนีตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	6.447	ผ่านเกณฑ์
χ^2/ df	< 2.00	0.921	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .95$.997	ผ่านเกณฑ์
NFI	$> .90$.998	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .97$	1.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .05$.000	ผ่านเกณฑ์
RMR	$< .05$.004	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 24 ตารางที่ 25 และภาพที่ 8 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (A) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 10.961 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .204 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 8 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .08 - .89 แสดงว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบของ ตัวแปรด้านความรู้ (AA) โดยมีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหาร การศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (A1) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .97 รองลงมาคือ มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรม การบริหารรูปแบบใหม่ (AA2) และมีนำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมโดยอาศัยข้อค้นพบจากงานวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม (AA3) มีน้ำหนัก องค์ประกอบเท่ากับ .95 และ .86 ตามลำดับ ส่วนมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณและ ระบบการเงินของสถานศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การรูปแบบบริหารจัดการที่มีมาตรฐาน ตรวจสอบได้และเป็นที่ยอมรับ มีน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดเท่ากับ .33

2. โมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (BB)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ นำเสนอดังตารางที่ 26 และภาพที่ 9

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบด้านทักษะ (BB)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
11. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศและการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	BB11	.88**	.075	6.946
12. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาขั้นสูง ระบุและค้นหาต้นตอของปัญหา จัดลำดับความสำคัญ วิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำข้อมูลไปสร้างเป็นแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ ต้องการแก้ไขได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย	BB12	.27**	.093	15.716
13. มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับดีเยี่ยม นำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประชุม เจรจา ต่อรอง และการนำเสนอในที่สาธารณะได้ อย่างมืออาชีพ	BB13	.20**	.086	8.565
14. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในระดับดีเยี่ยม นำชื่นชมและเป็นแบบอย่างที่ดี นำไปสู่การสร้าง ความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในสถานศึกษาและเครือข่ายความร่วมมือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกภาคส่วน	BB14	.39**	.081	9.335

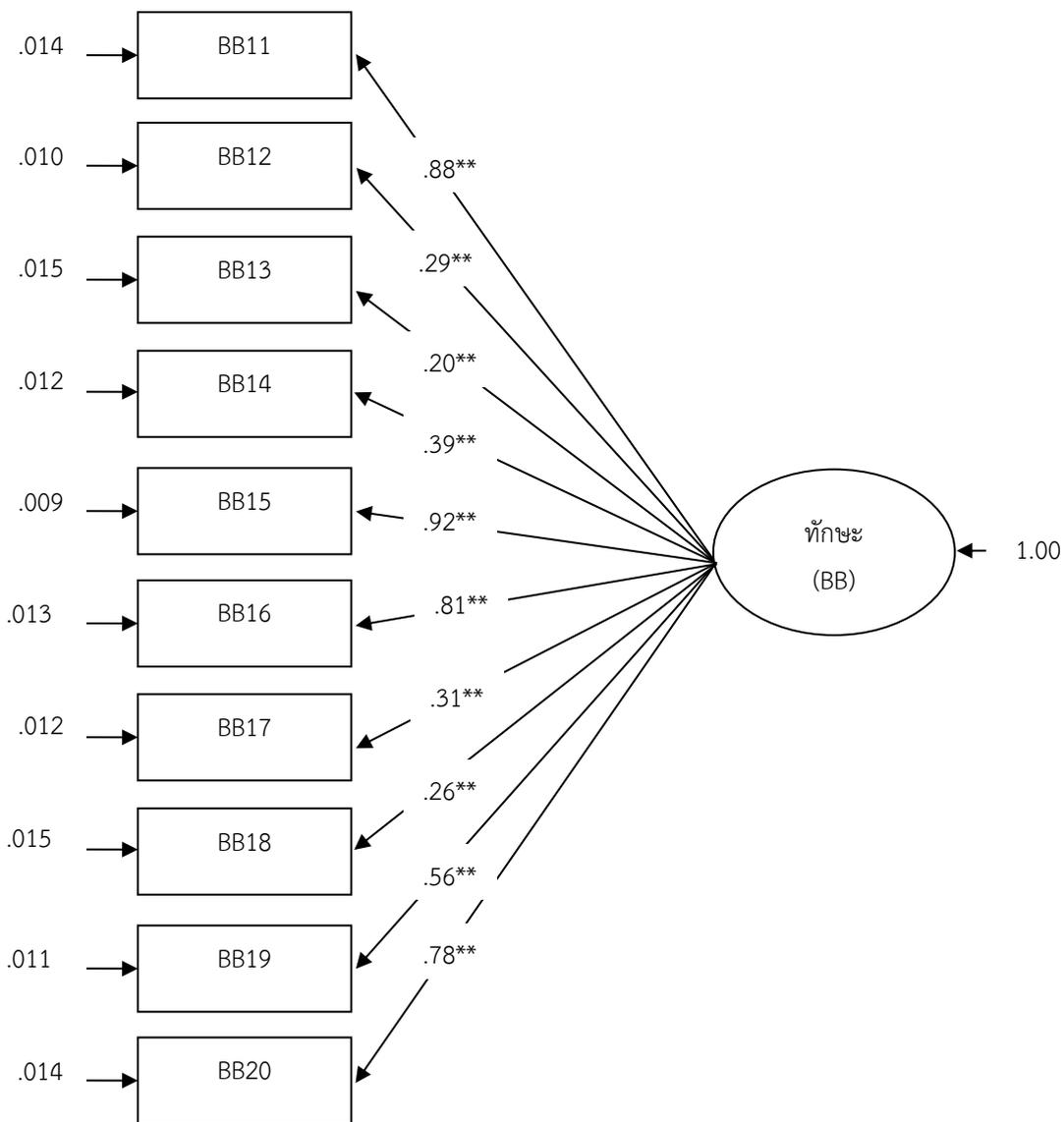
ตารางที่ 26 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
15. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ในขั้นพัฒนานวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับเพื่อการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย	BB15	.92**	.055	4.098
16. มีความสามารถในการประยุกต์และสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด	BB16	.81**	.084	8.838
17. มีความสามารถในการสร้างทีมงาน สร้างขวัญและกำลังใจ โดยนำข้อค้นพบจากงานวิจัยมาพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เพื่อการประสานความร่วมมือ ร่วมใจ ในการปฏิบัติงานและวัฒนธรรมองค์กรที่ดี	BB17	.31**	.090	11.198
18. มีความสามารถในประเมิน โดยอาศัยองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการประเมินผล และนำกระบวนการวิจัยและพัฒนาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่างๆ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	BB18	.26**	.090	8.795
19. มีความสามารถเชิงกลยุทธ์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคต	BB19	.56**	.087	13.181

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
20. มีความสามารถในปรับตัว มีความยืดหยุ่น และยอมรับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ นำไปสู่การถอดบทเรียนเหล่านั้นมาต่อยอดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเอง พัฒนาองค์กรให้ทันยุคสมัย และสามารถถ่ายทอดไปในวงกว้างได้	BB20	.78**	.087	10.014

**p < .01

หมายเหตุ **p < .01

ค่าสถิติ $\chi^2 = 29.242$, $df = 22$, $p\text{-value} = .138$, $RMSEA = .029$

ภาพที่ 9 โมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (BB)

ตารางที่ 27 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (BB)

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล			
ดัชนีตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	29.242	ผ่านเกณฑ์
χ^2/ df	< 2.00	1.329	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .95$.986	ผ่านเกณฑ์
NFI	$> .90$.985	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .97$.996	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .05$.029	ผ่านเกณฑ์
RMR	$< .05$.008	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 26 ตารางที่ 27 และภาพที่ 9 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (BB) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 29.242 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .138 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 22 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .20 - .92 แสดงว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านทักษะ (BB) โดยมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ในขั้นพัฒนา นวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับ เพื่อการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย (BB15) มีน้ำหนัก องค์ประกอบมากที่สุด เท่ากับ .92 รองลงมา คือ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศและการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อการบริหารจัดการ สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (BB11) และมีความสามารถในการประยุกต์และสร้างสรรค์องค์ ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด (BB16) มีน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .88 และ .81 ตามลำดับ ส่วนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับดีเยี่ยม นำไปสู่การสร้างความเข้าใจในการ ปฏิบัติงาน ประชุม เจรจาต่อรอง และการนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีอาชีพ (BB13) มีน้ำหนัก องค์ประกอบน้อยที่สุด เท่ากับ .20

3. โมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม นำเสนอตั้ง
ตารางที่ 28 และภาพที่ 10

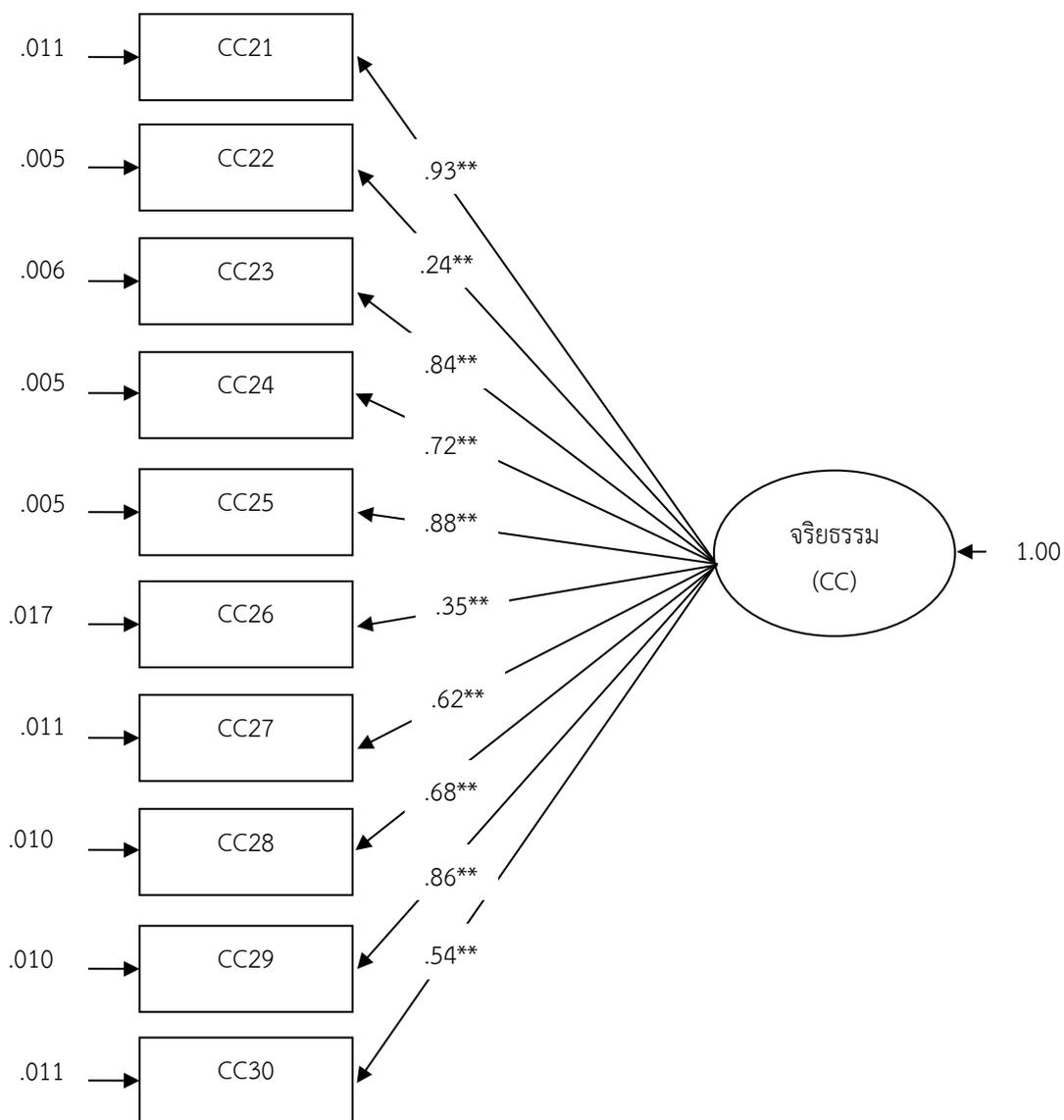
ตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t-value
21. มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา	CC21	.93**	.011	13.649
22. ความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาและสังคมอย่างมีความสุข	CC22	.24**	.005	7.701
23. มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจ ซินชมยินดี ช่วยเหลือ มีน้ำใจ แบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม	CC23	.84**	.006	13.807
24. มีวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา	CC24	.72**	.005	7.983
25. มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่	CC25	.88**	.005	11.279
26. มีจิตสาธารณะ พร้อมที่จะอุทิศตนในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม (CC26)	CC26	.35**	.017	12.673

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
27. มีความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ	CC27	.62**	.011	14.111
28. มีเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ	CC28	.68**	.015	14.296
29. มีความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	CC29	.86**	.010	12.610
30. มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลักความดีงามตามหลักศาสนา	CC30	.54**	.010	14.050

**p < .01

หมายเหตุ **p < .01

ค่าสถิติ $\chi^2 = 9.574$, $df = 4$, $p\text{-value} = .48$, $RMSEA = .000$

ภาพที่ 10 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC)

ตารางที่ 29 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC)

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล			
ดัชนีตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	9.574	ผ่านเกณฑ์
χ^2/ df	< 2.00	.968	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .95$.993	ผ่านเกณฑ์
NFI	$> .90$.996	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .97$	1.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .05$.000	ผ่านเกณฑ์
RMR	$< .05$.003	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 28 ตารางที่ 29 และภาพที่ 10 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 9.574 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .48 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 4 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .24 - .93 แสดงว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านจริยธรรม (CC) โดยมีมีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา (CC21) มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด เท่ากับ .92 รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ (CC25) และมีความขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค แสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (CC29) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .88 และ .86 ตามลำดับ ส่วนมีมีความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาและสังคมอย่างมีความสุข (CC23) มีน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด เท่ากับ .24

4. โมเดลองค์ประกอบลักษณะบุคคล (DD)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล นำเสนอ
ดังตารางที่ 30 และภาพที่ 11

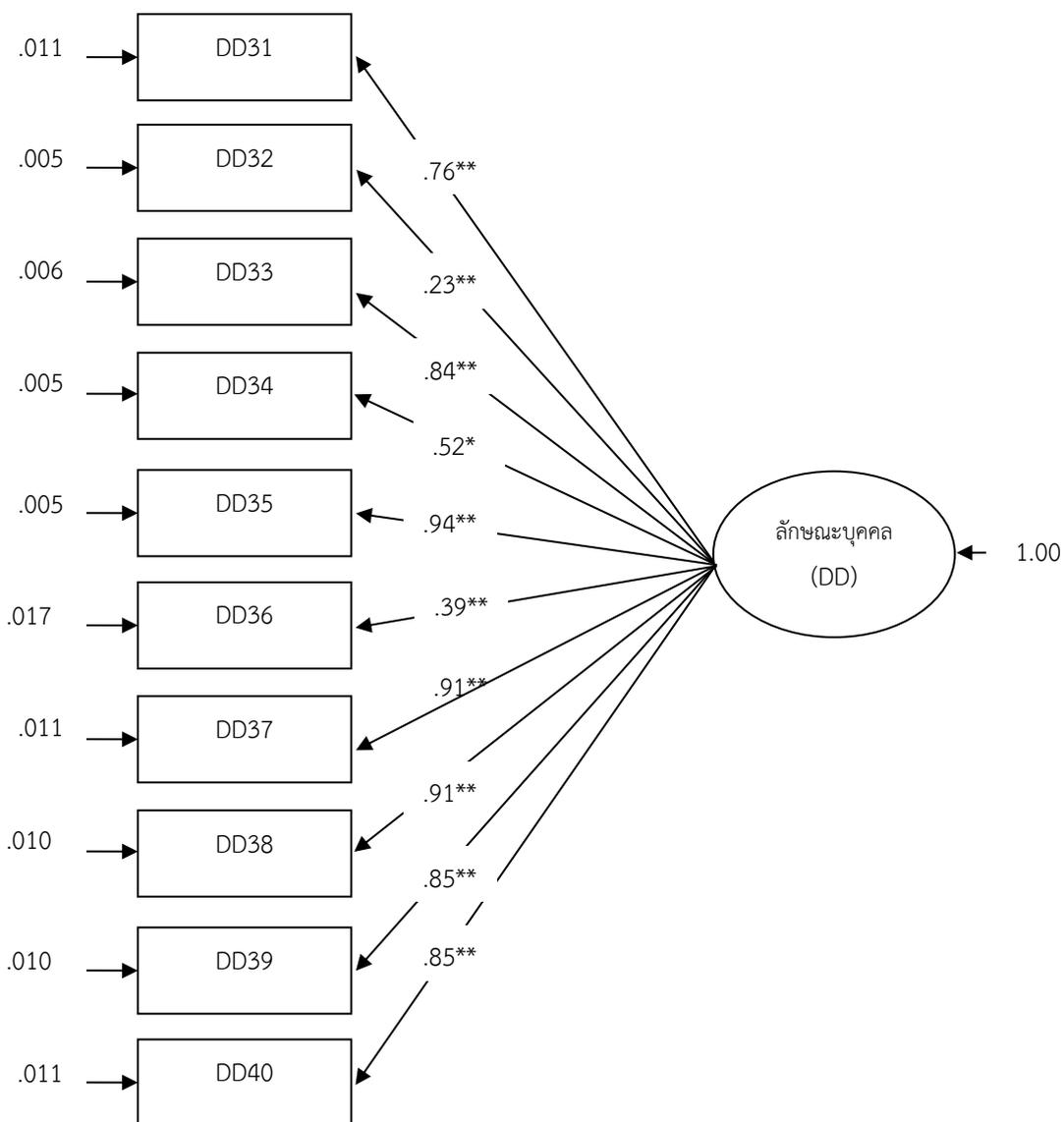
ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t-value
31. มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้ง ทางกายและวาจาด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มี ความจริงใจ	DD31	.76**	.014	11.112
32. มีความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาท หน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม	DD32	.23**	.012	7.701
33. มีความอดทน อดกลั้นในการทำงานตาม วิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความสุขุม ควบคุมอารมณ์ ได้เป็นอย่างดีในแต่ละสถานการณ์	DD33	.84**	.010	9.439
34. มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อ พัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็น ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทัน เหตุการณ์	DD34	.52**	.006	10.816
35. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้ง ความคิดและการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้า ตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความ ถูกต้อง	DD35	.94**	.022	12.261
36. มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับ วิชาชีพ	DD36	.39**	.013	14.248

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
37. มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน	DD37	.91**	.022	13.819
38. มีความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์	DD38	.91**	.011	8.118
39. มีความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นด้วยการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	DD39	.85**	.016	12.272
40. มีความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลกอยู่เสมอ	DD40	.85**	.020	12.761

**p < .01

หมายเหตุ **p < .01

ค่าสถิติ $\chi^2 = 9.703$, $df = 9$, $p\text{-value} = .375$, $RMSEA = .014$

ภาพที่ 11 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD)

ตารางที่ 31 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD)

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล			
ดัชนีตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	9.703	ผ่านเกณฑ์
χ^2/ df	< 2.00	1.078	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .95$.995	ผ่านเกณฑ์
NFI	$> .90$.998	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .97$	1.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .05$.014	ผ่านเกณฑ์
RMR	$< .05$.004	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 30 ตารางที่ 31 และภาพที่ 11 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 9.703 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .375 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 9 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .23 - .94 แสดงว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ทั้ง 10 ตัวแปรเป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านลักษณะบุคคล (DD) โดยมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้งความคิดและการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง (DD35) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .94 รองลงมา คือ มีมีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน (DD37) และ 38. มีความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์ (DD38) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .91 และ .91 ตามลำดับ ส่วนมีความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม (DD32) มีน้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด เท่ากับ .24

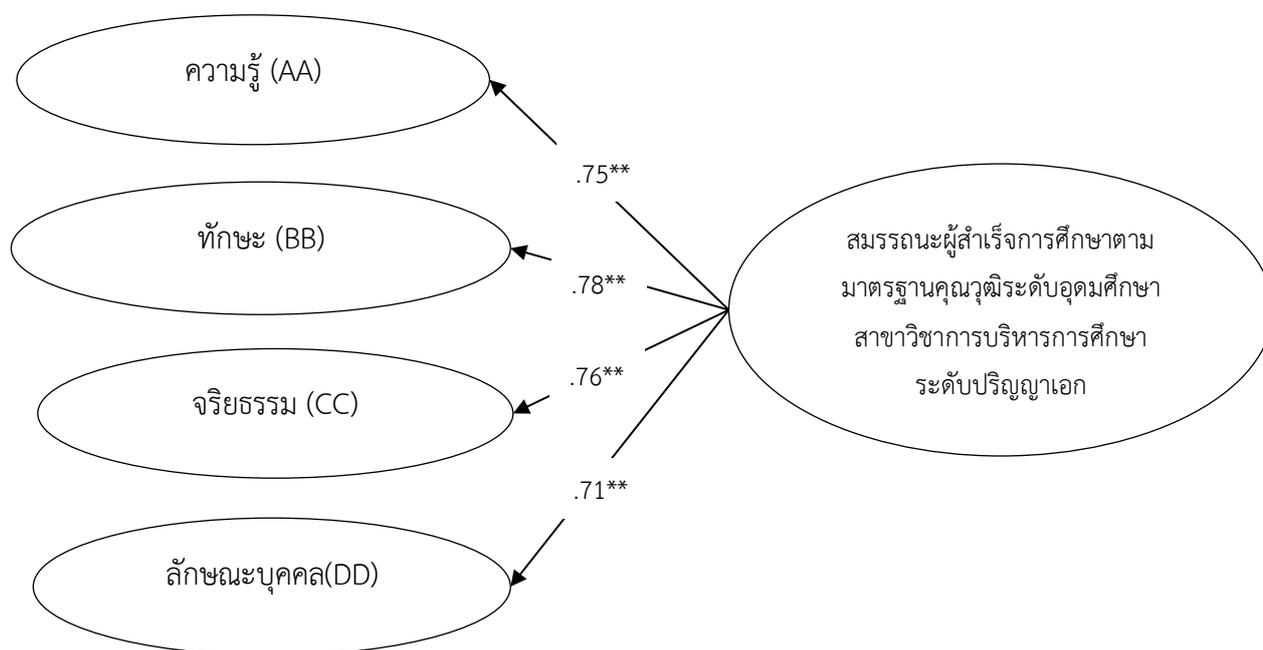
5. โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาเอก

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาเอก นำเสนอตารางที่ และภาพที่ 8

ตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาเอก

องค์ประกอบ	อักษรย่อ	ผลการวิเคราะห์		
		น้ำหนักองค์ประกอบ	SE	t-value
ด้านความรู้	AA	.75**	.42	11.112
ด้านทักษะ	BB	.78**	.29	7.701
ด้านจริยธรรม	CC	.76**	.54	9.439
ด้านลักษณะบุคคล	DD	.71**	.37	10.81

**p < .01

หมายเหตุ **p < .01

ค่าสถิติ $\chi^2 = 0.11$, df = 1, p-value = .74, RMSEA = .000

ภาพที่ 12 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาเอก

ตารางที่ 33 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะ
 ผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 ระดับปริญญาเอก

การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล			
ดัชนีตรวจสอบ	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผลการตรวจสอบ
χ^2	$p > .05$	0.11	ผ่านเกณฑ์
χ^2/df	< 2.00	0.11	ผ่านเกณฑ์
GFI	$> .95$	1.00	ผ่านเกณฑ์
NFI	$> .90$.998	ผ่านเกณฑ์
CFI	$> .97$	1.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	$< .05$.000	ผ่านเกณฑ์
RMR	$< .05$.002	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 14 ตารางที่ 15 และภาพที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งพิจารณาได้จาก ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 0.11 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .73 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 1 น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .71 - .78 โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนัก (Factor Loading) มากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านทักษะ (BB) มีค่าเท่ากับ 0.78 รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC) มีค่าเท่ากับ 0.76 และองค์ประกอบด้านความรู้ (AA) มีค่าเท่ากับ 0.75 ส่วนองค์ประกอบลักษณะบุคคล (DD) มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด เท่ากับ .71

ตอนที่ 3 ผลการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

1. แนวทางการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ผู้วิจัยนำผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในระยะที่ 2 มาใช้ในการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีดังนี้

1.1 ระดับปริญญาโท

แนวทางการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาในระดับปริญญาโทโดยให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงคู่มือเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้

ลำดับที่ 1 สมรรถนะด้านทักษะ (Skill) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

- 1) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการสถานศึกษาทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และทันสมัย
- 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา
- 3) ความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบ และเกิดประโยชน์สูงสุด
- 4) ความสามารถในการสร้างทีมงาน สร้างขวัญและกำลังใจ นำไปสู่การประสานความร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กรที่ดี
- 5) ความสามารถในการปรับตัว มีความยืดหยุ่นและยอมรับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะเพื่อการเรียนรู้ที่จะพัฒนาเองและพัฒนาองค์กรไปตามยุคสมัย
- 6) ความสามารถในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคต
- 7) ความสามารถในการแก้ไขปัญหา ด้วยวิธีการที่เหมาะสม นำไปสู่การดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ต้องการให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

8) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เพียงพอต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในสถานศึกษาและเครือข่ายความร่วมมือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

9) ความสามารถในการประเมินโดยนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10) ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประชุม เกรงใจต่อรอง และการนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมืออาชีพ

ลำดับที่ 2 สมรรถนะด้านลักษณะบุคคล (Character) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

1) การส่งเสริมนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์

2) การส่งเสริมให้มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน

3) การส่งเสริมความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

4) การส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้งความคิดและการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง

5) การส่งเสริมความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นด้วยการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

6) การส่งเสริมบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้งทางกายและวาจาด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มีความจริงใจ

7) การส่งเสริมความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลกอยู่เสมอ

8) การส่งเสริมความอดทน อดกลั้นในการทำงานตามวิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความสุขุม ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในแต่ละสถานการณ์

9) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับวิชาชีพ

10) การส่งเสริมความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์

ลำดับที่ 3 สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

- 1) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหาร การศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ
- 2) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ได้
- 3) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมที่เพียงพอต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาทีมงาน
- 4) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร และการดำเนินงานจัดตั้ง สนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 5) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจกฎหมายเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการบริหาร การศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง
- 6) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการในระดับต้น เชื่อมโยงความรู้ใหม่ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนางานและสังคม
- 7) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพในสถานศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในระบบการประกันคุณภาพ
- 8) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ และระบบการเงินของสถานศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
- 9) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจการบริหารและการพัฒนาบุคลากรที่เพียงพอต่อการนำไปใช้บริหารจัดการบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 10) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

ลำดับที่ 4 สมรรถนะด้านจริยธรรม (Ethics) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

- 1) การส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ นุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษา และสังคมอย่างมีความสุข
- 2) การส่งเสริมวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา

- 3) การส่งเสริมความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่
- 4) การส่งเสริมความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจชื่นชมยินดีช่วยเหลือมีน้ำใจแบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม
- 5) การส่งเสริมความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- 6) การส่งเสริมความอดทน อดกลั้น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ โดยยึดหลักความถูกต้อง
- 7) การส่งเสริมเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ
- 8) การส่งเสริมความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลักความดีงามตามหลักศาสนา
- 9) การส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา
- 10) การส่งเสริมความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ

ระดับปริญญาเอก

แนวทางการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาในระดับปริญญาเอก โดยให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงคู่มือเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้

ลำดับที่ 1 สมรรถนะด้านทักษะ (Skill) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

- 1) การส่งเสริมความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ในขั้นพัฒนานวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับ เพื่อการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย
- 2) การส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศ และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การส่งเสริมความสามารถในการประยุกต์และสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด

4) การส่งเสริมความสามารถในปรับตัว มีความยืดหยุ่น และยอมรับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ นำไปสู่การถอดบทเรียนเหล่านั้นมาต่อยอดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเอง พัฒนาองค์กรให้ทันยุคสมัย และสามารถถ่ายทอดไปในวงกว้างได้

5) การส่งเสริมความสามารถเชิงกลยุทธ์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคต

6) การส่งเสริมความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในระดับดีเยี่ยม นำชื่นชมและเป็นแบบอย่างที่ดี นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในสถานศึกษาและเครือข่าย ความสำเร็จความร่วมมือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

7) การส่งเสริมความสามารถในการสร้างทีมงาน สร้างขวัญและกำลังใจ โดยนำข้อค้นพบจากงานวิจัยมาพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เพื่อการประสานความร่วมมือ ร่วมใจ ในการปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กรที่ดี

8) การส่งเสริมความสามารถในการแก้ไขปัญหาขั้นสูง ระบุและค้นหาต้นตอของปัญหา จัดลำดับความสำคัญ วิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำข้อมูลไปสร้างเป็นแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ต้องการแก้ไขได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

9) การส่งเสริมความสามารถในประเมิน โดยอาศัยองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการประเมินผล และนำกระบวนการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่างๆ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10) การส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับดีเยี่ยม นำไปสู่การสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประชุม เจรจาต่อรอง และการนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมืออาชีพ

ลำดับที่ 2 สมรรถนะด้านจริยธรรม (Ethic) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

1) การส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา

2) การส่งเสริมความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่

- 3) การส่งเสริมความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- 4) การส่งเสริมความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจ ซื่อสัตย์ซื่อ ช่วยเหลือ มีน้ำใจ แบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม
- 5) การส่งเสริมวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา
- 6) การส่งเสริมเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูล ที่เป็นจริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ
- 7) การส่งเสริมความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ
- 8) การส่งเสริมความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลักความดีงามตามหลักศาสนา
- 9) การส่งเสริมจิตสาธารณะ พร้อมทั้งจะอุทิศตนในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม
- 10) การส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ นุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษา และสังคมอย่างมีความสุข

ลำดับที่ 3 สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

- 1) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหาร การศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรคองค์ความรู้ใหม่หรือสร้างนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา
- 2) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมการบริหารรูปแบบใหม่
- 3) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมโดยอาศัยข้อค้นพบจากงานวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
- 4) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร และการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาคณาภพทางวิชาการในระดับมาตรฐานสากล

5) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็นสำหรับการบริหาร การศึกษา และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างถ่องแท้และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

6) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพในสถาน ศึกษาอย่างถ่องแท้ และลึกซึ้ง นำไปสู่การยกระดับคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมด้วยรูปแบบและเทคโนโลยีที่ ทันสมัย

7) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศ และโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ข่าวสาร นำไปสู่การเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่

8) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการบริหารและการพัฒนาบุคลากรทาง การศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การบริหารจัดการที่เป็นระบบ และการสร้างวัฒนธรรม องค์กรที่ดี โดยอาศัยข้อค้นพบจากการวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบท ต่าง ๆ ได้

9) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณและระบบการเงินของ สถานศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การรูปแบบบริหารจัดการที่มีมาตรฐาน ตรวจสอบได้ และ เป็นที่ยอมรับ

10) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจการวิจัยขั้นสูง ใช้กระบวนการ วิจัยเพื่อสร้าง องค์ความรู้ใหม่อันเป็นที่ยอมรับ นำไปสู่การแก้ปัญหาหรือปรับใช้ในบริบทอื่นๆ ได้

ลำดับที่ 4 สมรรถนะด้านลักษณะบุคคล (Character) มีแนวทางการส่งเสริมโดย เรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

1) การส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้งความคิดและการกระทำที่ เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง

2) การส่งเสริมใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้าง ความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน

3) การส่งเสริมความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตาม ความรู้และประสบการณ์

4) การส่งเสริมความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นด้วยการบริหาร งบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

5) การส่งเสริมความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ของประเทศและโลกอยู่เสมอ

6) การส่งเสริมความอดทน อดกลั้นในการทำงานตามวิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความ สุขุม ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในแต่ละสถานการณ์

7) การส่งเสริมบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้งทางกายและวาจาด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มีความจริงใจ

8) การส่งเสริมนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์

9) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับวิชาชีพ

10) การส่งเสริมความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)

ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) จากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังตารางที่ 34 - 37

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินด้านความถูกต้องของคู่มือสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)

ด้านความถูกต้อง	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ความเป็นมาของคู่มือนี้มีความชัดเจน	4.85	0.37	มากที่สุด
2. หลักการและเหตุผลของคู่มือนี้มีความชัดเจน	4.85	0.37	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์ของคู่มือนี้มีความชัดเจน	4.80	0.41	มากที่สุด
4. แนวทางการดำเนินงานแต่ละตอนของคู่มือนี้มีความเหมาะสมตามขั้นตอนและกระบวนการ	4.75	0.44	มากที่สุด
5. เนื้อหาของคู่มือนี้เข้าใจง่าย มีความชัดเจน ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ	4.80	0.41	มากที่สุด
รวม	4.81	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 34 ด้านความถูกต้องของคู่มือสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อรายการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ความเป็นมาของคู่มือนี้มีความชัดเจน และหลักการและเหตุผลของคู่มือนี้มีความชัดเจน ($\bar{X} = 4.85$) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของคู่มือนี้มีความชัดเจน และเนื้อหาของคู่มือนี้เข้าใจง่าย มีความชัดเจนง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.80$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ แนวทางการดำเนินงานแต่ละตอนของคู่มือนี้มีความเหมาะสมตามขั้นตอนกระบวนการ ($\bar{X} = 4.75$)

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินด้านความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)

ด้านความถูกต้อง	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. คู่มือนี้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการดำเนินงานของภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	5.00	0.00	มากที่สุด
2. คู่มือนี้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาผู้เรียนของภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน	5.00	0.00	มากที่สุด
3. คู่มือนี้มีองค์ประกอบของรูปแบบชัดเจน	4.80	0.41	มากที่สุด
4. คู่มือนี้มีการนำเสนอตัวอย่างที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ อย่างชัดเจน	4.85	0.37	มากที่สุด
5. การดำเนินงานตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มือนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้	4.85	0.37	มากที่สุด
รวม	4.90	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 35 ด้านความถูกต้องเหมาะสมของคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อรายการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ คู่มือนี้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการดำเนินงานของภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และคู่มือนี้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาผู้เรียนของภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่าง

ชัดเจน ($\bar{X} = 5.00$) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ ได้แก่ ได้แก่ คู่มือนี้มีการนำเสนอตัวอย่างที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ อย่างชัดเจน และการดำเนินงานตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มือนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.85$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ คู่มือนี้มืองค์ประกอบของรูปแบบชัดเจน ($\bar{X} = 4.80$)

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินด้านความเป็นไปได้ของคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)

ด้านความเป็นไปได้	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. คู่มือนี้สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้	4.95	0.22	มากที่สุด
2. คู่มือนี้สามารถยอมรับได้	4.90	0.31	
3. มีความเป็นไปได้ที่ภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจะนำคู่มือนี้ไปใช้เป็นแบบอย่าง	4.85	0.37	มากที่สุด
4. คู่มือนี้เป็นไปได้ที่จะใช้เป็นแนวปฏิบัติให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามขั้นตอน และมีประสิทธิภาพ	4.85	0.37	มากที่สุด
5. คู่มือนี้มีความเป็นไปได้ที่ภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจะนำไปใช้อย่างเหมาะสม	4.80	0.41	มากที่สุด
รวม	4.87	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 36 ด้านความเป็นไปได้ของคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อรายการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คู่มือนี้สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมา ได้แก่ คู่มือนี้สามารถยอมรับได้ ($\bar{X} = 4.90$) ลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ข้อ ได้แก่ มีความเป็นไปได้ที่ภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจะนำคู่มือนี้ไปใช้เป็นแบบอย่าง และคู่มือนี้เป็นไปได้ที่จะใช้เป็นแนวปฏิบัติให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามขั้นตอน และมีประสิทธิภาพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ คู่มือนี้สามารถยอมรับได้ ($\bar{X} = 4.80$)

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมินด้านความเป็นประโยชน์ของคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)

ด้านความเป็นประโยชน์	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การดำเนินงานตามคู่มือนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	4.90	0.31	มากที่สุด
2. การนำคู่มือนี้ไปใช้จะทำให้ภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมีความมั่นใจในการพัฒนาหลักสูตรและคุณภาพการศึกษา	4.85	0.37	มากที่สุด
3. ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการตามคู่มือนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	4.80	0.41	มากที่สุด
รวม	4.85	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 37 ด้านความเป็นประโยชน์ของคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อรายการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การดำเนินงานตามคู่มือนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ การนำคู่มือนี้ไปใช้จะทำให้ภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมีความมั่นใจในการพัฒนาหลักสูตรและคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.85$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการตามคู่มือนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.80$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์และระยะที่ 2 การปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ระยะที่ 1 ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนการบริหากการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิตและมาตรฐานบัณฑิตจากคุรุสภา จำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-state Random Sampling) ระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่เป็นผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถามสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำแนกตามองค์ประกอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบและระดับการศึกษา 2 ระดับ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 คือ แบบประเมินคู่มือพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยใช้โปรแกรม M-Plus สรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านทักษะจำนวน 10 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านจริยธรรม จำนวน 10 ตัวบ่งชี้และ 4) ด้านลักษณะบุคคล จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนัก (Factor Loading) มากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านทักษะ (B) มีค่าเท่ากับ 0.84 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการสถานศึกษาทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย (B15) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา (B11) และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด (B16) รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D) มีค่าเท่ากับ 0.79 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอเพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลกทันเหตุการณ์ (D34) มีใจรักการทำงานเป็นทีมแสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน (D37) และมีความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม (D32) และองค์ประกอบด้านความรู้ (A) มีค่าเท่ากับ 0.76 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติต่อยอดความรู้และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ (A1) มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ได้ (A2) และมีความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมที่เพียงพอต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาทีมงาน (A3) และระดับปริญญาเอกประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านทักษะ จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านจริยธรรม จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ และ 4) ด้านลักษณะบุคคลจำนวน 10 ตัวบ่งชี้ โดยองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านทักษะ (BB) มีค่าเท่ากับ 0.78 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ในขั้นพัฒนานวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับ เพื่อการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย (BB15) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศและการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อการ

บริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (BB11) และมีความสามารถในการประยุกต์และสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ ทั้งการบริหารงานโครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด (BB16) รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC) มีค่าเท่ากับ 0.76 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา (CC21) มีความรับผิดชอบเอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ (CC25) และมีความขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค แสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (CC29) และองค์ประกอบด้านความรู้ (AA) มีค่าเท่ากับ 0.75 ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือสร้างนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา (AA1) มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารรูปแบบใหม่ (AA2) และมีความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมโดยอาศัยข้อค้นพบจากงานวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม (AA3)

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืน พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอกมีความสอดคล้องกลมกลืนของกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 0.57 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 1 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.57 มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .45 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .99 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.005 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.000 และในระดับปริญญาเอกมีความสอดคล้องกลมกลืนของกับข้อมูลเชิงประจักษ์เช่นกัน พิจารณาได้จากค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 0.11 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 1 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.11 มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .74 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (AGFI) เท่ากับ .99 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.002 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.000

3. แนวทางการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษามีแนวทางการปรับปรุงเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้

3.1 ระดับปริญญาโท

3.1.1 สมรรถนะด้านทักษะ (Skill) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการสถานศึกษาทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษาและ 3) ความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด

3.1.2 สมรรถนะด้านลักษณะบุคคล (Character) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การส่งเสริมนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอเพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลกทันเหตุการณ์ 2) การส่งเสริมให้มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน 3) การส่งเสริมความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

3.1.3 สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ 2) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ได้ 3) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมที่เพียงพอต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาทีมงาน

3.1.4 สมรรถนะด้านจริยธรรม (Ethic) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาและสังคมอย่างมีความสุข 2) การส่งเสริมวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา 3) การส่งเสริมความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่

3.2 ระดับปริญญาเอก

3.2.1 สมรรถนะด้านทักษะ (Skill) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตาม

ความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การส่งเสริมความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ในชั้นพัฒนานวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับ เพื่อการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย 2) การส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศและการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การส่งเสริมความสามารถในการประยุกต์และสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด

3.2.2 สมรรถนะด้านจริยธรรม (Ethic) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตาม

ความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตน และการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา 2) การส่งเสริมความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ 3) การส่งเสริมความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค แสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

3.2.3 สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตาม

ความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือสร้างนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา 2) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารรูปแบบใหม่ 3) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมโดยอาศัยข้อค้นพบจากงานวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

3.2.4 สมรรถนะด้านลักษณะบุคคล (Character) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับ

ตามความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้งความคิด และการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง 2) การส่งเสริมใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน 3) การส่งเสริมความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์

3.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) พบว่า

3.3.1 ด้านความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ความเป็นมาของคู่มือนี้มีความชัดเจน และหลักการและเหตุผลของคู่มือนี้มีความชัดเจน รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์ของคู่มือนี้มีความชัดเจน และเนื้อหาของคู่มือนี้เข้าใจง่าย มีความชัดเจนง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

3.3.2 ด้านความถูกต้องเหมาะสม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อรายการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คู่มือนี้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการดำเนินงานของภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และคู่มือนี้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาผู้เรียนของภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน รองลงมา ได้แก่ คู่มือนี้มีการนำเสนอตัวอย่างที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ชัดเจน และการดำเนินงานตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มือนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติได้

3.3.3 ด้านความเป็นไปได้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดย ข้อรายการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คู่มือนี้สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ รองลงมา ได้แก่ คู่มือนี้สามารถยอมรับได้ มีความเป็นไปได้ที่ภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจะนำคู่มือนี้ไปใช้เป็นแบบอย่าง และคู่มือนี้เป็นไปได้ที่จะใช้เป็นแนวปฏิบัติให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตามขั้นตอน และมีประสิทธิภาพ

3.3.4 ด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อรายการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การดำเนินงานตามคู่มือนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รองลงมา ได้แก่ การนำคู่มือนี้ไปใช้ จะทำให้ภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมีความมั่นใจในการพัฒนาหลักสูตรและคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรมและด้านลักษณะบุคคล และพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนัก (Factor Loading) มากที่สุดทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก คือ องค์ประกอบด้านทักษะที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการสถานศึกษาทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษาและความ

สามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้ง การบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากในยุคปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ควบคู่ไปกับสมรรถนะด้านการบริหารงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 นั้น จะต้องมีทักษะการบริหารในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับไกรสร เจียมทอง (2561, หน้า 9) กล่าวว่า ทักษะ ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารงานใน ยุคดิจิทัล ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยี ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะมนุษย สัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม สอดคล้องกับ สงบ อินทรมณี (2562, หน้า 356) กล่าวว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง ทักษะเกี่ยวกับการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศโดยการ มีวิสัยทัศน์ในการใช้ข้อมูลจากเทคโนโลยีและสารสนเทศให้ เกิดประโยชน์โดยการสร้าง มูลค่าเพิ่มในการบริหารจัดการสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำ เทคโนโลยีและสารสนเทศใหม่ ๆ มาสร้างความโดดเด่นที่แตกต่างจากสถานศึกษา อื่น ๆ ให้ประสบการณ์ที่เหนือความคาดหมายกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมการทำงานวัฒนธรรมองค์กร ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ ผลักดันให้ครู และ ผู้เรียนคิดค้นนวัตกรรมการบริหารจัดการและนวัตกรรม การเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง มี การใช้ประโยชน์จากความรู้ความเชี่ยวชาญ และศักยภาพของครู ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้อง และ สอดคล้องกับณิศรานันท์ ชันทอง (2564, หน้า 159) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้เครื่องมืออุปกรณ์ หรือเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ตและสื่อออนไลน์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร และ การปฏิบัติงานร่วมกันของคนในองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วม ของครูให้มีความกล้าแสดง ความคิดเห็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถใน การคัดเลือก หรือนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาใช้ในองค์กรอย่างเหมาะสม มีการวิเคราะห์ ประเมิน ศักยภาพองค์กร และหาแนวทางการพัฒนาองค์กรอยู่เสมอ

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืน พบว่า องค์กรประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะ ผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมีความสอดคล้องกลมกลืนของกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ เป็นผู้ให้ข้อมูลเป็นอาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการ รับรองมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิตและมาตรฐานบัณฑิตจากคุรุสภา มีตำแหน่งทางวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไปทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จ

การศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สอดคล้องกับการศึกษาของปฐมสุข สีลาดเลา (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โมเดลตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และสอดคล้องกับการศึกษาของขวัญหล้า น้อยนวล (2564, หน้า 182) เกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 31 ตัวแปร โดยตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันและมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.30 ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา มี 14 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 ด้านวิสัยทัศน์และการพัฒนาตนเอง มี 4 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 3 ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 4 ด้านความรู้และความสามารถในการบริหาร มี 5 ตัวแปร และองค์ประกอบที่ 5 ด้านความรับผิดชอบ มี 3 ตัวแปร และมีผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. แนวทางการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทมีการปรับปรุงโดยให้ความสำคัญด้านทักษะเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนัก (Factor Loading) มากที่สุดทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก คือ องค์ประกอบด้านทักษะ รองลงมาคือ ด้านความรู้ ด้านจริยธรรมและด้านลักษณะบุคคลตามลำดับ ส่วนระดับปริญญาเอกมีการปรับปรุงโดยให้ความสำคัญกับด้านทักษะเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านลักษณะบุคคล ด้านความรู้และด้านจริยธรรม ตามลำดับ สอดคล้องกับ การวิจัยของพัชรินทร์ สมศรี (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในบริบทของศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวทางการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) และเพื่อพัฒนาแบบฝึกอบรมที่ช่วยเสริมสร้างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าสมรรถนะที่จำเป็นของผู้บริหารในยุคดิจิทัลได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร การบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ และการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และคู่มือที่พัฒนาขึ้นสามารถช่วยให้ผู้บริหารมีแนวทางที่ชัดเจนในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ อินทสุวรรณ (2562) เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางการบริหารเชิงสมรรถนะมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบจำลองสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเน้นหลักการบริหารเชิงสมรรถนะ ใช้วิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) โดยศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสม พบว่า สมรรถนะหลักที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ภาวะผู้นำ

เชิงกลยุทธ์ ความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และคู่มือที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงสมรรถนะของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่ยืนยันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2. คณะศึกษาศาสตร์สามารถนำข้อมูลจากผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำแนกตามคุณวุฒิระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

3. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันอุดมศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก อันจะส่งผลให้ได้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษามีคุณภาพประสิทธิภาพและทักษะในการบริหารงานด้านการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการจัดการศึกษาของประเทศ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และได้ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษากับสมรรถนะผู้บริหารที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่

2. ควรมีการศึกษาสมรรถนะด้านอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่พบในการวิจัย

บรรณานุกรม

- กรกต ขาวสะอาด. (2559). *สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม.*
- กฎกระทรวง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. (2565, 31 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 139 ตอนที่ 20 ก หน้า 3-7
- กองกฎหมายการศึกษาและวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2565). *เจตนารมณ์พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. วันที่ค้นข้อมูล 10 ตุลาคม 2565,* http://acad.vru.ac.th/about_announcement/11-2562.pdf
- ไกรสร เจียมทอง. (2564). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*
- ขจรศักดิ์ ศิริมัย. (2556). *เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับสมรรถนะ.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิค.
- ขวัญหล้า น้อยนวล. (2564). *การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2. Journal of Roi Kaensarn Academi, 6(7), 176-189.*
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. มหาสารคาม : วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*
- เจริญ ภูวิจิตร. (2558). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในอาเซียน. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.*
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2548). “ปฏิบัติการวิจัยอนาคตด้วย EDFR,” *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.* 1(2) : 19 – 20 ; กรกฎาคม – ธันวาคม.
- ชญญา อภิบาลกุล. (2556). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.*
- ชัยพงษ์ กองสมบัติ. (2558). *รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานแนวใหม่. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21, *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 12(1) (มกราคม – มิถุนายน 2559): 1-9.
- ชำนาญ สุรินาม. (2554). *สมรรถนะของผู้บริหารและคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นฐานการศึกษายโสธร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ดรรรัตน์ จันทร์กาย. (2559). *สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2558-2567)*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แอล.ที. เพรส.
- ณิศจานนท์ ชันทอง. (2564). ทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย. *มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Journal of Modern Learning Development*, 6(4) ,159.
- ทนุพันธ์ หิรัญเรือง. (2557). *สมรรถนะในการบริหารบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 15*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีภรณ์ วรชิน. (2559). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2559). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: บ้านเมือง.
- ทีมข่าวการศึกษา. (2565, 1 เมษายน). *อว.ประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานการอุดมศึกษา ซึ่งจัดยกระดับ-พัฒนากำลังคนของประเทศ*. มติชน. วันที่ค้นข้อมูล 7 พฤษภาคม 2565, เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/education/news_3265452
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2546). *การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน: หลักการและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2551). *การวิจัยและตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรม*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
- นุชนภา รื่นอบเชย (2565, 26 เมษายน.). *นโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการ*

- อุดมศึกษาใหม่. วันที่ค้นข้อมูล 7 พฤษภาคม 2565,
เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=sF9Jpz7ELbM>
- บวร เทศารินทร์. (2559). *บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจพร วาทีกานนท์. (2559). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต.(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ปกรณ์ ประจัญบาน. (2561). *การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปฐมสุข สีลาดเลา. (2560). *การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา
- ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
พ.ศ.2565. (2565, 9 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 212 ง หน้า 23
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *การประเมินค่าดัชนีความตรงของแบบสอบถามด้วยวิธี IOC (Index of
Item-Objective Congruence)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
พ.ศ. 2562 เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. (2565,31 มีนาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 139 ตอนที่ 20 ก หน้า 28-31.
- พัชรินทร์ สมศรี. (2561). *การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2564). *หลักสูตรปริญญาโทและหลักสูตรปริญญาเอก*.สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม
2566. จาก <https://ed-adm.buu.ac.th/course/frontend/index>
- ภิกษาพัชญ์ โทนา. (2561). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0*.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
- รุ่งอรุณ รั้งรองรัตน์. (2556). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาการศึกษาขั้น
พื้นฐานกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ลือชัย แก้วสุข. (2557). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสระบุรี*.

- วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- วัฒนา ฉิมประเสริฐ. (2554). *การพัฒนาคู่มือครูในการจัดกิจกรรมส่งเสริมระเบียบวินัยของนักเรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี
เขต 5*. เชียงราย: วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- วีระศักดิ์ พัทบุรี. (2558). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารความขัดแย้งสำหรับผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2546). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. (2555). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุค พอยท์
- ศักดิ์ชาย เพชรช่วย. (2556). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์
ในสถาบันราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาปณัฐประหารชาติด้านการศึกษา. (2558). *จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกศตวรรษที่ 21
ได้อย่างไร*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- สงบ อินทรมณี. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. วารสารวิชาการ*. มหาวิทยาลัยการ
จัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 16(1), 353- 360.
- สมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี. (2558). *ศิลปะการเป็นผู้ฟัง*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- สมศักดิ์ นิลผาย. (2555). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดเทศบาล*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สิทธิพงศ์ นกแอนหมาน. (2559). *สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยการอาชีพ สำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหาร
การศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *สมรรถนะ ปี พ.ศ.2561*. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. (2557). *มาตรฐานกำหนดตำแหน่งผู้บริหารข้าราชการครู*.
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2558). *สมรรถนะของผู้บริหาร
สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2552). *สมรรถนะตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนด*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2558). *สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). *แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2566 – 2570*. วันที่ค้นข้อมูล 10 ตุลาคม 2565,
- สายรุ่ง พิมพ์จักร. (2558). *การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (ICT) ในศตวรรษที่ 21 ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริกร ประสพสุข. (2555). *การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ภาษาอังกฤษ สำหรับครูมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 5*. อุบลราชธานี : ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุรัสวดี จินดาเนตร. (2553). *การพัฒนาคู่มือการสอนโครงการคณิตศาสตร์สำหรับครูในช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่ : การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (คณิตศาสตร์ศึกษา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุเมธ งามกนก. (2560). *รายงานการวิจัยผู้นำทางการศึกษาของอาเซียนในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2560-2569)*. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุเมธ งามกนก. (2566). *สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชา การบริหารการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาติ อินทสุวรรณ. (2562). *การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อนันต์ พันนึก. (2554). *การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. (2558). *สมรรถนะแห่งความสำเร็จสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*. ฟิลิปปินส์ : อินโนเทค.
- อติพงษ์ ฤทธิชัย. (2556). *แนวคิดเรื่องสมรรถนะ*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- อาคม มากมีทรัพย์ (2556). *จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- อารยันต์ แสงนิกุล. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2553). *สมรรถนะการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซนเตอร์.
- Byham & Moyer. (2006). *Organizing genius :the secret of creative collaboration* .eBook: Warren Bennis, Patricia Ward Biederman: Amazon.co.uk: Kindle Store
- Byrne, B. M. (2016). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming* (3rd ed.). Routledge.
- Clark. (2009). *The Competency: Organizational behavior*. Upper Saddle River, N.J.: Pearson Education International.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J. & Anderson, R.E. (2019). *Multivariate Data Analysis*. (7th ed.). Pearson; New York.
- Hooper, D., Coughlan, J., & Mullen, M. R. (2008). *Structural equation modeling: Guidelines for determining model fit*. The Electronic Journal of Business Research Methods, 6(1), 53-60.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1995). *Evaluating model fit*. In R. H. Hoyle (Ed.), *Structural equation modeling: Concepts, issues, and applications* (pp. 76-99). Sage Publications.
- Huber, Diane. (2000). *Leadership and Nursing Care Management*. 2nd ed. Philadelphia : W.B. Saunders.
- Kho, E. C. (2001). An Evaluation Study of the Effectiveness of a United States Based Global Leadership Development Program. *Dissertation Abstracts International*, 264-A.
- Likert, R. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale". In *Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.
- McCullum, B. C. (2000). Self-Development and the Spontaneous Expression of Leadership Behaviors. *Dissertation Abstracts International*, 13(6).
- Magnuson, W.C. (2007). *The Characteristics of Successful School Business Managers*. Doctoral Dissertation, University of Southern California, Los Angeles.

- Northouse, P. G. (2002). *Leadership; Theory and Practice* (3rded.). *An Introduction of School Administration: Selected Readings*. New York: McMillan.
- Pamela Mendels, *The Effective Principal*, JSD Feature Leadership, February 2012, 33(1): 54.
- Rosen , B., Furst, S. & Blackburn, R. (2006). Training for virtual teams: An investigation of current practices and future needs. *Human Resource Management*, 3(3), 122-126.
- S. C. Smith and M. S. Purkey. (2008). *Effective School*, quoted in Hoy, Wayne K. And Miskel, Cecil G., *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. Singapore: McGraw-Hill.
- Sullivan. (2014). *The Core Competency: a systems approach to quantum improvement and global success*. New York: McGraw-Hill.
- Watson, S. H. (2001). Leadership Requirement in the 2nd Century: The Perception of Canadian Private Sector Leader. *Dissertation Abstracts International*, 356-A.
- Zaccaro, S. J., Rittman, A. L. & Marks, M. A. (2001). Team leadership. *Leadership Quarterly*, 12, 451-483.
- Zentis, N. L. R. (2007). *The impact of 360-degree feedback on leadership development*. Retrieved July 25, 2010, from ABI Inform/Global database. Abstract No. ED310742.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รศ.ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด อาจารย์พิเศษภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. รศ.ชารี มณีศรี อาจารย์พิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ผศ. ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. ผศ.ดร.สมพงษ์ ปั่นหุ่น อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
5. ผศ.ดร.ปุณณัฐฐา มาเชค อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรื่อง สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

2. ในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาว่าในแต่ละข้อมีความเหมาะสมในระดับใด โดยกำหนดให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องสี่เหลี่ยม โดยให้ระดับคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ท่านเห็นว่า ข้อความนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ท่านเห็นว่า ข้อความนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ท่านเห็นว่า ข้อความนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ท่านเห็นว่า ข้อความนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ท่านเห็นว่า ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3. ขอความกรุณาท่านโปรดบันทึกในข้อเสนอแนะในกรณีที่ท่านมีความเห็นแตกต่างหรือมีความคิดเห็นเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ ในช่องความคิดเห็นเพิ่มเติม

แบบสอบถามสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านความรู้ (Knowledge)						
1. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิด และทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
2. มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆได้						
3. มีความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมที่เพียงพอต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาทีมงาน						
4. มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการบริหารการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง						
5. มีความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพในสถานศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในระบบการประกันคุณภาพ						
6. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร และการดำเนินงานจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน						
7. มีความรู้ ความเข้าใจการบริหารและการพัฒนาบุคลากรที่เพียงพอต่อการนำไปใช้บริหารจัดการบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
8. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ และระบบการเงินของสถานศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
9. มีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างสรรค์ ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการใน ระดับต้น เชื่อมโยงความรู้ใหม่ นำไปสู่ การแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนางานและสังคม						
10. มีความรู้ ความเข้าใจทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศ และโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ ส่งผลกระทบต่อสถาน การณ์ในปัจจุบัน						
ด้านทักษะ (Skills)						
11. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ข้อมูลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานารสน เทศที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการ ตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา						
12. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา ด้วยวิธีการที่เหมาะสม นำไปสู่การ ดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ต้องการให้ สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย						
13. มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อ การสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เพียงพอ ต่อการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประชุม เจรจาต่อรอง และการนำเสนอ ในที่สาธารณะได้อย่างมืออาชีพ						
14. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่ เพียงพอต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดี ทั้งภายในสถานศึกษา และเครือข่าย						

ความร่วมมือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน						
สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
15. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งการสื่อสารการสร้างเครือข่ายการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ						
16. มีความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ ทั้งการบริหารงาน โครงการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด						
17. มีความสามารถในการสร้างทีมงานสร้างขวัญและกำลังใจ นำไปสู่การประสานความร่วมมือ ร่วมใจ ในการปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กรที่ดี						
18. มีความสามารถในประเมิน โดยนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่างๆ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
19. มีความสามารถในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคต						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านจริยธรรม (Ethics)						
20. มีความสามารถในการปรับตัว มีความยืดหยุ่น และยอมรับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ เพื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาเองและพัฒนาองค์กรไปตามยุคสมัย						
21. มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา ทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา						
22. ความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาและสังคมอย่างมีความสุข						
23. มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจ ชื่นชม ยินดี ช่วยเหลือ มีน้ำใจ แบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม						
24. มีวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาของสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
25. มีความรับผิดชอบเอาใจใส่ในการ บริหารงานอย่างเต็มความสามารถมุ่งประ โยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติ หน้าที่						
26. มีความอดทน อดกลั้น ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความเพียรเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ โดยยึดหลักความถูกต้อง						
27. มีความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของ ความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟัง ความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดย ใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ						
28. มีเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เป็น จริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ						
29. มีความขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่อ อุปสรรค แสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม						
30. มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการ กระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลัก ความดีงามตามหลักศาสนา						
ด้านลักษณะบุคคล (Character)						
31. มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้งทางกายและวาจาด้วยความ สุภาพ นุ่มนวล มีความจริงใจ						
32. มีความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตาม บทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่าง เหมาะสม						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
33. มีความอดทน อดกลั้นในการทำงาน ตามวิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความสุขุม ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในแต่ละ สถานการณ์						
34. มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่ เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ และความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนา คุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทัน เหตุการณ์						
35. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้า แสดงออก ทั้งความคิดและการกระทำที่ เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ด เดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง						
36. มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิด ประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทัน สื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลก ออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับวิชาชีพ						
37. มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออก ให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความ ร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน						
38. มีความเป็นนักบริหารจัดการ แสดง ให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้ และประสบการณ์						
39. มีความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นด้วยการบริหารงบประมาณ อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
40. มีความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของ ประเทศและโลกอยู่เสมอ						

แบบสอบถามสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ระดับปริญญาเอก

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านความรู้ (Knowledge)						
1. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิด และทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การ สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือสร้าง นวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา						
2. มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการ บริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การ ทางการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม การบริหารรูปแบบใหม่						
3. มีความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และ การทำงานเป็นทีมอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำและการ ทำงานเป็นทีมโดยอาศัยข้อค้นพบจาก งานวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ใน บริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม						
4. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ที่จำเป็นสำหรับการบริหารการศึกษา และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างถ่องแท้และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่าง ถูกต้อง						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
	5. มีความรู้ ความเข้าใจการประกัน คุณภาพในสถานศึกษาอย่างถ่องแท้และ ลึกซึ้ง นำไปสู่การยกระดับคุณภาพ สถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมด้วย รูปแบบและเทคโนโลยีที่ทันสมัย					
6. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหาร หลักสูตร และการจัดสิ่งสนับสนุนการ เรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษ ที่ 21 อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การ พัฒนาคุณภาพทางวิชาการในระดับ มาตรฐานสากล						
7. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหาร และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การ บริหารจัดการที่เป็นระบบ และการสร้าง วัฒนธรรมองค์กรที่ดี โดยอาศัยข้อค้นพบ จากการวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมา ประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบท ต่างๆ ได้						
8. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหาร งบประมาณ และระบบการเงินของ สถานศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การรูปแบบบริหารจัดการที่มี มาตรฐาน ตรวจสอบได้ และเป็นที่ยอมรับ						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
9. มีความรู้ ความเข้าใจการวิจัยขั้นสูง ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ ใหม่อันเป็นที่ยอมรับ นำไปสู่การ แก้ปัญหาหรือปรับใช้ในบริบทอื่นๆ ได้						
10. มีความรู้ ความเข้าใจทางด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศ และโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อ สถานการณ์ในปัจจุบัน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร นำไปสู่การ เตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที						
ด้านทักษะ (Skills)						
11. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ขั้นสูงบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศและ การเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ไปใช้ใน การตัดสินใจ เพื่อการบริหารจัดการ สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
12. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา ขั้นสูง ระบุและค้นหาต้นตอของปัญหา จัดลำดับความสำคัญ วิเคราะห์แนวทาง ในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำข้อมูลไปสร้าง เป็นแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ ต้องการแก้ไขได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
13. มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อ การสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับดี เยี่ยม นำไปสู่การสร้างความสำเร็จในการ ปฏิบัติงาน ประชุม เจรจาต่อรอง และ การนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมี อาชีพ						
14. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลใน ระดับดีเยี่ยม นำชื่นชมและเป็นแบบอย่าง ที่ดี นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้ง ภายในสถานศึกษา และเครือข่ายความ ร่วมมือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน						
15. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล ในขั้นพัฒนานวัตกรรม ที่ได้รับการยอมรับ เพื่อการใช้งานที่เป็น ประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถาน ศึกษา ทั้งการสร้างเครือข่าย การจัดเก็บ ข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย						
16. มีความสามารถในการประยุกต์และ สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ ทั้งการบริหารงาน ทรัพยากรอย่างมีระ สิทธิภาพ เป็นระบบและเกิดประโยชน์ สูงสุด						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
17. มีความสามารถในการสร้างทีมงาน สร้างขวัญและกำลังใจ โดยนำข้อค้นพบ จากงานวิจัยมาพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เพื่อ การประสานความร่วมมือ ร่วมใจ ในการ ปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กรที่ดี						
18. มีความสามารถในประเมิน โดยอาศัย องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการประเมินผล และนำกระบวนการวิจัยและพัฒนามาใช้ ในการประเมินความสำเร็จของโครงการ กิจกรรมต่างๆ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมี ประสิทธิภาพ						
19. มีความสามารถเชิงกลยุทธ์ในการ กำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้ง แผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การ พัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคต						
20. มีความสามารถในปรับตัว มีความ ยืดหยุ่น และยอมรับสถานการณ์โลกที่ เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ นำไปสู่การถอด บทเรียนเหล่านั้นมาต่อยอดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเอง พัฒนาองค์กรให้ทันยุค สมัย และสามารถถ่ายทอดไปในวงกว้าง ได้						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
ด้านจริยธรรม (Ethics)						
21. มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา ทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานใน วิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกใน หน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อ สถานศึกษา						
22. มีความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวลทั้ง ทางวาจาและทางกาย สร้างความ ไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกัน ในสถานศึกษาและสังคมอย่างมีความสุข						
23. มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการ แสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจ ซินชมยินดี ช่วยเหลือ มีน้ำใจ แบ่งปันให้เกิดประโยชน์ สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม						
24. มีวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาของสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีใน ฐานะผู้นำสถานศึกษา						
25. มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการ บริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่ง ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติ หน้าที่						
26. มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งจะอุทิศตนใน กิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
27. มีความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของ ความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟัง ความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดย ใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ						
28. มีเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เป็น จริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ						
29. มีความขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่อ อุปสรรค แสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม						
30. มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการ กระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลัก ความดีงามตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ						
ด้านลักษณะบุคคล (Character)						
71. มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้งทางกายและวาจาด้วยความ สุภาพ นุ่มนวล มีความจริงใจ						
32. มีความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตาม บทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่าง เหมาะสม						
33. มีความอดทน อดกลั้นในการทำงาน ตามวิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความสุขุม ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในแต่ละ สถานการณ์						

สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษา ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ความคิดเห็นเพิ่มเติม
	5	4	3	2	1	
34. มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ และความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์						
35. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้งความคิดและการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง						
36. มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับวิชาชีพ						
37. มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน						
38. มีความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์						
39. มีความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล และนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด						
40. มีความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก						

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

**แบบประเมินคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)**

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขคู่มือดังกล่าวให้มีความถูกต้องเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของคู่มือ แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบประเมินคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 แบบประเมินคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)

คำชี้แจง ในการตอบแบบประเมินชุดนี้ ขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิ โปรดพิจารณาว่าในแต่ละข้อมีความเหมาะสมในระดับใด โดยกำหนดให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องสี่เหลี่ยม โดยให้ระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน 5 = มีระดับความถูกต้อง/ความเหมาะสม/เป็นไปได้/มีประโยชน์มากที่สุด

ระดับคะแนน 4 = มีระดับความถูกต้อง/ความเหมาะสม/เป็นไปได้/มีประโยชน์มาก

ระดับคะแนน 3 = มีระดับความถูกต้อง/ความเหมาะสม/เป็นไปได้/มีประโยชน์ปานกลาง

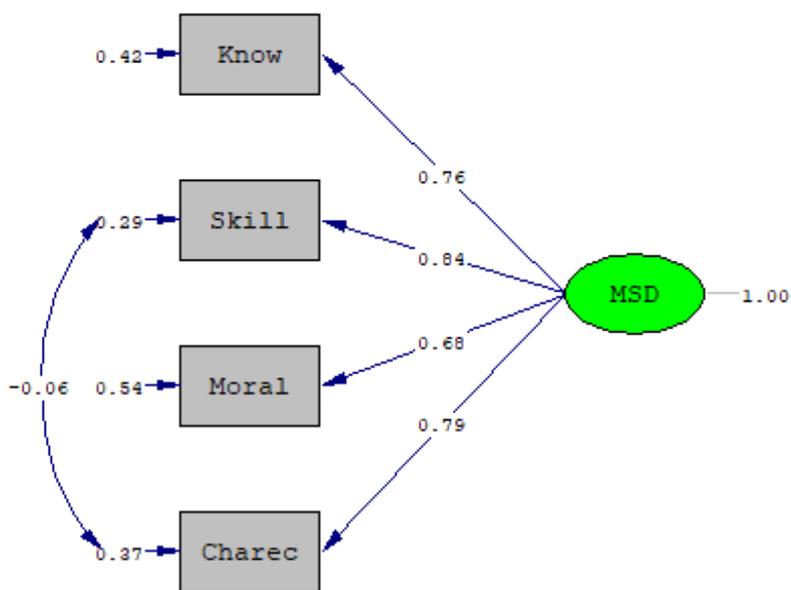
ระดับคะแนน 2 = มีระดับความถูกต้อง/ความเหมาะสม เป็นไปได้/มีประโยชน์น้อย

ระดับคะแนน 1 = มีระดับความถูกต้อง/ความเหมาะสม/เป็นไปได้/มีประโยชน์น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านความถูกต้อง					
1. ความเป็นมาของคู่มือนี้มีความชัดเจน					
2. หลักการและเหตุผลของคู่มือนี้มีความชัดเจน					
3. วัตถุประสงค์ของคู่มือนี้มีความชัดเจน					
4. แนวทางการดำเนินงานแต่ละตอนของคู่มือนี้มีความเหมาะสมตามขั้นตอนและกระบวนการ					

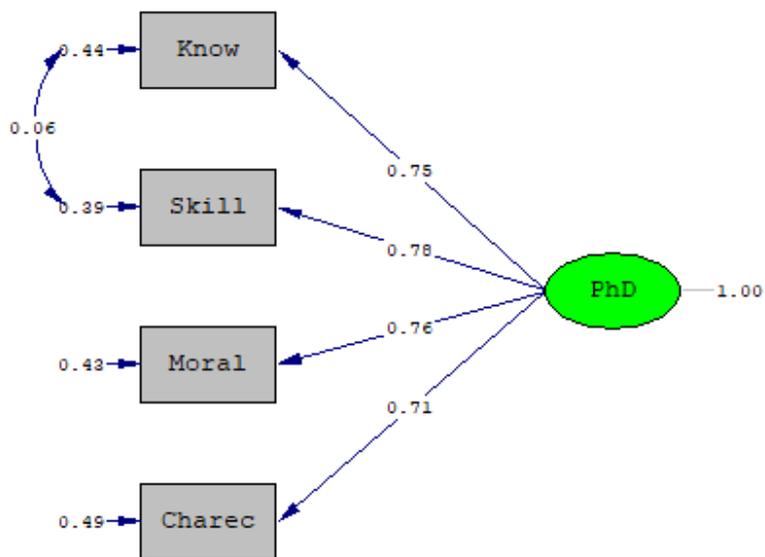
รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านความถูกต้อง (ต่อ)					
5. เนื้อหาของคู่มือนี้เข้าใจง่าย มีความชัดเจน ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ					
ด้านความเหมาะสม					
1. คู่มือนี้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ในการดำเนินงานของภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง					
2. คู่มือนี้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและแนวทางการพัฒนา ผู้เรียนของภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน					
3. คู่มือนี้มีองค์ประกอบของรูปแบบชัดเจน					
4. คู่มือนี้มีการนำเสนอตัวอย่างที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ อย่างชัดเจน					
5. การดำเนินงานตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มือนี้สามารถนำไป เป็นแนวทางปฏิบัติได้					
ด้านความเป็นไปได้					
1. คู่มือนี้สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้					
2. คู่มือนี้สามารถยอมรับได้					
3. มีความเป็นไปได้ที่ภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จะนำคู่มือนี้ไปใช้เป็นแบบอย่าง					
4. คู่มือนี้เป็นไปได้อย่างที่จะใช้เป็นแนวปฏิบัติให้สามารถ พัฒนาผู้เรียนได้ตามขั้นตอน และมีประสิทธิภาพ					
5. คู่มือนี้มีความเป็นไปได้ที่ภาควิชา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจะ นำไปใช้อย่างเหมาะสม					
ด้านความเป็นประโยชน์					
1. การดำเนินงานตามคู่มือนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะ ผู้เรียนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา					

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

Chi-Square=0.57, df=1, P-value=0.44966, RMSEA=0.000

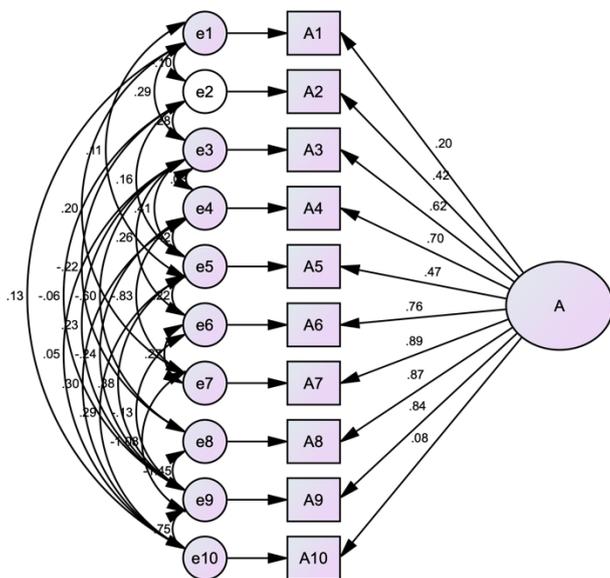
โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท

Chi-Square=0.11, df=1, P-value=0.73572, RMSEA=0.000

โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาเอก

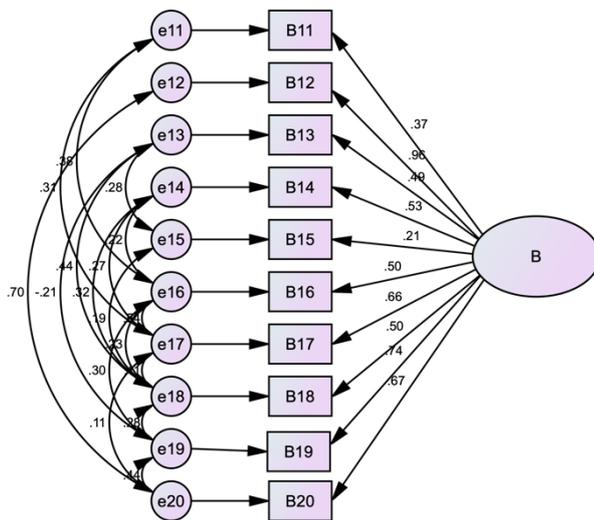
Model A

Chi-Square = 10.961 ; df = 8
 ;Relative Chi-Square = 1.370 ; p-value = .204
 ;GFI = .994 ; NFI = .995 ; TLI = .993 ; CFI = .999
 ;RMSEA = .030 ; RMR = .004

โมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (A) ระดับปริญญาโท

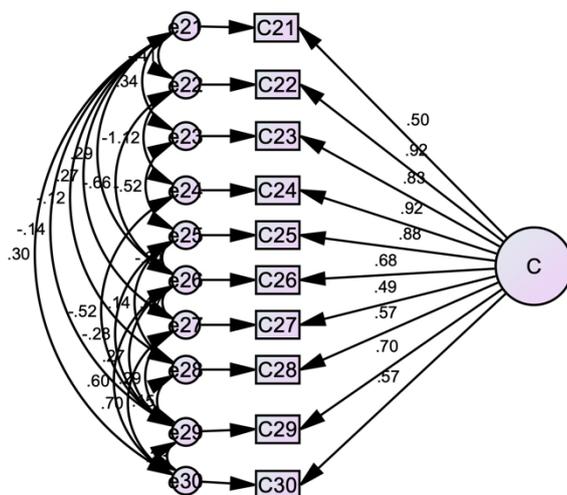
Model B

Chi-Square = 25.165 ; df = 18
 ;Relative Chi-Square = 1.398 ; p-value = .120
 ;GFI = .988 ; NFI = .988 ; TLI = .991 ; CFI = .997
 ;RMSEA = .032 ; RMR = .005

โมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (B) ระดับปริญญาโท

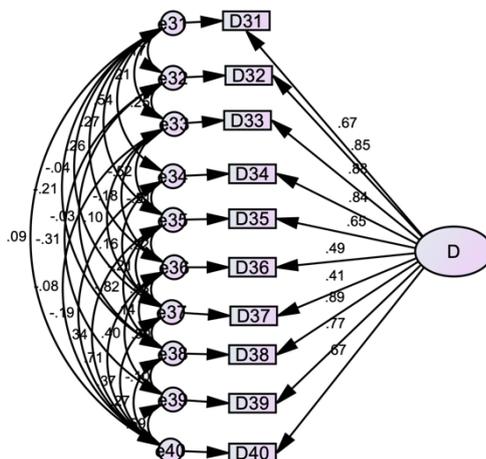
Model C

Chi-Square = 13.546 ; df = 14
 ;Relative Chi-Square =.968 ; p-value = .484
 ;GFI = .993 ; NFI = .996 ; TLI = 1.000 ; CFI = 1.000
 ;RMSEA = .000 ; RMR = .003

โมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (C) ระดับปริญญาโท

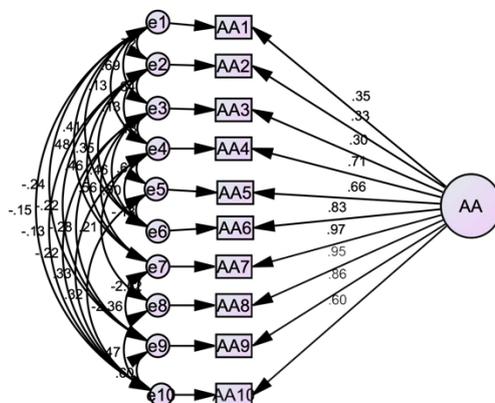
Model D

Chi-Square = 6.647 ; df = 4
 ;Relative Chi-Square =1.662 ; p-value = .156
 ;GFI = .997 ; NFI = .998 ; TLI = .993 ; CFI = .999
 ;RMSEA = .041 ; RMR = .006

โมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (D) ระดับปริญญาโท

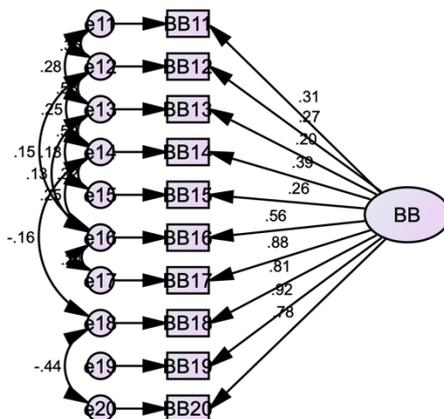
Model AA

Chi-Square = 6.447 ; df = 7
 ;Relative Chi-Square = .921 ; p-value = .489
 ;GFI = .997 ; NFI = .998 ; TLI = 1.001 ; CFI = 1.000
 ;RMSEA = .000 ; RMR = .004

โมเดลองค์ประกอบด้านความรู้ (AA) ระดับปริญญาเอก

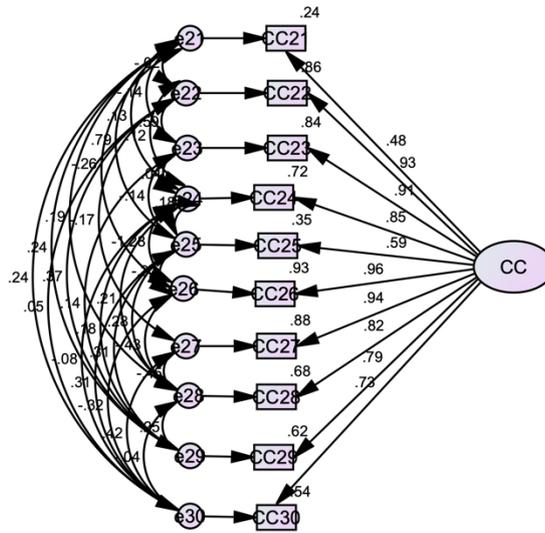
Model BB

Chi-Square = 29.242 ; df = 22
 ;Relative Chi-Square = 1.329 ; p-value = .138
 ;GFI = .986 ; NFI = .985 ; TLI = .992 ; CFI = .996
 ;RMSEA = .029 ; RMR = .008

โมเดลองค์ประกอบด้านทักษะ (BB) ระดับปริญญาเอก

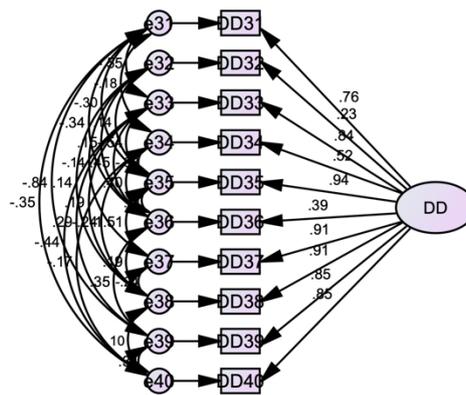
Model CC

Chi-Square = 9.574 ; df = 4
 ;Relative Chi-Square =2.393 ; p-value = .048
 ;GFI = .995 ; NFI = .998 ; TLI = .988 ; CFI = .999
 ;RMSEA = .059 ; RMR = .003

โมเดลองค์ประกอบด้านจริยธรรม (CC) ระดับปริญญาเอก

Model DD

Chi-Square = 9.703 ; df = 9
 ;Relative Chi-Square =1.078 ; p-value = .375
 ;GFI = .995 ; NFI = .998 ; TLI = .999 ; CFI = 1.000
 ;RMSEA = .014 ; RMR = .004

โมเดลองค์ประกอบด้านลักษณะบุคคล (DD) ระดับปริญญาเอก

คู่มือการพัฒนาสมรรถนะ
ผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
(ฉบับปรับปรุง)

คำนำ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดขึ้นตามระดับการศึกษาแต่ละระดับ โดยให้ใช้มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง รวมทั้งในการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา สถาบัน อุดมศึกษาต้องบริหารจัดการหลักสูตรและออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ใน ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล โดยต้องแสดงถึงพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามระดับ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

คู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะ ผู้เรียนในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในสาขาการบริหารการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีผลลัพธ์ การเรียนรู้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิที่กำหนด

รศ.ดร.สุเมธ งามกนก

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำแนะนำในการใช้คู่มือ	ค
บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	3
ตอนที่ 1 มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตาม กฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562	4
ตอนที่ 2 ตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	9
ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)	21

คำแนะนำในการใช้คู่มือ

เพื่อให้การใช้คู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เกิดประโยชน์สูงสุด จึงควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรการบริหารการศึกษา และอาจารย์ผู้สอน ได้ศึกษาและทำความเข้าใจก่อนนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. คู่มือนี้เป็นเพียงแนวทางเบื้องต้นในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 ซึ่งตัวบ่งชี้สมรรถนะในแต่ละด้านได้มาจากข้อค้นพบจากงานวิจัย ดังนั้นผู้ใช้คู่มือนี้สามารถปรับประยุกต์ได้ตามความเหมาะสมกับบริบท

2. คู่มือนี้นำเสนอขั้นตอนในการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยใช้สมรรถนะเป็นฐาน (Competency base) เพื่อเชื่อมโยงตัวบ่งชี้สมรรถนะให้มีความสอดคล้องกับรายวิชาที่กำหนดไว้แล้ว ดังนั้นจึงนำเสนอเพียงตัวอย่างบางส่วนเท่านั้น เพื่อให้เห็นวิธีการการพัฒนาสมรรถนะในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งผู้คู่มือนี้สามารถที่จะเลือกใช้เป็นแนวทางในการนำไปปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร หรือการจัดการเรียนการสอนได้

3. คู่มือนี้ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562

ตอนที่ 2 ตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ และทักษะในสาขาวิชาเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้า และความ เป็นเลิศทางวิชาการ โดยเฉพาะการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ และเทคโนโลยีด้าน วิทยาศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ และสังคมศาสตร์ การประยุกต์ใช้วิทยาการสากล และภูมิปัญญาท้องถิ่น ของไทยเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย บทบาทของ มหาวิทยาลัยในฐานะสถาบันอุดมศึกษา จึงต้องทำหน้าที่บุกเบิกแสวงหาความรู้ ทำให้บุคคลมีความรู้ เพิ่มเติม และชี้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสังคม การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นไป เพื่อการนำความรู้พื้นฐานไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในขณะที่บัณฑิตศึกษาซึ่งเป็นการจัดการศึกษา ระดับสูงในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อมุ่งสู่การคิดค้น แสวงหา และนำความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ไปใช้อย่างลุ่มลึกพัฒนางานให้สมบูรณ์ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างรอบด้าน ดังนั้นการจัดการเรียนการ สอนให้มีคุณภาพจึงสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานที่กำหนด

หลักการและเหตุผล

การจัดการอุดมศึกษามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการ พัฒนาการจัดการอุดมศึกษาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นประเด็นสำคัญในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งใน เวลาต่อมารัฐบาลได้มีการจัดทำแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาโดยแผนดังกล่าวมุ่งให้เกิดการ พัฒนาการศึกษานาชาติ รวมไปถึงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในส่วนของการจัดการอุดมศึกษา อาทิ ปัญหาการผลิตบัณฑิตไม่ตรงกับความต้องการของตลาดการพัฒนาคมน การวิจัย และการ สร้างสรรค์นวัตกรรมไม่ตอบสนองความต้องการของประเทศปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษา และปัญหาธรรมาภิบาลภายในสถาบันอุดมศึกษาโดยในปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่าการ ปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้ก่อให้เกิดผลผลิต (output) ที่เป็นรูปธรรมแล้ว ส่วนหนึ่งคือการ ประกาศใช้พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ และหลักการในการจัดการอุดมศึกษา รวมไปถึงสร้างกลไกในการส่งเสริมและกำกับดูแลให้การจัดการ อุดมศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว แต่การที่จะกล่าวได้ว่าผลลัพธ์ (outcome) ของการปฏิรูป การศึกษาเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นสำคัญด้วย หากผู้ที่เกี่ยวข้องไม่มีความรู้ความเข้าใจและไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษาได้ตรง ตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายแล้ว ประเทศไทยย่อมไม่สามารถบรรลุเจตนารมณ์ของการปฏิรูป ประเทศด้านการศึกษาได้อย่างเต็มที่เช่นเดียวกัน เนื่องจากปัจจุบันการอุดมศึกษาได้พัฒนาขึ้นอย่าง

ต่อเนื่อง และการจัดการการอุดมศึกษามีความหลากหลาย ประกอบกับมีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากจึงควรมีการกำหนดกรอบแนวทางเกี่ยวกับการจัดการอุดมศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลกำหนดภารกิจหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาที่ชัดเจน มีมาตรการในการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน มีมาตรฐาน และมุ่งไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการจะส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในด้านต่างๆ ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและแก้ปัญหาให้แก่สังคมส่วนรวมได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2562)

นายแพทย์สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กล่าวว่า พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีการจัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาซึ่งเป็นข้อกำหนดขั้นต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ และเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต้นของหลักสูตรการศึกษา และข้อกำหนดขั้นต้นของเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาต้องยึดหลักการสำคัญ คือ มีความทันสมัยตามพัฒนาการของโลกและสังคม คำนึงถึงความหลากหลายของประเภทและกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา รายละเอียดของกฎกระทรวงว่าด้วยมาตรฐานการอุดมศึกษา ในส่วนของมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา จะกำหนดเรื่องผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนรู้แบบเดิม ที่จะได้วัดผลแค่ความรู้อย่างเดียว แต่จะต้องมีทักษะในด้านอื่นๆ ด้วย เพื่อที่เมื่อเรียนจบแล้วสามารถทำงานที่สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจและสังคมสมัยใหม่ และสามารถนำผลการเรียนรู้หรือประสบการณ์จากการเรียนรู้มาเทียบโอนหน่วยกิตเก็บสะสมไว้เพื่อขอรับคุณวุฒิได้ (มติชนออนไลน์, 2565) ดังนั้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของการผลิตบัณฑิตในอนาคต

ภายใต้กฎกระทรวงฉบับนี้ในส่วนมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามีการประกาศยกเลิกประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานคุณวุฒิในสาขาหรือสาขาวิชาทั้งหมด โดยมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาประกอบด้วยระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษามี 4 คุณวุฒิ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิมีอย่างน้อย 4 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล ซึ่งอาจประกาศกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านอื่นเพิ่มเติม หรือกำหนดรายละเอียด

ผลลัพธ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้นตามความจำเป็นทางวิชาการหรือวิชาชีพของแต่ละสาขาหรือสาขาวิชา โดยประกาศเป็นมาตรฐานคุณวุฒิในสาขาหรือสาขาวิชา ซึ่งสาขาวิชาการบริหารการศึกษาสามารถที่จะอาศัยสมาคม สภาวิชาชีพในการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพพร้อมกันได้โดยอิสระ อาจมีความต้องการร่วมกันในการเพิ่มผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เช่น ความรู้คืออะไร ทักษะของนักบริหารการศึกษาเป็นอย่างไร และที่สำคัญคือคุณลักษณะของการเป็นนักบริหารการศึกษาที่ยังไม่เคยมีใครระบุได้ว่า นักบริหารการศึกษาต้องมีคุณลักษณะบุคคลแบบใด ถ้าสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ออกมาได้ว่า องค์ความรู้ของนักบริหารการศึกษาต้องรู้อะไร ต้องมีทักษะอะไรที่เกี่ยวข้อง จริยธรรมเป็นอย่างไร และคุณลักษณะบุคคลของนักบริหารการศึกษาต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้างก็จะช่วยให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น (นุชนภา รื่นอบเชย, 2565)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาตามกฎกระทรวงฉบับนี้จึงเป็นเรื่องใหม่ ซึ่งสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจำเป็นต้องมีการศึกษาเพื่อนำมาเป็นกรอบในการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาหลักสูตร ให้ผู้เรียนได้มีสมรรถนะที่เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิ

วัตถุประสงค์

เป็นคู่มือที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหารประธานสาขา ประธานหลักสูตร ผู้รับผิดชอบ อาจารย์ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562
2. มีความรู้ความเข้าใจในตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
3. มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยใช้สมรรถนะเป็นฐาน (Competency base)

ตอนที่ 1 มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมคุณภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งในปัจจุบันเป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 สรุปรายละเอียดที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้ (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565)

1. มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดขึ้นตามระดับการศึกษาแต่ละระดับ โดยให้ใช้มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้ ในการส่งเสริมการกำกับดูแล การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง รวมทั้งในการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องบริหารจัดการหลักสูตรและออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล โดยต้องแสดงถึงพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย

ระดับอนุปริญญา มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี มีหนึ่งคุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา มีสี่คุณวุฒิ ได้แก่ คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิต คุณวุฒิปริญญาโท คุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และคุณวุฒิปริญญาเอก

โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ต้องมีอย่างน้อยสี่ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษา ฝึกอบรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติ หรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษานี้ ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับ ต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก ประกอบด้วยอย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่

1) ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอด

ความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

2) ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว และชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

3) จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

4) ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการผลิตบัณฑิตให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร โดยออกแบบและพัฒนาระบบและกลไก หรือวิธีการ พร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์ สำหรับการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษา

รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านตามคุณวุฒิแต่ละระดับ มีดังนี้

1) ด้านความรู้

ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

โครงสร้างของความรู้สำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

1. ความรู้เชิงสาระ/หลักการ ความรู้เชิงกระบวนการ และความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
2. ความรู้ที่จำเป็นต่อการเชื่อมโยง การปรับใช้ การต่อยอดความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาและการทำงานร่วมกัน (ยกเว้นคุณวุฒิระดับอนุปริญญา)

อนุปริญญา

- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอสำหรับการนำไปใช้ทำงานตามบทบาทหน้าที่

ปริญญาตรี

- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ ปรับใช้ความรู้เพื่อการพัฒนา

ประกาศนียบัตรบัณฑิต

- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ

ปริญญาโท

- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อการค้นพบ และสร้างสิ่งใหม่ที่เป็นที่ยอมรับ

ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงสร้างองค์ความรู้ใหม่เชิงปฏิบัติในการแก้ปัญหาทางวิชาชีพแบบองค์รวมและเป็นที่ยอมรับปริญญาเอก
ปริญญาเอก

- ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ เชื่อมโยงความรู้ และใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่น่าไปสู่การแก้ปัญหาแบบองค์รวม ซึ่งเป็นที่ยอมรับและอ้างอิงได้ และหรือปรับใช้ในบริบทอื่นได้

การสร้างสิ่งใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งทำให้ได้ผลผลิตใหม่ที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ สิ่งของ กระบวนการ ระบบ แนวคิด อันเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากความรู้ ความคิดริเริ่ม หรือความคิดสร้างสรรค์ใหม่ หรือมีการพัฒนา ต่อยอด ประยุกต์ และปรับปรุง ให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทใหม่ วิถีชีวิตใหม่ หรือความต้องการใหม่

การสร้างองค์ความรู้ใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยประเภทต่าง ๆ ซึ่งทำให้ได้ผลผลิต หรือข้อค้นพบจากการวิจัย เป็นแนวคิด ทฤษฎี หรือสาระความรู้ใหม่ที่จะช่วยในการส่งเสริมหรือพัฒนาศาสตร์ในสาขานั้น หรือส่งเสริมให้เกิดการสร้างศาสตร์ใหม่แบบบูรณาการ

2) ทักษะ (Skills)

ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว ชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตนและพัฒนาสังคม สหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

โครงสร้างของทักษะสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

1. ทักษะการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
2. ทักษะทั่วไป ประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้ ทักษะส่วนบุคคล ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่น่าไปสู่การพัฒนางาน วิชาชีพ การดำรงชีวิตและการทำงานเพื่อสร้างสรรค์องค์กร และสังคม ซึ่งเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

อนุปริญญา

- ทักษะการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเองในการปฏิบัติงานได้ตามแนวปฏิบัติที่กำหนด

- ทักษะด้านดิจิทัล
ประกาศนียบัตรบัณฑิต
- ทักษะการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเองในการปฏิบัติ และการปรับปรุงพัฒนางานเพื่อ
การประกอบอาชีพ

- ทักษะด้านดิจิทัล
ปริญญาโท
- ทักษะการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเองในการปฏิบัติ และการปรับปรุงพัฒนางาน
ให้มีความเป็นมืออาชีพ

- ทักษะด้านดิจิทัล
ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
- ทักษะการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการสร้างความรู้ในการปฏิบัติ การ
คิดริเริ่มสร้างสิ่งใหม่ เพื่อสร้างความรู้ใหม่เชิงวิชาการหรือวิชาชีพ

- ทักษะด้านดิจิทัล
ปริญญาเอก
- ทักษะการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการสร้างความรู้ในการปฏิบัติ การ
คิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เชิงวิชาการหรือวิชาชีพในระดับที่อ้างอิงหรือปรับใช้ใน
บริบทอื่นได้

- ทักษะด้านดิจิทัล
หลักสูตรต้องอ้างอิงทักษะจากกรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ Top
10 Skills ของ World Economic Forum

ตัวอย่างทักษะ : ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (inquiry skills) การคิดเชิงวิพากษ์
และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) การแสดงเหตุผล (reasoning) ความคิดสร้างสรรค์
(creativity) การเรียนรู้ (learning) การสื่อสาร (communication) ความร่วมมือรวมพลัง
(collaboration) การทำงานเป็นทีม (team working) ความเป็นผู้นำ (leadership) ความเป็น
ผู้ประกอบการ (entrepreneurship) การแก้ไขปัญหา (problem solving) การอยู่ร่วมกับผู้อื่น
ทักษะการทำงานที่หลากหลาย (multitasking skills)

3) ด้านจริยธรรม (Ethics)

จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้
มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตนทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น
โครงสร้างของจริยธรรมสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

1. การกระทำที่เป็นไปตามกฎกติกา และเกิดประโยชน์ต่อสังคม
2. การหลีกเลี่ยงการกระทำสิ่งผิดกฎกติกาของสังคม และไม่ทำผิดกฎหมาย

ทั้งนี้ หลักสูตรต้องกำหนดจริยธรรมที่เหมาะสมกับสาขาวิชาในแต่ละระดับคุณวุฒิ และจริยธรรมเฉพาะวิชาชีพที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพ หรือประชาคมวิชาชีพ หรือจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

ตัวอย่างจริยธรรม : การกระทำที่มีจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีจิตใจเมตตา ความโอบอ้อมอารี การมีจิตสาธารณะ การรักษาสีขาวแวดล้อม เป็นต้นการกระทำที่ไม่ถูกจริยธรรม เช่น การคัดลอกผลงาน การทุจริตทางวิชาการ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การละเมิดสิทธิเสรีภาพ การลักขโมย การทุจริตการสอบ การฉ้อโกง การไม่กระทำตามสัญญา การโฆษณาสรรพคุณของสินค้าเกินจริง การกระทำที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

4) ด้านลักษณะบุคคล (Character)

ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ค่านิยม ที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โครงสร้างของลักษณะบุคคลสำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

1. ลักษณะบุคคลทั่วไป
2. ลักษณะบุคคลตามวิชาชีพ หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างลักษณะบุคคล : บุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร มีเสน่ห์ เป็นผู้นำ นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ มีเมตตา กรุณา รักการทำงานเป็นทีม ช่างสังเกต คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล ค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง การรักษาสีขาวแวดล้อม ความพอเพียง ความเท่าเทียมกันในสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม ยอมรับความแตกต่างในสังคมใช้จ่ายอย่างมีเหตุผลความรับผิดชอบ อดทนในการทำงานตามวิชาชีพ ความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน เป็นแบบอย่างได้ บุคลิกภาพดี มีการสื่อสารที่ดี คิดเป็นระบบ เชื่อมั่นในตนเอง มีสุนทรียนิยม มีศิลปนิสัย มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ รักการเล่น รักการแสดง เป็นนักบริหารจัดการ มีความคิดเชิงตรรกะ ความเป็นผู้ประกอบการ การรู้ดิจิทัล (digital literacy) และการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy) เช่น การรู้เทคโนโลยี (technology literacy) การรู้สารสนเทศ (information literacy) การรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เห็น (visual literacy) การรู้การสื่อสาร (communication literacy) การรู้สังคม (social literacy) เป็นต้น

ทั้งนี้ ทุกหลักสูตรต้องกำหนดลักษณะบุคคลที่เป็นลักษณะบุคคลทั่วไปที่เหมาะสม สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรและสถาบัน ส่วนหลักสูตรวิชาชีพ ควรกำหนดลักษณะบุคคลเฉพาะวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพด้วย โดยอาจเลือกลักษณะบุคคลทั่วไปมากำหนด

เป็นคุณสมบัติที่เป็นจุดเน้นให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่กำหนดขึ้นตามระดับการศึกษาแต่ละระดับ โดยผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาต้องมียังน้อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล

ตอนที่ 2 ตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์จริง

การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนทั้งในระดับปริญญาโท และปริญญาเอกนั้น นอกจากจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แล้ว จำเป็นต้องทำความเข้าใจในบริบทของการปฏิบัติงานจริง เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องไปสอบเป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นจึงขอเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งได้กำหนดแนวทางในการคัดเลือกและพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายและทิศทางของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเริ่มต้นที่กลุ่ม “ผู้บริหารสถานศึกษาใหม่” โดยคาดหวังว่าจะได้ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและผลการปฏิบัติงานที่ดีมาเป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษาสถานศึกษาโดยมีกระบวนการ ดังนี้

1) การคัดเลือกผู้ที่มีสมรรถนะ กระบวนการคัดเลือกผู้อำนวยการสถานศึกษามีความสำคัญที่จะทำให้ได้มาซึ่งผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเหมาะสมทั้งด้านคุณวุฒิ วิทยุฒิ มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาและมีภาวะผู้นำสูงหรือโดยรวมว่า “มีสมรรถนะ” โดยกระบวนการคัดเลือกรูปแบบใหม่ เน้นคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาโดยพิจารณาตัดสินจากผลการสอบข้อเขียน ผลการประเมินประวัติและผลการปฏิบัติงานควบคู่กันไป

2) การพัฒนาสมรรถนะก่อนแต่งตั้ง เมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วแล้วต้องเข้าสู่กระบวนการพัฒนาก่อนการบรรจุและแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 60 ชั่วโมงและต้องผ่านการอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงจะได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยในการพัฒนา ก่อนแต่งตั้งกำหนดเนื้อหาพัฒนาเพื่อให้เกิด “สมรรถนะ” ทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ก่อนไปปฏิบัติงาน ดังนี้

2.1) คุณลักษณะผู้อำนวยการสถานศึกษาที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย รัก ศรัทธา ภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของความเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา มุ่งมั่น ในการบริหารจัดการ หลักสูตรและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างวัฒนธรรมคุณภาพและวัฒนธรรมประชาธิปไตย ในการปฏิบัติงานโดยกระบวนการมีส่วนร่วม มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพมี บุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา

2.2) ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำทางวิชาการและสามารถ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา การศึกษาของชาติและหลักการจัดการเรียนรู้ สามารถบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา สามารถสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้มีการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สามารถ จูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุ่มเทความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.3) การบริหารและการจัดการในสถานศึกษา ประกอบด้วย ความสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ นโยบาย ภารกิจของสถานศึกษาและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้อำนวยการ สถานศึกษา สามารถวางแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สามารถตัดสินใจบน พื้นฐานของข้อมูลและหลักการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดความคุ้มค่า สามารถ บริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาแสดงความสามารถในทางวิชาการ สามารถบริหารจัดการระบบภาคี เครือข่ายการพัฒนาสถานศึกษา สามารถนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผล สามารถ วิเคราะห์กฎหมาย กฎ ระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สถานศึกษา

3) การพัฒนาสมรรถนะขณะปฏิบัติงาน (ทดลองงาน 1ปี) หลังจากผ่านการพัฒนา ผู้อำนวยการสถานศึกษาก็จะได้รับการแต่งตั้งในสถานศึกษาที่มีตำแหน่งว่าง ผู้บริหารสถานศึกษาก็จะ ทำหน้าที่บริหารจัดการสถานศึกษาตามขอบข่ายภารกิจงานของสถานศึกษา ได้แก่ งานวิชาการงาน บริหารบุคคล งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป รวมถึงการขับเคลื่อนนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและตัวชี้วัดข้อตกลงในการปฏิบัติงานตามที่ได้ทำไว้กับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเป้าหมายการพัฒนา โดยใช้การบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาศึกษา ตั้งแต่ การวางแผน การนำแผนไปสู่ปฏิบัติและการประเมินผล โดยใช้

ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะตามที่ได้พัฒนามา ประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ดังนั้นคุณลักษณะ ทักษะและกระบวนการบริหารที่ผู้อำนวยการ สถานศึกษาควรมีและใช้ในการบริหารงาน ควรมี ดังนี้

3.1) คุณลักษณะที่ดี ได้แก่

3.1.1) ความมีอุดมการณ์ อุดมการณ์อยากเป็นผู้บริหารที่ดีใช้โอกาสบทบาทหน้าที่ สร้างคุณประโยชน์ต่อการศึกษาพัฒนาชาติ มุ่งมั่นพัฒนางานที่ส่งผลต่อผู้เรียนต่อโรงเรียนต่อสังคม ความมีอุดมการณ์จะเป็นแรงจูงใจ แรงผลักดันให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น

3.1.2) ความมุ่งมั่นเอาใจใส่คุณภาพ มีความตั้งใจ จริงใจ เสียสละ มุ่งจัดการให้งาน ดำเนินการอย่างเรียบร้อย สะดวก รวดเร็ว คล่องตัว เป็นระบบ มีแบบแผน มีความรับผิดชอบมุ่งมั่นไม่ ย่อท้อต่ออุปสรรคเพื่อให้การปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบบรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมายที่คาดหวัง

3.1.3) ความมีคุณธรรมและเมตตาธรรมเป็นผู้ให้อภัย ไม่ตัดสินความถูกต้องของผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงเขาเล่าให้ฟัง ไม่อาฆาตในเรื่องที่เกิดขึ้นแล้วมีความลำเอียงน้อยที่สุดมีความ ซื่อสัตย์ยุติธรรม เสมอภาค มีความจริงใจกับเพื่อนร่วมงาน รวมถึงการมีจิตอาสาที่ดียาม

3.1.4) ความเป็นผู้มีอารมณ์ จิตใจดี เป็นผู้มี ความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจมีความ สุขภาพทั้งการแต่งกาย การพูดที่มีความเข้มแข็ง ชัดเจน มั่นคง รู้จักกาลเทศะ ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อนและเสียผลประโยชน์ ยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชาและให้ความช่วยเหลือตามสมควร

3.1.5) ความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ยกตนข่มท่านให้เกียรติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งต่อ หน้าและลับหลัง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้ปกครองชุมชน ฉันทนิมิตรและพี่น้องที่เสมอเหมือนครอบครัวเดียวกัน

3.1.6) รักความก้าวหน้าใฝ่ใจเรียนรู้และให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมจาก การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้และปฏิบัติได้จริง รวมถึงการรอบรู้ใน หลักการบริหาร ระเบียบแบบแผนปฏิบัติ รู้ที่ถูกต้องชัดเจน

3.2) ทักษะและกระบวนการบริหาร

3.2.1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ มีความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้ สภาวะการณ์จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนแบบมีส่วนร่วมใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ตอบสนอง นโยบายและทิศทางการศึกษา บริหารแผนสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

3.2.2) การจัดการความเสี่ยง วิเคราะห์ปัญหา ทางแก้ไขและดำเนินการแก้ไขสู่การ พัฒนาทางการศึกษา ภายใต้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน

3.2.3) การตัดสินใจตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลพื้นฐานและความรู้ในการเลือกตัดสินใจ ตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีสติและมีเหตุผลชี้แจงได้ ไม่ยึดเอาความคิดของตนเป็นใหญ่ฟังความคิดเห็นของคนอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ

3.2.4) การเป็นผู้นำเชิงวิชาการ มีความรู้เข้าใจด้านวิชาการ การบริหารหลักสูตร สถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ชี้นำ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การวิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม รวมถึงการมีทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและทักษะทาง เทคโนโลยี

3.2.5) การคิดริเริ่มสิ่งใหม่อย่างสร้างสรรค์ริเริ่ม สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมใหม่ที่นำมาแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และตอบสนองนโยบาย ความคิดสร้างสรรค์จะสะท้อนวิสัยทัศน์ของผู้บริหารซึ่งต้องแสวงหาเรียนรู้ จากประสบการณ์ผู้สำเร็จและลงมือทำ

3.2.6) การบริหารคน ความใส่ใจต่อบุคคลและสมาชิกใช้ความรู้ ทักษะ เทคนิคในการบริหาร จิตวิทยาแรงจูงใจเน้นความสำคัญบุคลากรให้เกียรติ เชื่อถือ ไว้วางใจกันส่งเสริม พัฒนา จัดครูให้ทำงานตรงกับความรู้ความถนัด บริหารงานบุคคลด้วยหลักธรรมาภิบาล สร้างความรู้สึที่ดีต่อกัน แก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคล และประสานให้ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน ได้ ทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.2.7) การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว เพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุค โลกาภิวัตน์หรือยุคการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทั้งการพัฒนางาน การพัฒนาตนเอง การพัฒนาผู้เรียน และสถานศึกษา

3.2.8) การสร้างเครือข่าย สร้างและประสานภาคีเครือข่ายเพื่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จะเห็นว่าเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาแล้ว ถ้าจะต้องเข้าสู่การดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมีความเป็นมืออาชีพ นอกจากจะต้องมีความรู้และประสบการณ์แล้ว จะต้องมีความตั้งใจที่เต็มใจสมรรถยาบรรณวิชาชีพ เป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีความสามารถที่จะประสานการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ความสามารถในการระดมและใช้ทรัพยากรเพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสมรรถนะที่สามารถพัฒนาให้กับผู้เรียนได้ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษา

ตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตัวบ่งชี้สมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่จะนำเสนอต่อจากนี้มาจากข้อค้นพบจากงานวิจัย สรุปสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้ดังนี้

ด้านความรู้ (Knowledge) ระดับปริญญาโท

1. มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์กรทางการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการองค์การทางการศึกษาในการนำไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆได้อย่างเหมาะสม
2. มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทต่างๆได้
3. มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ ภาระงานทัศน์และการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ภาวะผู้นำของผู้บริหารทางการศึกษา การปรับใช้แบบภาวะผู้นำที่มีความเหมาะสม และเท่าทันต่อสังคมคุณภาพการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยี
4. มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการบริหารการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปนำไปประยุกต์ ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และเข้าใจแนวทางการขับเคลื่อน/สร้างความสำเร็จของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ
5. มีความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา
6. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารและการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งการดำเนินงานจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่แตกต่างกันในด้านปริมาณ คุณภาพและจำนวนผู้เรียน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
7. มีความรู้ ความเข้าใจการบริหารและการพัฒนาบุคลากรที่เพียงพอต่อการนำไปใช้บริหารจัดการบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
8. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ และระบบการเงินของสถานศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
9. มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิจัย วิจัยในชั้นเรียน และผลงานทางวิชาการในระดับต้น เชื่อมโยงความรู้ใหม่ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนางานและสังคม

10. มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน เป็นไปตามมุมมอง ความเชื่อ และทัศนคติ ที่แตกต่างกัน

ด้านความรู้ (Knowledge) ระดับปริญญาเอก

11. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง ผลิตงานวิชาการ กระบวนการเชิงบวกนำไปสู่การสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือสร้างนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา

12. มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารรูปแบบใหม่

13. มีความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมโดยอาศัยข้อค้นพบจากงานวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

14. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็นสำหรับการบริหารการศึกษา และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างถ่องแท้และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

15. มีความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพในสถานศึกษา กระบวนการบริหารคุณภาพแนวใหม่อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การยกระดับคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมด้วยรูปแบบและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

16. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร และการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางวิชาการในระดับมาตรฐานสากล

17. มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การบริหารจัดการทุนมนุษย์เพื่อเป็นบุคลากรทางการศึกษาสมรรถนะสูง นำไปสู่การบริหารจัดการที่เป็นระบบ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี โดยอาศัยข้อค้นพบจากการวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ได้

18. มีความรู้ ความเข้าใจในการนำหลักเศรษฐศาสตร์มาใช้ประกอบการบริหารงบประมาณ และระบบการเงินของสถานศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาแบบบริหารจัดการที่มีมาตรฐาน ตรวจสอบได้ และเป็นที่ยอมรับ

19. มีความรู้ ความเข้าใจการวิจัยขั้นสูง ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่อันเป็นที่ยอมรับ นำไปสู่การแก้ปัญหาหรือปรับใช้ในบริบทอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม

20. มีความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร นำไปสู่ การเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่

ด้านทักษะ (Skills) ระดับปริญญาโท

21. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ บนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศ ที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา

22. มีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา ด้วยวิธีการที่เหมาะสม นำไปสู่การ ดำเนินงานแก้ไขปัญหาคือต้องการให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

23. มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้ง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประชุม เจรจาต่อรอง และการนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมืออาชีพ

24. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่ เพียงพอต่อการการสร้าง พัฒนา และธำรงรักษาความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในสถานศึกษา และ เครือข่ายความร่วมมือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

25. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ ประโยชน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่าง เป็นระบบและทันสมัย

26. มีความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมา ใช้ตามสถานการณ์ ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและเกิด ประโยชน์สูงสุด

27. มีความสามารถในการสร้างทีมงาน สร้างขวัญและกำลังใจ นำไปสู่การประสานความ ร่วมมือ ร่วมใจ ในการปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กรที่ดี

28. มีความสามารถในการประเมิน โดยนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลมาใช้ในการ ประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ประเมินผลการปฏิบัติงานที่สามารถสะท้อนผลได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

29. มีความสามารถในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคตอย่าง ยั่งยืน

30. มีความสามารถในการปรับตัว มีความยืดหยุ่น และยอมรับสถานการณ์โลกที่ เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ เพื่อการเรียนรู้ที่จะพัฒนาเองและพัฒนาองค์กรไปตามยุคสมัย

ด้านทักษะ (Skills) ระดับปริญญาเอก

31. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศและการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
32. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาขั้นสูง ระบุและค้นหาต้นตอของปัญหา จัดลำดับความสำคัญ วิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำข้อมูลไปสร้างเป็นแผนการดำเนินงานแก้ไข ปัญหาที่ต้องการแก้ไขได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย
33. มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับดีเยี่ยม นำไปสู่การสร้างความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ประชุมเจรจาต่อรอง และการนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมืออาชีพ
34. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในระดับดีเยี่ยม นำชื่นชมและเป็นแบบอย่างที่ดี นำไปสู่การสร้างพัฒนา และธำรงรักษาความสัมพันธ์อันดี ทั้งภายในสถานศึกษา และเครือข่ายความร่วมมือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน
35. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ในขั้นพัฒนานวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับ เพื่อการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย
36. มีความสามารถในการประยุกต์และสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด
37. มีความสามารถในการสร้างทีมงาน สร้างขวัญและกำลังใจ โดยนำข้อค้นพบจากงานวิจัยมาพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เพื่อการประสานความร่วมมือ ร่วมใจ ในการปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กรที่ดี
38. มีความสามารถในประเมิน โดยอาศัยองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการประเมินผล และนำกระบวนการวิจัยและพัฒนาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ประเมินผลการปฏิบัติงานที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
39. มีความสามารถเชิงกลยุทธ์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคตอย่างยั่งยืน
40. มีความสามารถในปรับตัว มีความยืดหยุ่น และยอมรับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ นำไปสู่การถอดบทเรียนเหล่านั้นมาต่อยอดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเอง พัฒนาองค์กรให้ทันยุคสมัย และสามารถถ่ายทอดไปในวงกว้างได้

ด้านจริยธรรม (Ethics) ระดับปริญญาโท

41. มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา

42. ความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาและสังคมอย่างมีความสุข

43. มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจ ชื่นชมยินดี ช่วยเหลือ มีน้ำใจ แบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม

44. มีวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาของสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา

45. มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่

46. มีความอดทน อดกลั้น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ โดยยึดหลักความถูกต้อง

47. มีความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ

48. มีเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ

49. มีความขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค แสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

50. มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลักความดีงามตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

ด้านจริยธรรม (Ethics) ระดับปริญญาเอก

51. มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา

52. ความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพนุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาและสังคมอย่างมีความสุข

53. มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจ ชื่นชมยินดี ช่วยเหลือ มีน้ำใจ แบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม

54. มีวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา
55. มีความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่
56. มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งจะอุทิศตนในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม
57. มีความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ
58. มีเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ
59. มีความขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค แสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
60. มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลักความดีงามตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ
- ด้านลักษณะบุคคล (Character) ระดับปริญญาโท**
61. มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้งทางกายและวาจาด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มีความจริงใจ
62. มีความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม
63. มีความอดทน อดกลั้นในการทำงานตามวิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความสุขุม ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในแต่ละสถานการณ์
64. มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์
65. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้งความคิดและการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง
66. มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับวิชาชีพ
67. มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน
68. ความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์

69. มีความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นด้วยการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

70. มีความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานอยู่เสมอ

ด้านลักษณะบุคคล (Character) ระดับปริญญาเอก

71. มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้งทางกายและวาจาด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มีความจริงใจ

72. มีความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

73. มีความอดทน อดกลั้นในการทำงานตามวิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความสุขุม ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในแต่ละสถานการณ์

74. มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์

75. มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้งความคิดและการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง

76. มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับวิชาชีพ

77. มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน

78. มีความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์

79. มีความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล และนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

80. มีความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลก เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานอยู่เสมอ

ผู้ใช้คู่มือพิจารณาจะเห็นว่าสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ในแต่ละด้านจะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ดังตัวอย่างในตารางเปรียบเทียบสมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge)

ปริญญาโท	ปริญญาเอก
1. มีความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์กรทางการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ องค์กรทางการศึกษาในการนำไปปฏิบัติงานให้ สอดคล้องกับบริบทต่างๆได้อย่างเหมาะสม	11. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและ ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาอย่างถ่องแท้ <u>และลึกซึ้ง</u> ผสานวิธีการ กระบวนการเชิงบวก นำไปสู่การสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือสร้าง <u>นวัตกรรม</u> ทางการบริหารการศึกษา

จากตารางจะเห็นได้ว่าสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งในระดับปริญญาโท และปริญญาเอกนั้น จะมีข้อความที่ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ต้องการพัฒนาแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดเนื้อหาการเรียน และสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ

ยกเว้นตัวบ่งชี้ด้านจริยธรรม (Ethics) และ ด้านลักษณะบุคคล (Character) ของผู้สำเร็จ การศึกษาทั้งในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าควรใช้ตัวบ่งชี้เดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ได้กำหนดรายละเอียด ผลลัพธ์การเรียนรู้แต่ละด้านตามคุณวุฒิแต่ละระดับที่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านจริยธรรม (Ethics) และ ด้านลักษณะบุคคล (Character) โดยกำหนดเพียงโครงสร้างเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในด้าน จริยธรรมและลักษณะบุคคลนั้นเป็นพื้นฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมทั่วไป

ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในคู่มือนี้จะใช้สมรรถนะเป็นฐาน (Competency base) ในการ พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้ใช้คู่มือควรทำความเข้าใจหลักการของสมรรถนะ ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

สมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ทักษะเจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่งสมรรถนะ แสดงออกทางพฤติกรรมการปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้สมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะเจตคติคุณลักษณะและความสามารถอื่น ๆ ที่ช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จ ใน การทำงานคนทุกคนมีศักยภาพ (Potential) ภายในซึ่งเป็นความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลแต่ ละคน ศักยภาพด้านใดด้านหนึ่งแฝงอยู่แล้วแต่อาจยังไม่ได้แสดงออกให้เห็นจนกว่าจะได้รับการ

กระตุ้นหรือ ได้รับการศึกษาหรือเรียนรู้ที่เหมาะสมกับภาวะแฝงนั้นและเมื่อศักยภาพนั้นปรากฏ ออกมาหากได้รับการ ส่งเสริมต่อไปก็จะทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถในด้านนั้นสูงขึ้น ดังนั้นการได้ เรียนรู้สาระความรู้และ ได้รับการฝึกทักษะหรือกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งการได้รับการพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านั้น สามารถช่วยพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถเพิ่มสูงขึ้นได้

การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสามารถทำได้โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ของครู ซึ่งครูต้องออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานสมรรถนะและจุดประสงค์การเรียนรู้เชิง สมรรถนะอย่างเป็นลำดับเป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอนพร้อมกับการออกแบบการ วัดและ ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่อิงสมรรถนะโดยครูทำการทดสอบพฤติกรรมกาปฏิบัติ (Performance Assessment) ของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด (Performance Criteria) ให้ ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะกระบวนการ เจตคติจนบุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมแสดงออกถึง ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่มีในการทำงานหรือการแก้ปัญหาในสถานการณ์ ต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จ

ลักษณะสำคัญของการใช้สมรรถนะเป็นฐาน (Competency base)

- 1) กำหนดผลการเรียนรู้อย่างชัดเจนว่าผู้เรียนสามารถทำอะไรได้เมื่อจบหลักสูตร (Course Outcomes/Performance Outcomes)
- 2) ใช้มาตรฐานสมรรถนะเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรกำหนดเนื้อหาวางแผนการจัดการ เรียนการสอนและการประเมินผลทำให้การเรียนการสอนเชื่อมโยงกับการประเมินผลและการ รับรอง คุณวุฒิ
- 3) มีเกณฑ์การปฏิบัติ(Performance Criteria) เพื่อใช้ในการประเมินผลผู้เรียนที่แน่นอน มาตรฐานสมรรถนะเป็นข้อกำหนดความรู้และทักษะและนำความรู้และทักษะนั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ใน การทำงานโดยปฏิบัติงานให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในหลักสูตร แบบฐานสมรรถนะจึงมีกรอบมาตรฐานสมรรถนะ เป็นตัวกำหนดความรู้และทักษะที่คาดหวังว่าผู้เรียน จะสามารถปฏิบัติภาระงาน/กิจกรรมต่าง ๆ ได้เมื่อ เรียนจบหลักสูตรและสามารถวัดและประเมินผล ได้ตามเกณฑ์การปฏิบัติที่กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance Criteria) คือผลการเรียนรู้ซึ่ง คาดหวังให้ผู้รับการอบรมหรือผู้เรียนสามารถทำได้เมื่อเรียนจบหน่วยดั่งนั้นการวางแผนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนในหน่วยสมรรถนะนี้ต้องกำหนด จุดประสงค์การปฏิบัติ (Performance Objective) หรือจุดประสงค์การเรียนรู้โดยให้ความรู้และการฝึก ปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ สามารถปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดและการประเมินผลต้อง สอดคล้องกับเกณฑ์การปฏิบัติจึงจะ เกิดการเรียนการสอนและการประเมินผลแบบฐานสมรรถนะ เพราะ ใช้สมรรถนะเป็นตัวกำหนดตั้งแต่ การจัดการเรียนการสอนจนถึงการประเมินผลซึ่งการประเมินผล สามารถใช้รูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่การสังเกต (Observation) การสาธิตและตั้งคำถาม (Demonstration and Questioning)

แบบทดสอบและข้อสอบอัตนัย (Pen and Paper Test and Essays) ซึ่งใช้ประเมินด้านความรู้การสอบปากเปล่า (Oral Test) การทำโครงงาน (Projects) สถานการณ์จำลอง (Simulations) แฟ้มผลงาน (Portfolios) การประเมินผลโดยการใช้คอมพิวเตอร์ (Computer-Based Assessment) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือในการสร้างแบบทดสอบและ บันทึกผลได้ (สุจิตรา ปทุมลังการ, 2562)

การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ

การวางแผนการสอนของ หลักสูตรรายวิชาที่เกิดจากการศึกษา และกำหนดแนวทางและวิธีการตั้งแต่ก่อนการสอนขณะ ดำเนินการสอนและหลังการสอน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะด้านความรู้ทักษะและเจตคติที่ สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชาสมรรถนะรายวิชา ส่งผลให้ผู้เรียนที่ได้ผ่านการเรียนจบหลักสูตร รายวิชานั้นแล้วสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายของจุดประสงค์รายวิชาและสมรรถนะรายวิชา องค์ประกอบของการจัดทำแผนการสอนฐานสมรรถนะแบ่งได้เป็น 4 องค์ประกอบซึ่งจัดเป็นลำดับขั้น ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

1) ชั้นศึกษาและจัดเตรียมทรัพยากรพื้นฐานการวางแผนด้วยการเริ่มต้นจากการศึกษาวิเคราะห์ ตลอดจนจัดเตรียมทรัพยากรนับเป็นองค์ประกอบที่เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญมากภารกิจที่จะต้อง ทำในขั้นตอนนี้ดังนี้

1.1) ศึกษาหลักสูตรวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หัวเรื่อง ตลอดจนขอบเขตของเนื้อหาที่กำหนดอย่างคร่าว ๆ ในหลักสูตร

1.2) สสำรวจและวินิจฉัยผู้เรียน

1.3) สสำรวจทรัพยากรอื่น ๆ เช่น งบประมาณสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเรียน การสอนเช่นอุปกรณ์สาธิตอุปกรณ์ช่วยสอน เป็นต้น

1.4) สสำรวจสภาวะแวดล้อมตลอดจนความรู้ความสามารถของผู้สอนที่จะต้องนำมาใช้ ในการพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดต่อไป

2) ชั้นกำหนดแนวทางและวิธีการภายหลังจากศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นได้แล้วก็จะนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดวิธีการสอนและสื่อการเรียนการสอนภารกิจที่จะต้องกระทำในขั้นนี้มีดังนี้

2.1) กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.2) กำหนดวิธีนำเข้าสู่บทเรียนและการสร้างแรงจูงใจ

2.3) กำหนดวิธีสอนในแต่ละขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์

2.4) กำหนดสื่อการเรียนการสอนพร้อมกับการจัดเตรียมสื่อที่จำเป็นไว้ให้พร้อม

2.5) กำหนดเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน กำหนดวิธีการประเมินผลผู้เรียนตลอดจนเลือก

และสร้างเครื่องมือต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น ใบงานแบบทดสอบ เป็นต้น

3) ขั้นตอนดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการนำสิ่งที่ได้ศึกษาจัดเตรียมไว้มาใช้ในขั้นตอนนี้ จะต้องพยายามใช้วิธีการที่จัดเตรียมไว้ผู้สอนจะต้องใช้ความรู้และทักษะในการนำการเรียนให้สำเร็จผล ตามเป้าหมายและวิธีการ

4) ขั้นการประเมินผลเป็นขั้นของการตรวจสอบผลว่า ปฏิบัติการที่ผ่านมาเป็นอย่างไร ผู้เรียน เข้าใจมากน้อยเพียงใด การเตรียมการในขั้นนี้จะต้องวางแผนไว้ล่วงหน้าเมื่อถึงขั้นตอนนี้ก็เป็นขั้นของ การนำสิ่งที่เตรียมมาใช้แล้วเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนในทันทีซึ่งก็จะป้อนข้อมูล กลับไปยังผู้เรียน เพื่อปรับความรู้ความเข้าใจให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายจากองค์ประกอบของการจัดระบบ ในการวางแผนการสอนดังกล่าวจะเป็นแนวทางพัฒนาเพื่อกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ฐาน สมรรถนะให้เป็นระบบโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1) ศึกษาหลักสูตรวัตถุประสงค์ทั่วไปตลอดจนขอบเขตเนื้อหา

4.2) ศึกษาวินิจฉัยเกี่ยวกับตัวผู้เรียน

4.3) กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.4) เลือกวิธีการสอนตลอดจนสื่อการเรียนการสอน

4.5) ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

4.6) ประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน

4.7) ศึกษาข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำมาปรับปรุงวิธีสอนในครั้งต่อไป ผู้สอนจะต้องมีการวางแผน ไว้ในทุกขั้นตอนอย่างละเอียดล่วงหน้าเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนได้มากที่สุด และในการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนจะสามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบตามความเหมาะสมกับบริบทของ ผู้เรียนและสภาพแวดล้อม โดยผู้สอนจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มต้นก่อนการ สอนขณะดำเนินการสอนและประเมินผลความก้าวหน้าเป็นลำดับสุดท้าย

สรุปขั้นตอนอย่างง่ายต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ขั้นที่ 1 กำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา

ขั้นที่ 2 พิจารณารายวิชา เนื้อหา สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับ
สมรรถนะ ตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการพัฒนา

ขั้นที่ 3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้
เป็นไปตามตัวบ่งชี้สมรรถนะที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรม ให้ครอบคลุมสมรรถนะ
โดยเน้นการสอนเชิงรุก

ขั้นที่ 5 ประเมินผลโดยเน้นสภาพจริง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนา
ที่กำหนดไว้

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge)

1. กำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา ได้แก่ สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge)

2. พิจารณารายวิชา เนื้อหา สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับสมรรถนะด้าน
ความรู้ (Knowledge) ตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการพัฒนา เช่น

สมรรถนะที่ต้องการพัฒนา : สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge)

ตัวบ่งชี้สมรรถนะ : มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ กระบวนทัศน์และการ
ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ภาวะผู้นำของผู้บริหารทางการศึกษา การปรับใช้แบบภาวะผู้นำที่เหมาะสม
และเท่าทันต่อสังคมคุณภาพการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยี

รายวิชาที่สอดคล้อง : ภาวะผู้นำทางการศึกษา Educational Leadership

3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้เป็นไปตามตัว
บ่งชี้สมรรถนะที่กำหนดไว้ เช่น

ตัวบ่งชี้สมรรถนะ : มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ กระบวนทัศน์และการ
ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ภาวะผู้นำของผู้บริหารทางการศึกษา การปรับใช้แบบภาวะผู้นำที่เหมาะสม
และเท่าทันต่อสังคมคุณภาพการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยี

กิจกรรมการเรียนการสอน : การศึกษาจากบุคคลที่เป็นต้นแบบ (Best practice)

4. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรม ให้ครอบคลุมสมรรถนะ โดยเน้นการสอนเชิงรุก

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ : เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของผู้นำ และภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษา

กลยุทธ์การสอน : การศึกษาจากบุคคลที่เป็นต้นแบบ (Best practice) ในหัวข้อ “บุคคลตัวอย่างผู้นำที่ประสบความสำเร็จและได้รับการยอมรับ” แบ่งกลุ่มค้นคว้า วิเคราะห์ นำเสนอและร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียน

5. ประเมินผลโดยเน้นสภาพจริง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาที่กำหนดไว้ เช่น

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ : เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของผู้นำ และภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษา

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ : ประเมินจากรายงานการศึกษาค้นคว้า การนำเสนอหน้าชั้นเรียน และการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน

ตัวอย่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะ (Skills)

1. กำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา ได้แก่ ด้านทักษะ (Skills)

2. พิจารณารายวิชา เนื้อหา สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับสมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge) ตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการพัฒนา เช่น

สมรรถนะที่ต้องการพัฒนา : ด้านทักษะ (Skills)

ตัวบ่งชี้สมรรถนะ : มีความสามารถในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคตอย่างยั่งยืน

รายวิชาที่สอดคล้อง : นโยบายและการวางแผนการศึกษา Policy and Educational Planning

3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้สมรรถนะที่กำหนดไว้ เช่น

ตัวบ่งชี้สมรรถนะ : มีความสามารถในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคตอย่างยั่งยืน

กิจกรรมการเรียนการสอน : การศึกษาจากกรณีศึกษา (Case studies)

4. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรม ให้ครอบคลุมสมรรถนะ โดยเน้นการสอนเชิงรุก

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนปฏิบัติการ (Action plan) ได้

กลยุทธ์การสอน : การศึกษาจากกรณีศึกษา (Case studies) ผู้สอนนำเสนอกรณีศึกษา “โรงเรียนไร่วินัย” ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเขียนแผนปฏิบัติการ(Action plan) เพื่อแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาที่กำหนด นำเสนอหน้าชั้นเรียน และอภิปรายร่วมกัน

5. ประเมินผลโดยเน้นสภาพจริง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาที่กำหนดไว้ เช่น

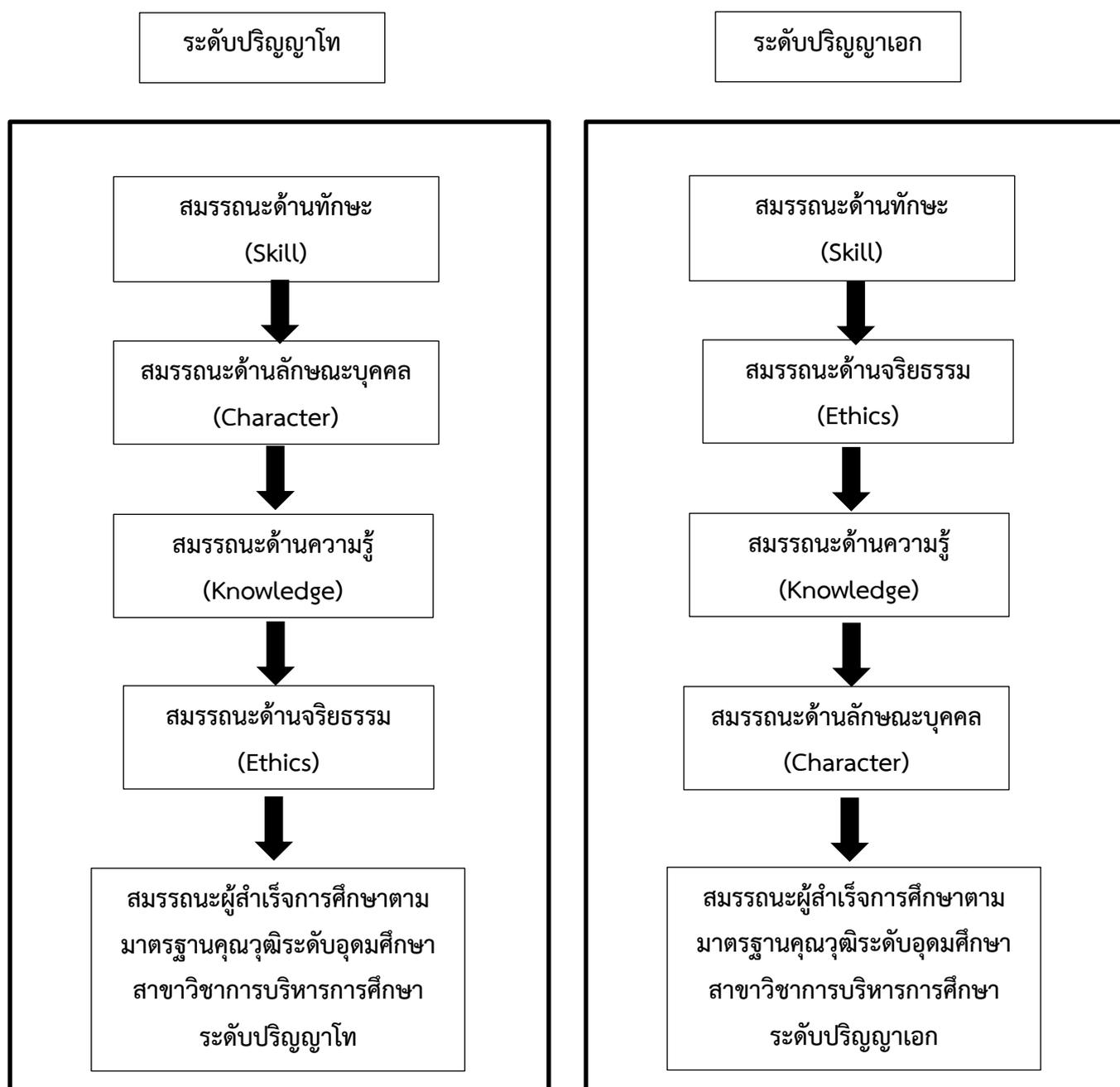
วัตถุประสงค์การเรียนรู้ : เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนปฏิบัติการ (Action plan) ได้

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ : ประเมินจากการนำเสนอผลงานการเขียนแผนปฏิบัติการหน้าชั้นเรียน และการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน

จากตัวอย่างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทั้ง 2 หัวข้อนี้ จะเห็นว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะนั้นมีรายละเอียดครอบคลุมหลายประเด็น เมื่อจะนำมาใช้สามารถแยกย่อยรายละเอียดเหล่านั้นมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้หลายข้อตามความเหมาะสม รวมทั้งสามารถพัฒนาสมรรถนะในตัวบ่งชี้เดียวกันโดยบูรณาการในรายวิชาต่างๆ ได้ ขึ้นอยู่กับการกำหนดรายวิชาในหลักสูตร รายวิชาที่มีความสอดคล้องกันในแต่ละภาคเรียน การกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละรายวิชา เป็นต้น ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหาร ประธานหลักสูตร ประธานสาขา คณาจารย์ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องวางแผนในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา สรุปลงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

แผนผังลำดับความสำคัญของสมรรถนะในการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตาม
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ระดับปริญญาโท

การพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาในระดับปริญญาโท ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะตามลำดับดังนี้

ลำดับที่ 1 สมรรถนะด้านทักษะ (Skill) มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการสถานศึกษาทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และทันสมัย
- 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการสถานศึกษา
- 3) ความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบ และเกิดประโยชน์สูงสุด
- 4) ความสามารถในการสร้างทีมงาน สร้างขวัญและกำลังใจ นำไปสู่การประสานความร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กรที่ดี
- 5) ความสามารถในการปรับตัว มีความยืดหยุ่นและยอมรับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะเพื่อการเรียนรู้ที่จะพัฒนาเองและพัฒนาองค์กรไปตามยุคสมัย
- 6) ความสามารถในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคต
- 7) ความสามารถในการแก้ไขปัญหา ด้วยวิธีการที่เหมาะสม นำไปสู่การดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ต้องการให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย
- 8) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เพียงพอต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในสถานศึกษาและเครือข่ายความร่วมมือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน
- 9) ความสามารถในการประเมินโดยนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 10) ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เพียงพอต่อการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประชุม เปรียบเทียบ และการนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลำดับที่ 2 สมรรถนะด้านลักษณะบุคคล (Character) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

- 1) การส่งเสริมนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์
- 2) การส่งเสริมให้มีใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน
- 3) การส่งเสริมความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม
- 4) การส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้งความคิดและการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง
- 5) การส่งเสริมความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นด้วยการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด
- 6) การส่งเสริมบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้งทางกายและวาจาด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มีความจริงใจ
- 7) การส่งเสริมความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลกอยู่เสมอ
- 8) การส่งเสริมความอดทน อดกลั้นในการทำงานตามวิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความสุขุม ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในแต่ละสถานการณ์
- 9) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับวิชาชีพ
- 10) การส่งเสริมความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์

ลำดับที่ 3 สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

- 1) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหาร การศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ
- 2) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ได้
- 3) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมที่เพียงพอต่อการพัฒนาตนเองและพัฒนาทีมงาน
- 4) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร และการดำเนินงานจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

- 5) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจกฎหมายเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการบริหาร การศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง
- 6) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและผลงาน ทางวิชาการในระดับต้น เชื่อมโยงความรู้ใหม่ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนางานและสังคม
- 7) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพในสถานศึกษาที่เพียงพอต่อ การนำไปใช้ในระบบการประกันคุณภาพ
- 8) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ และระบบการเงินของ สถานศึกษาที่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
- 9) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจการบริหารและการพัฒนาบุคลากรที่เพียงพอต่อ การนำไปใช้บริหารจัดการบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 10) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศ และโลก รั้ว และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

ลำดับที่ 4 สมรรถนะด้านจริยธรรม (Ethics) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับ ตามความสำคัญ ดังนี้

- 1) การส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ นุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษา และสังคมอย่างมีความสุข
- 2) การส่งเสริมวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา
- 3) การส่งเสริมความรับผิดชอบ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่
- 4) การส่งเสริมความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจซึ่งกัน ขมยินดีช่วยเหลือมีน้ำใจแบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม
- 5) การส่งเสริมความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- 6) การส่งเสริมความอดทน อดกลั้น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรเพื่อให้บรรลุ ความสำเร็จ โดยยึดหลักความถูกต้อง
- 7) การส่งเสริมเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูล ที่เป็นจริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ
- 8) การส่งเสริมความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นใน หลักความดีงามตามหลักศาสนา

9) การส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา

10) การส่งเสริมความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ

ระดับปริญญาเอก

แนวทางการปรับปรุงคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาในระดับปริญญาเอก โดยให้ความสำคัญต่อการปรับปรุงคู่มือเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้

ลำดับที่ 1 สมรรถนะด้านทักษะ (Skill) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

1) การส่งเสริมความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ในขั้นพัฒนานวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับ เพื่อการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและทันสมัย

2) การส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงบนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศ และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การส่งเสริมความสามารถในการประยุกต์และสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมาใช้ตามสถานการณ์ทั้งการบริหารงาน โครงการ ทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุด

4) การส่งเสริมความสามารถในปรับตัว มีความยืดหยุ่น และยอมรับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ นำไปสู่การถอดบทเรียนเหล่านั้นมาต่อยอดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเอง พัฒนางค์กรให้ทันยุคสมัย และสามารถถ่ายทอดไปในวงกว้างได้

5) การส่งเสริมความสามารถเชิงกลยุทธ์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน ทั้งแผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในปัจจุบันและอนาคต

6) การส่งเสริมความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในระดับดีเยี่ยม นำชื่นชมและเป็นแบบอย่างที่ดี นำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งภายในสถานศึกษาและเครือข่ายความร่วมมือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

7) การส่งเสริมความสามารถในการสร้างทีมงาน สร้างขวัญและกำลังใจ โดยนำข้อค้นพบจากงานวิจัยมาพัฒนารูปแบบใหม่ๆ เพื่อการประสานความร่วมมือ ร่วมใจ ในการปฏิบัติงาน และวัฒนธรรมองค์กรที่ดี

8) การส่งเสริมความสามารถในการแก้ไขปัญหาขั้นสูง ระบุและค้นหาต้นตอของปัญหา จัดลำดับความสำคัญ วิเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อนำข้อมูลไปสร้างเป็นแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาที่ต้องการแก้ไขได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

9) การส่งเสริมความสามารถในประเมิน โดยอาศัยองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการประเมินผล และนำกระบวนการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการกิจกรรมต่างๆ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถสะท้อนผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10) การส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับดีเยี่ยม นำไปสู่การสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประชุม เจรจาต่อรอง และการนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมืออาชีพ

ลำดับที่ 2 สมรรถนะด้านจริยธรรม (Ethic) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

1) การส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมาทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ มีความตระหนักและสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อสถานศึกษา

2) การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อ เอาใจใส่ในการบริหารงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่

3) การส่งเสริมความขยันขันแข็งไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคแสดงให้เห็นถึงความทุ่มเท เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

4) การส่งเสริมความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นด้วยการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจ ชื่นชมยินดี ช่วยเหลือ มีน้ำใจ แบ่งปันให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกันในสถานศึกษาและสังคม

5) การส่งเสริมวินัยในตนเอง เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ตามหน้าที่และกติกาสังคม รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้นำสถานศึกษา

6) การส่งเสริมเหตุผล ใช้สติพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างรอบคอบ รอบด้าน โดยใช้ข้อมูลที่เป็นจริงและเพียงพอต่อการตัดสินใจ

7) การส่งเสริมความยุติธรรม สร้างบรรยากาศของความเสมอภาคเท่าเทียม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย โดยใช้หลักนิติธรรมในการบริหารจัดการ

8) การส่งเสริมความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ยึดมั่นในหลักความดีงามตามหลักศาสนา

9) การส่งเสริมจิตสาธารณะ พร้อมทั้งจะอุทิศตนในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม

10) การส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน แสดงต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพ นุ่มนวลทั้งทางวาจาและทางกาย สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษา และสังคมอย่างมีความสุข

ลำดับที่ 3 สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

1) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจหลักการ แนวคิดและทฤษฎีทางการบริหาร การศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือสร้างนวัตกรรมทางการบริหารการศึกษา

2) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจรูปแบบ วิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาองค์การทางการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารรูปแบบใหม่

3) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจบทบาท หน้าที่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีมอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมโดยอาศัยข้อค้นพบจากงานวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

4) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตร และการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางวิชาการในระดับมาตรฐานสากล

5) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็นสำหรับการบริหาร การศึกษา และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างถ่องแท้และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

6) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพในสถาน ศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การยกระดับคุณภาพสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมด้วยรูปแบบและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

7) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศ และโลก รับรู้ และเข้าใจถึงผลกระทบที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ข่าวสาร นำไปสู่การเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

8) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการบริหารและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การบริหารจัดการที่เป็นระบบ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี โดยอาศัยข้อค้นพบจากการวิจัยอันเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ได้

9) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณและระบบการเงินของสถานศึกษาอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง นำไปสู่การรูปแบบบริหารจัดการที่มีมาตรฐาน ตรวจสอบได้ และเป็นที่ยอมรับ

10) การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจการวิจัยชั้นสูง ใช้กระบวนการ วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่อันเป็นที่ยอมรับ นำไปสู่การแก้ปัญหาหรือปรับใช้ในบริบทอื่นๆ ได้

ลำดับที่ 4 สมรรถนะด้านลักษณะบุคคล (Character) มีแนวทางการส่งเสริมโดยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

1) การส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก ทั้งความคิดและการกระทำที่เป็นประโยชน์ กล้าตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวบนหลักเหตุผลและความถูกต้อง

2) การส่งเสริมใจรักการทำงานเป็นทีม แสดงออกให้เห็นถึงการเป็นผู้นำที่มุ่งสร้างความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน

3) การส่งเสริมความเป็นนักบริหารจัดการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพตามความรู้และประสบการณ์

4) การส่งเสริมความพอเพียง ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล แสดงให้เห็นด้วยการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

5) การส่งเสริมความสนใจ และติดตามเหตุการณ์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศและโลกอยู่เสมอ

6) การส่งเสริมความอดทน อดกลั้นในการทำงานตามวิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความสุขุม ควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดีในแต่ละสถานการณ์

7) การส่งเสริมบุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร แสดงออกทั้งทางกายและวาจาด้วยความสุภาพ นุ่มนวล มีความจริงใจ

8) การส่งเสริมนิสัยใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพและความรู้ที่จำเป็นต่อการ พัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นผู้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์

9) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ สร้างสรรค์ เข้าถึงและรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ แสดงตัวตนในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับวิชาชีพ

10) การส่งเสริมความเป็นผู้นำ แสดงภาวะผู้นำตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม